

**«ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈՐԱԿԻ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ**

**«ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔՈԼԵԶ» ՊՈԱԿ-Ի ԻՆՍՏԻՏՈՒՑԻՈՆԱԼ
ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑ**

Երևան – 2025

ՆԱԽԱԲԱՆ

«Նոյեմբերյանի պետական քոլեջ» ՊՈԱԿ-ի (ՆՊՔ, ՄՈւՀ կամ քոլեջ) ինստիտուցիոնալ հավատարմագրումն իրականացվել է հաստատության կողմից ներկայացրած դիմումի համաձայն: Ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման գործընթացը համակարգում և իրականացնում է «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» (ՈԱԱԿ) հիմնադրամը: Իր գործողություններում ՈԱԱԿ-ն առաջնորդվել է «ՀՀ կառավարության 2011թ.-ի հունիսի 30-ի N978-Ն որոշմամբ հաստատված ՀՀ մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների և դրանց մասնագիտությունների պետական հավատարմագրման» կարգով և 2011թ. հունիսի 30-ին հաստատված «ՀՀ մասնագիտական կրթության հավատարմագրման չափանիշները հաստատելու մասին» N959-Ն որոշմամբ: Գնահատումը կատարվել է ՀՀ ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման 10 չափանիշներով:

Փորձաքննությունն իրականացրել է «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի փորձագիտական խմբի ձևավորման կարգ»-ի պահանջներին համապատասխան ձևավորված անկախ փորձագիտական խումբը, որը բաղկացած է 4 տեղացի փորձագետներից: Հավատարմագրման գործընթացն իրականացվել է ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության (այսուհետ՝ ԿԳՄՍ) ֆինանսավորմամբ: Ինստիտուցիոնալ հավատարմագրումը միտված է ոչ միայն որակի ապահովման արտաքին գնահատմանը, այլև հաստատության կառավարման և կրթական ծրագրերի որակի շարունակական բարելավմանը: Առանձանահատուկ շեշտադրվել է հաստատության և գործատուների հետ համագործակցությունը և դրա ազդեցությունը կրթության բովանդակության վրա:

Զեկույցը պարունակում է քոլեջի ինստիտուցիոնալ կարողությունների փորձագիտական գնահատման արդյունքները՝ ըստ ՀՀ մասնագիտական կրթության հավատարմագրման չափանիշների:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՄՈՒՀ-Ի ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍՏԸ	4
ԻՆՍՏԻՏՈՒՑԻՈՆԱԼ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԱՄՓՈՓՈՒՄ	5
ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ ԸՍՏ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ	17
I. ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ.....	17
II. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄՆ ՈՒ ՎԱՐՉԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ	20
III. ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԸ.....	27
IV. ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ	33
V. ՊՐՈՖԵՍՈՐԱԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱԾԺԱՆԴԱԿ ԿԱԶՄԸ.....	37
VI. ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԶԱՐԳԱՅՈՒՄԸ.....	42
VII. ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ.....	45
VIII. ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ.....	49
IX. ԱՐՏԱՔԻՆ ԿԱՊԵՐԸ ԵՎ ՄԻԶԱԶԳԱՅՆԱՅՈՒՄԸ	52
X. ՈՐԱԿԻ ՆԵՐՔԻՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ.....	55
ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	60
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԻՆՔՆԱԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆՆԵՐ	60
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՅՑԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՒՅՑԸ.....	62
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՑԱՆԿ	63
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ	64
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5. ՄՈՒՀ-Ի ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ.....	65
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6. ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ	65

ՄՈՒՀ-Ի ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔԱՏԸ

ՄՈՒՀ-ի գործունեությունը և պատմությունը.

ՄՈՒՀ-ը հիմնադրվել է 2004 թվականին՝ «Նոյեմբերյանի պետական քոլեջ» անվանումով, որը Նոյեմբերյանի թիվ 82 մասնագիտական տեխնիկական ուսումնարանի իրավահաջորդն է: Քոլեջի գրանցման հասցեն ՀՀ Տավուշի մարզ, ք. Նոյեմբերյան, Շիրազի 17:

ՄՈՒՀ-ի զարգացման ուղղությունները և կրթական ծրագրերը

Նոյեմբերյանի պետական քոլեջը Տավուշի մարզի նախնական և միջին մասնագիտական կրթական ծրագրերը սպասարկող ուսումնական հաստատությունն է: 2024-2025 ուսումնական տարում ՄՈՒՀ-ում կրթություն է ստացել շուրջ 236 ուսանող:

Համաձայն «ՀՀ Տավուշի մարզի 2017-2025թթ. զարգացման ռազմավարության»՝ մարզի զարգացման հիմնական գերակայություններն են՝

1. Արդյունաբերության զարգացում՝ հիմնվելով բնական պաշարների և գյուղմթերքների վերամշակման վրա
2. Կայուն զբոսաշրջության զարգացում
3. Ժամանակակից գյուղատնտեսության զարգացում և գյուղական տարածքների բարելավում:

ՄՈՒՀ-ում իրականացվում է հետևյալ կրթական ծրագրերը.

Միջին մասնագիտական կրթական ծրագրեր

- Հաշվապահական հաշվառում (ըստ ճյուղերի) – միջնակարգ և հիմնական կրթության հիմքերով
- Համակարգչային գեղարվեստական նախագծում – միջնակարգ և հիմնական կրթության հիմքերով
- Զբոսաշրջություն (ըստ ճյուղերի) – միջնակարգ և հիմնական կրթության հիմքերով
- Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում – միջնակարգ կրթության հիմքով
- Անասնաբուծություն – միջնակարգ և հիմնական կրթության հիմքերով
- Նախադպրոցական կրթություն – միջնակարգ և հիմնական կրթության հիմքերով

Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթական ծրագրեր

- Տրանսպորտային միջոցների շահագործում և նորոգում (ըստ տեսակների) – հիմնական կրթության հիմքով
- Գյուղատնտեսական աշխատանքների տեխնիկական ապահովում – հիմնական կրթության հիմքով
- Վերականգնվող էներգիայի էներգետիկ կայանների մոնտաժում, նորոգում և սպասարկում – հիմնական կրթության հիմքով
- Խոհարարական գործ – միջնակարգ և հիմնական կրթության հիմքերով
- Կարի արտադրության տեխնոլոգիաներ – միջնակարգ և հիմնական կրթության հիմքերով

Քոլեջում կրթական ծրագրերի իրականացման նպատակով դասավանդում է 29 դասախոս:

ԻՆՍՏԻՏՈՒՑԻՈՆԱԼ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԱՄՓՈՓՈՒՄ

«Նոյեմբերյանի պետական քոլեջ» ՊՈԱԿ-ի ինստիտուցիոնալ կարողությունների փորձաքննությունն իրականացվել է «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի փորձագիտական խմբի ձևավորման կարգի պահանջներին համապատասխան ձևավորված անկախ փորձագետների խումբը: Գնահատումը կատարվել է ՀՀ կառավարության 2011թ.-ի հունիսի 30-ի N 959-Ն որոշմամբ հաստատված ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման 10 չափանիշներով: Գնահատումն իրականացնելիս փորձագիտական խումբը հաշվի է առել մի շարք կարևոր գործոններ, որոնք էական ազդեցություն են ունեցել ՄՈՒՀ-ի զարգացման վրա.

1. ՄՈՒՀ-ը տեղակայված է Տավուշի մարզի Նոյեմբերյան քաղաքում, որտեղ բացակայում են խոշոր գործատուները և արդյունաբերական կազմակերպությունները, իսկ փոքր և միջին բիզնեսը հիմնականում դեռևս ներդրման և զարգացման փուլում է:
2. Քոլեջում համակարգային և տեսանելի զարգացումները հիմնականում սկսել են ձևավորվել 2021 թվականից հետո՝ պայմանավորված նոր տնօրենի նշանակմամբ և կառավարման մոտեցումների փոփոխությամբ: Մինչ այդ ժամանակահատվածը, ՄՈՒՀ-ում արձանագրված մի շարք ցուցանիշներ բնութագրվել են հետընթացով՝ ուսանողների թվաքանակի զգալի նվազում, մասնագիտական խմբերի չձևավորման դեպքեր, ինչպես նաև սահմանափակ նյութատեխնիկական և մարդկային ռեսուրսներ, ինչը խոչընդոտել է կրթական գործընթացի արդյունավետ կազմակերպումը:
3. ՄՈՒՀ-ը Նոյեմբերյան քաղաքի և նրան կից համայնքների միակ մասնագիտական ուսումնական հաստատությունն է՝ հանդիսանալով տեղական աշխատաշուկայի համար կարևոր կրթական ռեսուրս:
4. ՆՊՔ-ն առաջին անգամ է անցնում ինստիտուցիոնալ հավատարմագրում, իսկ որակի ապահովման համակարգը ձևավորման փուլում է:

ՆՊՔ-ի առաքելությունն է ապահովելու ինքնուրույն կյանքի համար շրջանավարտի պատրաստվածությունը՝ գիտելիքների ձեռքբերման, փոխանցման և տարածման միջոցով կրթության զարգացման պետական ռազմավարության շրջանակներում՝ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով և սեփական կանոնադրության համաձայն: Որպես տարածաշրջանի միակ մասնագիտական ուսումնական հաստատություն՝ քոլեջը տալիս է կրթություն՝ նպաստելով տարածաշրջանի զարգացմանն ու անհրաժեշտ մասնագետներով համալրելուն: Ինչպես նաև համաձայն ժամանակակից անհատ, քաղաքացի և երկրին պիտանի մասնագետ ձևավորելու չափանիշների՝ ապահովել սովորողների պատրաստվածությունը՝ վարելու ինքնուրույն կյանք, ինչը հնարավոր է սովորողների հակումներին, ընդունակություններին, կարողություններին և նախասիրություններին համապատասխան կրթություն և մասնագիտություն ստանալու հնարավորություններն ապահովելով:

ՄՈՒՀ-ի կառավարումն իրականացվում է 2021–2026 թթ . ռազմավարական ծրագրի շրջանակում, որը հիմնականում արտացոլում է հաստատության առջև ծառացած հիմնախնդիրները և հնարավորություն է ընձեռում արձանագրել որոշակի առաջընթաց կրթական ու կառավարչական գործընթացներում: Այնուամենայնիվ, ծրագրում առկա են որոշ

խնդիրներ. բացակայում են հստակ ձևակերպված արդյունավետության ցուցանիշները (KPI-ներ), սահմանված գործողությունների պատասխանատվությունը և հստակեցված ժամկետները: ՌԾ-ի իրագործումը և վերահսկողությունը համակարգային մշտադիտարկման մեխանիզմների բացակայության պայմաններում հիմնականում կենտրոնացած են տնօրենի վրա: Բացի այդ, ստորաբաժանումների պլանավորումները և հաշվետվությունները չեն բխում ռազմավարական ծրագրից, ինչի հետևանքով այն գործնականում ընկալվում է որպես տնօրենի գործունեության պլան, այլ ոչ թե ամբողջ հաստատության գործունեությունը համակարգող փաստաթուղթ:

ՄՈՒՀ-ի գործառնական կառավարումը իրականացվում է տնօրենի կողմից, որը պաշտոնը զբաղեցնում է 2021 թվականից: Վերջին տարիներին կառավարման գործընթացներում արձանագրվել են դրական միտումներ. գործադրվել են զգալի ջանքեր նոր մասնագիտական կրթական ծրագրերի ներդրման, դոկտր կազմակերպությունների ներգրավման, ռեսուրսների արդիականացման, ուսանողների թվաքանակի ավելացման, ֆինանսական միջոցների դիվերսիֆիկացման ուղղությամբ: Այնուամենայնիվ, հաստատությունում առկա են դեռևս մի շարք խնդիրներ, որոնք նաև պայմանավորված են եղել ֆինանսական ճգնաժամով, որի հաղթահարման ուղղությամբ ՄՈՒՀ-ը զգալի քայլեր է իրականացրել: Ֆինանսական ճգնաժամի հաղթահարման նպատակով քոլեջը ստիպված է եղել որդեգրել խնայողության քաղաքականություն, որի արդյունքում կրճատվել են որոշ հաստիքներ կամ դրանք չեն համալրվել: Սա հանգեցրել է նրան, որ ներկայումս առանձին աշխատակիցներ իրականացնում են բազմագործառնությամբ պարտականություններ, ինչը թուլացրել է կառավարման առանձին գործընթացների արդյունավետությունը: Մասնավորապես, որակի ապահովման պատասխանատուի հաստիքի բացակայությունը խոչընդոտել է որակի ապահովման համակարգի զարգացումը:

ՄՈՒՀ-ում որակի ապահովման համակարգը ամբողջականորեն ներդրված չէ: Վերջին երկու տարում իրականացվել են որոշ հարցումներ ներքին և արտաքին շահակիցների շրջանում, սակայն դրանք պարբերական բնույթ չեն կրում, իսկ դրանց մի մասը դեռևս ամբողջությամբ վերլուծված չէ: Այս հանգամանքը խոչընդոտում է տվյալների վրա հիմնված որոշումների կայացման գործընթացին: Քոլեջը կարիք ունի որակի ապահովման պատասխանատուի, ով կստանձնի պատասխանատվություն ներդնելու որակի ապահովման համակարգ և կիթանի վերլուծված տվյալների վրա հիմնված կառավարման մշակույթի ձևավորումը:

Այսպիսով, փորձագիտական խումբը ամփոփելով նշում է, որ ՄՈՒՀ-ում որոշումների կայացումը միշտ չէ, որ հիմնված է օբյեկտիվ և վերլուծված տվյալների վրա:

Վերջին չորս տարիներին ՄՈՒՀ-ը գտնվում է փոփոխությունների և զարգացման փուլում: Ներդրվել և ներդրվում են մի շարք նոր մասնագիտություններ, որոնց մի մասի անհրաժեշտությունը բխում է անմիջապես տարածաշրջանի կարիքներից, իսկ մյուս մասը՝ միջազգային ծրագրերից ստացած ռեսուրսային համալրումներից: Ֆոտովոլտային կայանների տեղադրում և մոնիթինգ, ՏՏ ոլորտի զարգացում, զբոսաշրջություն և այլ ուղղություններ: Վերջին տարիներին նկատելի է նաև, որ քոլեջը մեծացրել է իր հաղորդակցությունն ու համագործակցությունը տեղի գործատուների հետ՝ նպատակ ունենալով ներդնել տարածաշրջանի կարիքներից բխող նոր ՄԿԾ-ներ, ինչպես նաև որոշակիորեն վերանայել և բարելավել գործողները: Այդուհանդերձ, ՄՈՒՀ-ի առջև շարունակում են կանգնած մնալ համակարգային մարտահրավերներ: Դրանցից առավել շոշափելին տարածաշրջանում

գործատուների սակավությունն է, իսկ որոշ ոլորտներում՝ բացակայությունը, ինչի հետևանքով պրակտիկաները հիմնականում իրականացվում են քոլեջի ներքին լաբորատորիաներում: Ուսանողներին տրամադրվող առաջադրանքները առանձին կրթական ծրագրերում (օր.՝ «Համակարգչային գեղարվեստական նախագծում») կրում են գործնական և ստեղծագործական բնույթ, մինչդեռ այլ ծրագրերում դրանք հիմնականում սահմանափակվում են տեսական բաղադրիչով և բավարար չափով չեն արտացոլում մասնագիտական իրական միջավայրը, ինչը նվազեցնում է ուսանողների մոտիվացիան և մասնագիտության նկատմամբ հետաքրքրվածությունը: Վերջին տարում ՄՈՒՀ-ը միջին մասնագիտական կրթական ծրագրերում ներդրել է ուսանողների անհատական թղթապանակներ: Փորձագիտական խումբը կարծում է, որ ուսանողների անհատական թղթապանակների ներդրումը կնպաստի ոչ միայն նրանց առաջադիմության համակարգված վերլուծությանը, այլև ուսանողներին տրվող առաջադրանքներում գործնական բաղադրիչի ամրապնդմանը:

Ինչ վերաբերում է դասախոսական կազմին, ապա անհրաժեշտ է նկատել, որ նախորդ տարիների համեմատ դասախոսական կազմը երիտասարդացել է և համալրվել է նոր մասնագետներով: Սակայն տարածաշրջանում համապատասխան մասնագետների սակավության հետևանքով քոլեջը մշտապես կանգնած է դասախոսական կազմի կայունության խնդրի առաջ: Ավելին ՄՈՒՀ-ն ունի նաև դասախոսական կազմի արտահոսքի խնդիր, մասնավորապես խնդրահարույց է մասնագիտական մոդուլների դասավանդողների ներգրավումը, երբեմն քոլեջը բխվում է նաև ՄԿԾ-ն սպասարկելու համար անհրաժեշտ մասնագետների բացակայության խնդրի հետ, ինչով պայմանավորված ՄՈՒՀ-ը ստիպված է լինում նոր ընտրված դասախոսին հանձնել ամբողջ մասնագիտական մոդուլային փաթեթի ուսուցումը: Հարկ է նշել, որ ՄԿԾ-ները հիմնականում սպասարկվում են 1-2 մասնագիտական դասախոսների կողմից: Մասնագետների սղությունը ՄՈՒՀ-ը փորձում է որոշակիորեն լուծել նաև մասնագետների վերապրոֆիլավորման միջոցով: Սակայն ամենակարևոր խնդիրներից մեկն այն է, որ հաստատությունը չունի դասախոսների հավաքագրման և մասնագիտական զարգացման հստակ ռազմավարություն, որը կապահովի դասախոսների պլանավորված զարգացումը տարիների ընթացքում և հնարավորություն կընձեռի երկարաժամկետ հեռանկարում ապահովել դասախոսական կազմի կայունությունը:

Քոլեջը վերջին տարիներին հետևողականորեն կատարել է ռեսուրսային բազայի արդիականացում՝ հիմնադրելով ժամանակակից լաբորատորիաներ, ձեռք բերելով անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցներ և դիվերսիֆիկացնելով ֆինանսական աղբյուրները: Միևնույն ժամանակ շարունակվում են զգացվել որոշ սահմանափակումներ, մասնավորապես՝ գրադարանային ենթակառուցվածքի բացակայությունը և քիմիայի ու ֆիզիկայի լաբորատորիաների չլինելը, որոնք որոշակիորեն սահմանափակում են կրթական ծրագրերի լիարժեք իրականացումը: Իսկ ինչ վերաբերում է ֆինանսներին, ապա նկատելի է դրանց արդյունավետ կառավարում, իսկ եկամուտների աստիճանական աճը հաստատությանը թույլ է տալիս քայլ առ քայլ հասնել որոշակի կայունության:

Ամփոփելով, փորձագիտական խումբը նշում է, որ ՄՈՒՀ-ը փորձում է տրամադրել արժանահավատ որակավորումներ, սակայն դեռևս այդ ուղղությամբ առկա են մարտահրավերներ:

Քոլեջում առկա են ուսանողների հավաքագրման, կարիքների բացահայտման և աջակցության որոշ մեխանիզմներ, որոնք նպաստում են ուսանողական կազմի կայուն աճին,

սակայն շրջանավարտների վերաբերյալ հավաքագրված տվյալները թերի են . դրանք սահմանափակվում են ավարտման տարեթվով և կապի միջոցներով, մինչդեռ բացակայում է նրանց զբաղվածության, աշխատավայրի, զբաղեցրած պաշտոնի և կարիերային առաջընթացի վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվությունը, ինչի արդյունքում հնարավոր չէ օբյեկտիվ պատկերացում կազմել մասնագիտական կրթական ծրագրերի կայացման մասին:

Նոյեմբերյանի պետական քոլեջը ձևավորել է ներքին հաշվետվողականության համակարգ, որը կառուցված է հիերարխիկ մակարդակներով՝ ապահովելով հաշվետվողականության գործընթացը դասախոսից մինչև տնօրեն: Այնուամենայնիվ, պլանների և հաշվետվությունների գործընթացները չեն կապակցվում ռազմավարական ծրագրին, ինչի հետևանքով վերջիններիս արդյունավետությունը սահմանափակվում է միայն գործառությանի հաշվետվություններով: Տնօրենի տարեկան հաշվետվությունները հիմնականում ներառում են քանակական տվյալներ՝ առանց համեմատական կամ պատճառահետևանքային վերլուծությունների, ինչը նվազեցնում է դրանց կիրառելիությունը ապագա պլանավորման և որոշումների կայացման գործընթացում:

Հաստատությունը որպես հիմնական հաղորդակցման հարթակ կիրառում է ակտիվորեն թարմացվող ֆեյսբուքյան էջը:

Քոլեջը դրսևորում է սոցիալական պատասխանատվություն՝ համայնքի համար կազմակերպելով կարճաժամկետ կրթական ծրագրեր և մասնակցելով մշակութային ու սոցիալ-հասարակական նախաձեռնություններին: Այս գործողությունները ոչ միայն ապահովում են լրացուցիչ կրթական հնարավորություններ տարածաշրջանի բնակչության համար, այլև բարձրացնում են հաստատության դերը համայնքի կյանքում:

Արտաքին կապերի և միջազգայնացման ուղղությամբ Քոլեջը համագործակցում է տեղական գործատուների, դոնոր կազմակերպությունների և միջազգային գործընկերների հետ: Նկատելի է, որ վերջին տարիներին հաղորդակցությունը վերջիններիս միջև ակտիվացել է: Այս համագործակցությունների արդյունքում զգալիորեն բարելավվել է հաստատության նյութատեխնիկական բազան, ինչպես նաև ձևավորվել են նոր համագործակցային հեռանկարներ:

Ամփոփելով, փորձագիտական խումբը նշում է, որ տեսնում է ՄՈՒՀ-ի հետագա զարգացման հնարավորությունները:

Հաստատության ուժեղ կողմերն են.

1. Աշխատակիցների համախմբվածությունը և քոլեջի զարգացմանն ուղղված միասնական տեսլականի առկայությունը:
2. Տարածաշրջանի կարիքների և աշխատաշուկայի ուսումնասիրության հիման վրա նոր մասնագիտական կրթական ծրագրերի ներդրումը:
3. Միջին մասնագիտական կրթական ծրագրերում ուսանողի անհատական թղթապանակների ներդրումը:
4. Ուսանողների թվաքանակի աճը:
5. Կրթական միջավայրի արդիականացումը և ուսումնական գործընթացի համալրումը ժամանակակից ռեսուրսներով:
6. Ֆինանսական միջոցների դիվերսիֆիկացումը և այլընտրանքային ֆինանսական հոսքերի ապահովումը:
7. Կարճաժամկետ ծրագրերի ակտիվ իրականացումը՝ որպես հավելյալ կրթական առաջարկ և ֆինանսական միջոցների այլընտրանքային աղբյուր:

8. Համագործակցությունը դոնոր կազմակերպությունների և տարածաշրջանի գործատուների հետ՝ կրթական ծրագրերի և ռեսուրսների զարգացման նպատակով:

Հաստատության թույլ կողմերն են.

1. Ռազմավարական և ընթացիկ պլանավորման, հաշվետվողականության գործընթացների միջև փոխկապակցվածության բացակայությունը:
2. Տարածաշրջանում գործատուների սակավության և որոշ ոլորտներում շուկայի ոչ բավարար զարգացված լինելու հետևանքով մասնագիտական կրթական ծրագրերում գործատուների մասնակցության բացակայությունը:
3. Մասնագիտական կրթական ծրագրերի ոչ համաչափ զարգացումը և առանձին ՄԿԾ-ներում ուսանողներին տրվող առաջադրանքների սահմանափակ կապը աշխատանքային միջավայրի հետ:
4. Վարչական և ուսումնառության անձնակազմի գերբեռնվածությունը և գործառույթների լայն շրջանակը:
5. Դասախոսական կազմի կայունության խնդիրը, ինչպես նաև դրան արձագանքող հստակ ռազմավարության և դրանից բխող գործողությունների ծրագրի բացակայությունը, որը կտաներ դեպի աստիճանական կայունացման:
6. Շենքային պայմանների անբավարարությունը՝ ներառյալ լսարանների, ընթերցասրահի և գրադարանի (նաև էլեկտրոնային) բացակայությունը:
7. Վարչական և ուսումնառության անձնակազմի գերբեռնվածությունը՝ պայմանավորված բազմագործառութային պարտականություններով:
8. Շրջանավարտների զբաղվածության և կրթական-մասնագիտական հետագծի վերաբերյալ հավաստի և համակարգային տվյալների բացակայությունը:
9. Որակի ապահովման համակարգի թերի զարգացումը՝ պարբերական գնահատման, մշտադիտարկման գործընթացների բացակայությունը:
10. Հետազոտական և մեթոդական աշխատանքների իրականացման ինստիտուցիոնալ մեխանիզմների բացակայությունը, ինչպես նաև դասախոսների և ուսանողների պասիվ ներգրավվածությունը հետազոտական աշխատանքներում:
11. ՄՈՒՀ-ի պաշտոնական կայքէջի բացակայությունը:

Խորհրդատվություններ.

Տվյալահեղձ կառավարում

1. Վերանայել և հստակեցնել Քոլեջի առաքելությունը՝ նշելով, թե որ մասնագիտական մակարդակներում (նախնական, միջին մասնագիտական) է ՄՈՒՀ-ը պատրաստում մասնագետներ, ինչպես նաև ընդգծել նրա դերակատարությունը տարածաշրջանային զարգացման և աշխատաշուկայի պահանջների հետ կապը:
2. Հստակեցնել ռազմավարական պլանավորումը՝ սահմանելով կոնկրետ ժամկետներ, պատասխանատուներ, գնահատման ցուցանիշներ (KPI-ներ) և ֆինանսական աղբյուրներ:
3. Վերանայել ստորաբաժանումների պլանների և հաշվետվությունների ձևաչափերը՝ դրանք համապատասխանեցնելով ՌԾ հիմնախնդիրներին, ապահովելով

ստորաբաժանումների պատասխանատվությունը և բարելավելով պլանավորման ու գնահատման գործընթացը:

4. Ներդնել տվյալահեն և ներառական կառավարում, հիմնված տվյալների հավաքագրման և վելուծման մեխանիզմների կիրառության վրա (ստորաբաժանումների պլանավորման KPI-ների վրա հիմնված վելուծական հաշվետվություններ), ապահովել ուսանողների և դասախոսների մասնակցությունը որոշումների կայացման գործընթացներին:
5. Վերանայել կառավարման կազմակերպական կառուցվածքը, հիմնվելով կառավարման համակարգի արդյունավետ գործարկման համար անհրաժեշտ օղակների (հաստիքների) սահմանման և դրանց գործառույթների վերլուծության վրա՝ հստակեցնել կառավարման օղակների միջև գործառնական կապերը (ուղղահայաց և հորիզոնական), սահմանել առաջնահերթ համալրման ենթակա հաստիքները:
6. Մշակել ռեսուրսների օպտիմալացման և պատասխանատուների բաշխման ծրագիր, սահմանելով ՌԾ գործողությունների և գործընթացների իրականացման պատասխանատուներ՝ նվազեցնելով հաստիքային գերբեռնվածությունը (հավասարակշռելով հաստիքային ծանրաբեռնվածությունը), բարձրացնելով հաշվետվողականությունը կառավարման բոլոր մակարդակներում:
7. Սահմանել ստորաբաժանումների աշխատանքի արդյունավետությունը գնահատող հստակ ցուցիչներ՝ ապահովելով օբյեկտիվ գնահատում և հաշվետվողականություն:
8. Վերանայել և բարելավել պլանավորման փաստաթղթերը, ապահովելով երկարաժամկետ և ստորաբաժանումների կարճաժամկետ պլանների փոխկապակցվածությունը:
9. Իրականացնել քուեջի գործունեության վրա ազդող ներքին և արտաքին գործոնների համակարգված և պարբերական ուսումնասիրություն, ապահովելով տվյալահենք կառավարում՝ հավաքագրված տվյալները կիրառել հետագա պլանավորման և բարելավման գործընթացում:
10. Մշակել և ներդնել ՆՊՔ ՈԱ քաղաքականությունը, ՈԱ ընթացակարգերը, ՈԱ գործընթացները դարձնել ռազմավարական պլանավորման բաղկացուցիչ մաս:
11. Համալրել ՈԱ պատասխանատուի հաստիքը մշակելով համապատասխան պաշտոնի անձնագիր:
12. Մշակել և բազմազանեցնել ՈԱ մեխանիզմները և գործիքակազմը (հարցումներ, ֆոկլուս խմբային հանդիպումներ, տվյալների, հաշվետվությունների վերլուծություններ և այլն):
13. Ապահովել պարբերական տվյալների հավաքագրում և վերլուծություն՝ ստորաբաժանումների գործունեության արդյունավետության վերաբերյալ, նպատակ ունենալով ժամանակին բացահայտել խնդիրները և մշակել դրանց լուծման ուղիները:
14. Ներդնել միասնական տվյալների բազա և կառավարման համակարգ, որը կկենտրոնացնի և կմիավորի տեղեկատվությունը դասավանդման որակի, ուսանողների առաջադրանքների արդյունավետության, ռեսուրսների

օգտագործման, գործատուների պահանջների, ինչպես նաև շրջանավարտների կարիերայի ընթացքի վերաբերյալ:

Որակավորումների արժանահավատ շնորհում

15. Մշակել և ներդնել ՄԿԾ-ների ներդրման, մշտադիտարկման և վերանայման քաղաքականություն և ընթացակարգեր, որտեղ կսահմանվեն միասնական մոտեցումներ գործընթացների կազմակերպման, պատասխանատվության, ժամկետների և մշտադիտարկման բովանդակության վերաբերյալ:
16. Մշակել և ներդնել դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման մեթոդների ընտրության միասնական մոտեցումներ, դրանք փոխկապակցելով ՄԿԾ-ների մասնագիտական մոդուլների բովանդակային առանձնահատկությունների հետ:
17. Բոլոր ՄԿԾ-ներում ներառել իրական մասնագիտական իրավիճակների հետ փոխկապակցված հանձնարարականներ/առաջադրանքներ, որոնք կապահովեն ուսանողների կարողությունների ձևավորումը աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան:
18. Բարելավել դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները՝ ապահովելով բոլոր ուսանողների ակտիվ ներգրավվածությունն ու ուսուցման գործիքների միատեսակ կիրառումը:
19. Մշակել գնահատման հստակ չափանիշներ (ռուբրիկներ)՝ տարբերակված ըստ գնահատման ձևերի (ընթացիկ և ամփոփիչ քննությունների, պրակտիկայի և պետական ամփոփիչ քննության գնահատման համար), և ակնկալվող արդյունքների, ապահովելով տեսական գիտելիքների և գործնական կարողությունների և հմտությունների գնահատման համար օբյեկտիվ միջոցների և հանձնարարականների կիրառությունը:
20. Մշակել և իրականացնել դասախոսական կազմի համալրման և կայունության ապահովման հստակ և երկարաժամկետ ռազմավարություն, որը կներառի դասախոսների ներգրավման, վերապրոֆիլավորման և երիտասարդացման ծրագրեր՝ ձևավորելով նաև փորձառու և սկսնակ դասախոսների միջև մենթորության համակարգ:
21. Մշակել և ներդնել դասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմի գնահատման կանոնակարգեր և ընթացակարգեր, ինչպես նաև դասավանդման արդյունավետության շարունակական գնահատման համակարգ և այդ գնահատման հիման վրա կազմակերպել ուղղորդված ու անհատականացված մասնագիտական զարգացման գործընթացներ:
22. Բազմազանեցնել դասավանդման արդյունավետության գնահատման մեթոդները և մեխանիզմները՝ ստեղծելով դասախոսի աշխատանքի բազմակողմանի և համակարգային գնահատման մոդել, որը կներառի դասալսումներից բացի նաև ուսանողական հարցումների արդյունքների վերլուծություն, ուսանողների մասնագիտական առաջընթացի տվյալների դիտարկման արդյունքների համադրում և այլն:
23. Ներդնել դասախոսական կազմի գործունեության խթանման և խրախուսման տարբերակված մեխանիզմներ՝ դրանց հիմքում դնելով դասախոսի գործունեության

գնահատման արդյունքները, այդ թվում հետազոտական և մեթոդական գործունեությունը, դասալսումների և հարցումների արդյունքները:

24. Նախաձեռնել թվային գրադարանի ստեղծումը՝ ներառելով արդի հայալեզու և օտարալեզու մասնագիտական գրականություն և դիտարկել համագործակցության պայմանագրերի կնքման հնարավորությունը այլ ուսումնական հաստատությունների և գրադարանների հետ՝ թվային գրադարանային հարթակներին մուտք ապահովելու նպատակով:
25. Իրականացնել ուսանողների, դասախոսական և վարչական անձնակազմի շրջանում ռեսուրսների կիրառելիության և բավարարվածության պարբերական գնահատումներ՝ արդյունքները կիրառելով ռեսուրսների թիրախային պլանավորման և բարելավման գործընթացում:
26. Շարունակել դոնոր կազմակերպությունների որոնումն ու համագործակցության խորացումը՝ կրթական միջավայրի և նյութատեխնիկական ռեսուրսների շարունակական բարելավման նպատակով:
27. Ռեսուրսների վերազինման գործընթացում առաջնահերթություն տալ ֆիզիկայի և կենսաբանության լաբորատորիաների ստեղծմանը:

Երկարաժամկետ զարգացում

28. Մշակել և ներդնել շրջանավարտների հետագծի ուսումնասիրության հստակ մեթոդաբանություն և բարելավել շրջանավարտների բազան՝ ներառելով մասնագիտական զբաղվածության վերաբերյալ ամբողջական տվյալներ և ապահովելով դրանց պարբերական թարմացումը:
29. Կազմակերպել պարբերական հանդիպումներ (ներառյալ առցանց ձևաչափով) ոլորտում հաջողություն ունեցած գործատուների և շրջանավարտների հետ՝ նպաստելով ուսանողների մոտիվացիայի բարձրացմանը և հետաքրքրության խորացմանը իրենց մասնագիտության նկատմամբ:
30. Ակտիվացնել ուսանողական խորհրդի աշխատանքները՝ հիմնվելով ուսանողների կարիքների ուսումնասիրության արդյունքների վրա, միևնույն ժամանակ խթանել ուսանողների նախաձեռնողականությունը և ակտիվ ներգրավվածությունը խորհրդի աշխատանքներին, ներգրավելով թեմատիկ ակումբներում, ուսուցողական, սոցիալական կամ մշակութային նախագծերում:
31. Սահմանել հետազոտական գործունեությունը որպես ռազմավարական պլանավորման մաս՝ մշակելով համապատասխան քայլեր՝ դասախոսական կազմի կարողությունների զարգացում, ուսանողական առաջադրանքներում հետազոտական բաղադրիչի ներառում, մեթոդական ուղեցույցների մշակում և առկա լաբորատոր ռեսուրսների նպատակային կիրառություն:
32. Կազմակերպել դասախոսական կազմի վերապատրաստումներ և փորձի փոխանակման հանդիպումներ այլ ՄԿՈՒ հաստատությունների հետ՝ ուսանողների հետազոտական կարողությունների զարգացման և ուսումնառության հետ դրանց կապի ապահովման նպատակով՝ ներառելով նաև առցանց համագործակցության ձևաչափեր:
33. Մշակել և ներդնել ուսանողական հետազոտական աշխատանքների իրականացման հստակ պահանջներ և գնահատման չափանիշներ՝ մշակելով նաև մեթոդական

ուղեցույցներ, որոնք կներառեն կառուցվածքային պահանջներ և աշխատանքների ներկայացման միասնական ձևաչափեր:

34. Խթանել դասախոսական կազմի կողմից հետազոտական աշխատանքների իրականացումը՝ ապահովելով մասնագիտության շրջանակներում լավագույն փորձի ուսումնասիրությունը և մասնագիտական զարգացումը՝ կապելով դրանք նաև դասավանդման հետ:
35. Համագործակցել տարածաշրջանի գործատուների և համայնքային կառույցների հետ՝ կիրառական հետազոտական թեմաների ձևակերպման նպատակով:
36. Պլանավորել և իրականացնել տարեկան առնվազն 3 համայնքային իրազեկման միջոցառում կամ հրապարակում՝ ուսանողների ակտիվ մասնակցությամբ և համայնքի հետադարձ կապի հավաքագրմամբ:
37. Ստեղծել պաշտոնական կայքէջ՝ ապահովելով հիմնարար տեղեկատվության և փաստաթղթերի հրապարակումը:
38. Ստեղծել գիտելիքի փոխանցման նպատակով հանրության հետ հաղորդակցության հարթակներ՝ գյուղատնտեսության, տեխնոլոգիական նորարարությունների և այլ արդիական թեմաների շուրջ:
39. Ակտիվացնել համագործակցությունը միջին և բարձրագույն մասնագիտական հաստատությունների, ինչպես նաև ոլորտային կազմակերպությունների հետ՝ փորձի փոխանակման և մարդկային ռեսուրսների զարգացման նոր հնարավորություններ ստեղծելու նպատակով:
40. Խթանել ներգրավվածությունը «Էրազմուս+» և այլ կարողությունների զարգացման ծրագրերում՝ դասախոսների և ուսանողների միջազգային փորձի փոխանակման հնարավորություններ ստեղծելու համար:
41. Ապահովել օտար լեզվի՝ հատկապես անգլերենի, իմացության մակարդակի բարձրացում ոչ միայն ուսանողների, այլև դասախոսական և վարչական անձնակազմի շրջանում՝ միջազգային համագործակցության ընդլայնման նպատակով:

Ասյա Միմոնյան

Փորձագիտական խմբի ղեկավար

10-ը նոյեմբերի 2025թ.

ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԿԱԶՄԸ

Նոյեմբերյանի պետական քոլեջը ինստիտուցիոնալ կարողությունների արտաքին գնահատումն իրականացվել է հետևյալ փորձագիտական խմբի կողմից.

1. **Ասյա Միմոնյան՝** Շիրակի Մ. Նալբանդայինի անվան պետական համալսարանի սպորտի արվեստի ամբիոնի ասիստենտ, մ.գ.թ., Գյումրու մարզական բարձրագույն վարպետության դպրոցում գեղարվեստական մարմնամարզության մարզիչ-մանկավարժ, փորձագիտական խմբի ղեկավար:
2. **Սյուզաննա Հովսեփյան՝** Էջմիածնի Վ. Համազասպյանի անվան պետական քոլեջի դասախոս, փորձագիտական խմբի անդամ:
3. **Տաթևիկ Պետրոսյան՝** Երևանի պետական հումանիտար-տեխնիկական քոլեջի դասախոս, փորձագիտական խմբի անդամ:
4. **Էվա Միրզոյան՝** Արարատի տարածաշրջանային պետական քոլեջի ուսանող, ուսանող-փորձագետ:

Փորձագիտական խմբի կազմը համաձայնեցվել է ուսումնական հաստատության հետ:

Փորձագիտական խմբի աշխատանքները համակարգել է ՈԱԱԿ, ինստիտուցիոնալ և ծրագրային փորձաքննության բաժնի մասնագետ **Անահիտ Տերտերյանը:**

Փորձագիտական խմբի բոլոր անդամները, այդ թվում՝ համակարգողը, ստորագրել են գաղտնիության և անկախության հայտարարագրեր:

ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

Դիմում պետական հավատարմագրման համար

Նոյեմբերյանի պետական քոլեջը պետական ինստիտուցիոնալ հավատարմագրում անցնելու համար 23 նոյեմբերի 2024թ. ներկայացրել է սահմանված ձևաչափի դիմում-հայտ՝ լիցենզիայի և հրամանների կրկնօրինակներով: ՈԱԱԿ-ի քարտուղարությունն ուսումնասիրել է դիմում-հայտում ներկայացված տվյալները և կից փաստաթղթերը: Դիմում-հայտի ընդունման մասին որոշման կայացումից հետո 27-ը դեկտեմբերի 2024թ. Նոյեմբերյանի պետական քոլեջի և ՈԱԱԿ-ի միջև կնքվել է պայմանագիր: Կազմվել և հաստատվել է հավատարմագրման գործընթացի իրականացման ժամանակացույցը:

ԻՆՔՆԱՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Հաշվի առնելով ուսումնական հաստատությունների՝ ինքնավերլուծություն իրականացնելու կարողությունների պակասը և քոլեջներում որակի ապահովման մշակույթի ձևավորման կարևորությունը՝ ՈԱԱԿ-ը փետրվար ամսին 4-օրյա առցանց աշխատաժողովներ է իրականացրել: Աշխատաժողովների ընթացքում հավատարմագրվող ուսումնական հաստատություններին ներկայացվել են ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման չափանիշների և չափորոշիչների մեկնաբանությունները ՄԿՈՒ հաստատությունների համար, ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման հարցաշարը, ինքնավերլուծության ձևաչափը, SWOT վերլուծության իրականացման սկզբունքները և այլն:

Քոլեջին ընթացիկ աջակցություն տրամադրելու և ընթացիկ հարցերին պատասխանելու նպատակով կազմակերպվել են նաև միջանկյալ հանդիպումներ:

Նոյեմբերյանի պետական քոլեջը ինստիտուցիոնալ կարողությունների ինքնավերլուծությունը ներկայացվել է 19-ը նոյեմբերի 2025թ . : Ինքնավերլուծությունն իրականացվել է հաստատության աշխատակիցների՝ ղեկավար կազմի, վարչական, դասախոսական և ուսումնաօժանդակ համակազմի կողմից:

ՆԱԽԱՊԱՏՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ՓՈԻԼ

Փորձագիտական խումբը, ուսումնասիրելով ՄՈՒՀ-ի ինքնավերլուծությունը և ուղեկցող փաստաթղթերի փաթեթը, իրականացրել է նախնական գնահատում ըստ ձևաչափի՝ պատրաստելով լրացուցիչ ուսումնասիրման ենթակա անհրաժեշտ փաստաթղթերի, ինչպես նաև խնդիրների և հարցերի ցանկը՝ նշելով նաև համապատասխան ստորաբաժանումները կամ թիրախային խմբերը: Այնուհետև փորձագիտական խումբն ամփոփել է նախնական գնահատման արդյունքները և կազմել փորձագիտական այցի պլան-ժամանակացույց:

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԱՅՑ

25-ը հունիսի 2025թ. առցանց հանդիպում է տեղի ունեցել Նոյեմբերյանի պետական քոլեջի ղեկավար կազմի հետ: Հանդիպմանը ներկա են գտնվել ՈԱԱԿ Ինստիտուցիոնալ և ծրագրային փորձաքննության բաժնի ղեկավարը, փորձագիտական խմբի ղեկավարը և համակարգողը: Հանդիպման ընթացքում քոլեջի ղեկավար կազմին են ներկայացվել և նրանց հետ համաձայնեցվել փորձագիտական այցի պլան-ժամանակացույցը, ինչպես նաև քննարկվել և փոխհամաձայնեցված որոշումներ են կայացվել փորձագիտական այցի տեխնիկական, կազմակերպչական, տեղեկատվական հարցերի, հանդիպումների մասնակիցների վարքագծի և էթիկայի նորմերի վերաբերյալ:

ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՅՑ

Փորձագիտական այցը տեղի է ունեցել 30-ը հունիսի 2025թ-ից մինչև 02 հուլիս 2025թ. ընկած ժամանակահատվածում: Փորձագիտական այցը սկսվել և ավարտվել է քոլեջի ղեկավար կազմի հետ հանդիպումներով: Հարցերի պարզաբանման նպատակով կազմակերպված ֆոկլուս խմբային հանդիպումների՝ դասախոսներ, ուսանողներ և շրջանավարտներ, մասնակիցներն ընտրվել են նախօրոք տրամադրված ցանկից՝ ներկայացուցչականության սկզբունքով: Առաջնորդվելով Փորձաքննության իրականացման ձեռնարկով՝ ժամանակացույցում ներառվել են փորձագետների կողմից նախատեսվող հանդիպումները բոլոր խմբերի հետ, ինչպես նաև ավարտական աշխատանքների պաշտպանության , ռեսուրսների դիտարկում և այլն: Փորձագիտական խմբի անդամները նաև մասնագիտական հանդիպումներ են ունեցել քոլեջի կողմից ներկայացված կրթական ծրագրերի պատասխանատուների, դասավանդող դասախոսների և ուսանողների հետ:

Չափանիշների վերաբերյալ վերջնական եզրակացության փորձագիտական խումբը հանգել է բոլոր անդամների քննարկումների և վերլուծությունների արդյունքում՝ մշտապես կիրառելով կոնսենսուսի սկզբունքը:

ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑ

Փորձագիտական խմբի անդամները և ՈԱԱԿ համակարգողը պատրաստել են փորձագիտական զեկույցի նախնական տարբերակը, որը համաձայնեցվել է փորձագետների հետ: Նախնական զեկույցը տրամադրվել է քոլեջին 29-ը սեպտեմբերի 2025թ., ՄՈՒՀ-ը նախնական զեկույցի վերաբերյալ դիտարկումներ չի ունեցել, փորձագիտական խումբը զեկույցը վերջնականացրել և ՆՊԲ-ին է տրամադրել 10-ը նոյեմբերի 2025թ.:

Անահիտ Տերտերյան
Փորձագիտական խմբի համակարգող

04-ը նոյեմբերի 2025թ.

ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ ԸՍՏ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ

I. ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ: Մասնագիտական ուսումնական հաստատության (այսուհետ՝ ՄՈՒՀ) վարած քաղաքականությունն ու ծավալած գործունեությունը համապատասխանում են հաստատության որդեգրած առաքելությանը, որը համահունչ է ՀՀ կրթության որակավորումների ազգային շրջանակին:

Փաստեր: «Նոյեմբերյանի պետական քոլեջ» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության առաքելությունը ձևակերպված է 2021-2026 թվականների Ռազմավարական ծրագրում (այսուհետ՝ ՌԾ): Քոլեջն ունի նաև Զարգացման ծրագիր, որը նույնական է ՌԾ-ի հետ:

Գործող ռազմավարական ծրագրում Քոլեջի առաքելությունը սահմանվում է հետևյալ ձևով . «քոլեջը կոչված է ապահովելու ինքնուրույն կյանքի համար շրջանավարտի պատրաստվածությունը՝ գիտելիքների ձեռքբերման, փոխանցման և տարածման միջոցով կրթության զարգացման պետական ռազմավարության շրջանակներում՝ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով և սեփական կանոնադրության համաձայն: Որպես տարածաշրջանի միակ մասնագիտական ուսումնական հաստատություն՝ քոլեջը տալիս է կրթություն՝ նպաստելով տարածաշրջանի զարգացմանն ու անհրաժեշտ մասնագետներով համալրելուն: Ինչպես նաև համաձայն ժամանակակից անհատ, քաղաքացի և երկրին պիտանի մասնագետ ձևավորելու չափանիշների՝ ապահովել սովորողների պատրաստվածությունը՝ վարելու ինքնուրույն կյանք, ինչը հնարավոր է սովորողների հակումներին, ընդունակություններին, կարողություններին և նախասիրություններին համապատասխան կրթություն և մասնագիտություն ստանալու հնարավորություններն ապահովելով»:

Փորձագիտական խումբը նշում է, որ սահմանված առաքելությունը ունի լայն ձևակերպում, հստակեցված չեն, թե ՄՈՒՀ-ը որ ոլորտների և ՈԱԾ-ի որ մակարդակի համար է կրթություն կազմակերպում, այնինչ համաձայն ՌԾ-ի, Քոլեջի հիմնական նպատակն է ապահովել նախնական և միջին մասնագիտական կրթությամբ մրցունակ կադրեր աշխատաշուկայի պահանջներին և եվրոպական չափանիշներին համապատասխան: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ ՄՈՒՀ-ը եվրոպական չափանիշներին համապատասխան կրթության ապահովումը հիմնականում դիտարկում է ժամանակակից նյութատեխնիկական բազայի և լաբորատոր պայմանների ապահովման համատեքստում, որի ուղղությամբ վերջին տարիներին իրականացվում են ակտիվ աշխատանքներ: Բացի այդ, միջազգայնացման ուղղությունը բարելավելու նպատակով ՄՈՒՀ-ը կրթական ծրագրերում ավելացրել է օտար լեզվի դասաժամերը՝ ներդնելով նաև ընտրովի առարկաներ: Քոլեջը նաև մեկնարկային փուլում է գտնելու միջազգային որոշ գործընկերներ (Վրաստանի ՄԿՈՒ հաստատություններ)՝ նպատակ ունենալով տեղայնացնել կրթական նոր մոդելներ:

Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ ՄՈՒՀ-ը, իր տեղակայման տարածաշրջանային առանձնահատկություններից ելնելով, մասնավորապես Նոյեմբերյան քաղաքում և հարակից համայնքներում աշխատատեղերի սակավության և արդյունաբերական խոշոր կազմակերպությունների բացակայության պայմաններում, ստանձնել է նաև սոցիալ-տնտեսական զարգացման կարևոր գործոն հանդիսանալու դերակատարություն: Այդ առումով

Քոլեջի առաքելության մաս է դառնում տարածաշրջանում մանր ու միջին բիզնեսի խթանումը՝ շրջանավարտների միջոցով: Ներդրվող մասնագիտական կրթական ծրագրերը նպատակ ունեն ոչ միայն արձագանքելու տարածաշրջանի առկա պահանջարկին, այլև փորձում են ձևավորել հիմքեր տարածաշրջանում նոր ոլորտներ զարգացնելու համար: Այս գործընթացում հատկապես նշանակալի են այն ծրագրերը, որոնք առնչվում են արևային (ֆոտովոլտային) կայանների տեղադրման և մոնիթինգի, զբոսաշրջության զարգացման և այլ ոլորտների հետ:

Զարգացման ռազմավարական ծրագրով սահմանված են քոլեջի զարգացման տեսլականը, հիմնարար արժեքները, ՌԾ հիմնախնդիրները: ՌԾ-ում առանձին ոլորտային նպատակներ սահմանված չեն, սակայն դրանք ներկայացված են թվով 10 հիմնախնդիրների և դրանց լուծման ուղիների ուղիների ձևով, որոնք ներառում են.

- շենքային պայմանների և նյութատեխնիկական ռեսուրսների արդիականացում,
- կրթական ծրագրերի վերանայում և լավարկում,
- ներքին որակի ապահովման համակարգի կատարելագործում,
- դասախոսական կազմի համալրում և զարգացման խթանում,
- տեխնոլոգիապես հագեցած ուսումնական միջավայրի ստեղծում,
- ուսանողների կրթական, մասնագիտական և սոցիալական կարիքների բավարարում,
- տեղեկատվական բազայի զարգացում,
- այլընտրանքային ֆինանսական աղբյուրների ներգրավում և ֆինանսական պլանավորման բարելավում,
- կառավարման համակարգի արդյունավետության բարձրացում,
- սոցիալական գործընկերության ցանցի ձևավորում և գործատուների հետ համագործակցության ընդլայնում:

Հիմնախնդիրների իրականացման համար մշակվել է պլան-ժամանակացույց, որն ըստ ձևաչափի ներառում է հիմնախնդիրները, դրանց լուծմանը միտված գործողությունները, ակնկալվող արդյունքները, ժամկետները, անհրաժեշտ ներդրումները/ֆինանսական միջոցները, ինչպես նաև հնարավոր ռիսկերը: Վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ որպես իրականացման ժամկետ հիմնականում նշված է 2021-2026թթ. ընկած ժամանակահատվածը, պլանում բացակայում են նաև հստակ նշված պատասխանատու անձինք կամ ստորաբաժանումները: Բացի այդ, ակնկալվող արդյունքներից մի մասը ներկայացված է ոչ չափելի ձևակերպումներով, օրինակ՝ ՄԿԾ-ների բովանդակային և կառուցվածքային վերափոխում հիմնախնդրի համատեքստում որպես վերջնարդյունք նշված է որակյալ մասնագիտական կրթության, շարունակական կրթության ապահովում, աշխատաշուկային համապատասխան մասնագետների պատրաստում:

Ըստ ինքնավերլուծության՝ քոլեջի ներքին և արտաքին շահակիցներն են՝ ուսանողները, դասախոսական կազմը, վարչական և ուսումնաօժանդակ անձնակազմը, շրջանավարտները, ծնողները, աշակերտները, տարածաշրջանի բնակչությունը, գործատուները (սոցգործընկերները), ՀՀ կառավարությունը, ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարությունը: Ներկայիս տնօրենը ընտրվել է 2021թ. -ից և մինչ այդ չի հանդիսացել ՆՊՔ-ի աշխատակից: Զարգացման ծրագրի մշակման նպատակով շահակիցների (հատկապես ներքին) կարիքների վերհանումը հիմնականում իրականացվել է տնօրենի թեկնածուի կողմից քոլեջ այցելությունների միջոցով,

ինչպես նաև քուլեջից հավաքագրված տվյալների՝ մարդկային, նյութական և ֆինանսական ռեսուրսներին առնչվող փաստաթղթային բազայի ուսումնասիրության հիման վրա:

ՆՊԲ-ում ռազմավարական ծրագրի գնահատման համար հիմնարար մեխանիզմներ ներդրված չեն: Քուլեջի տնօրենի և ստորաբաժանումների հաշվետվությունները չեն կապակցվում զարգացման ծրագրով սահմանված հիմնախնդիրներին: Բացի այդ, բացակայում են ռազմավարական ծրագրի ընթացիկ իրականացման մշտադիտարկման և գնահատման սահմանված ընթացակարգերը: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ ռազմավարական ծրագրի վերահսկողությունը հիմնականում իրականացվում է քուլեջի տնօրենի կողմից՝ առանց դրա փաստաթղթային արձանագրման: Թեև որոշ ուղղություններով իրականացվել են նկատելի քայլեր՝ ինչպես նյութատեխնիկական բազայի արդիականացումը, նոր մասնագիտական կրթական ծրագրերի ներդրումը և երիտասարդ մասնագետների ներգրավումը, միաժամանակ խումբը նշում է, որ կան ռազմավարական առաջնահերթություններ, որոնց իրագործման ուղղությամբ շոշափելի առաջընթաց չի արձանագրվել, օրինակ՝ որակի ապահովման ներքին համակարգի ձևավորումը և ներդրումը:

Դատողություններ: Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում Նոյեմբերյանի պետական քուլեջի դերակատարությունը տարածաշրջանի զարգացման գործում, ընդգծելով նաև Քուլեջի ջանքերը նոր մասնագիտությունների ներդրման և նոր ոլորտների զարգացման ուղղությամբ: Միևնույն ժամանակ խումբը շեշտում է, որ նման կարևոր մարտահրավերների հաղթահարման համար անհրաժեշտ է, որպեսզի քուլեջը ունենա հստակ ձևակերպված առաքելություն և ռազմավարություն: Վերջինս պետք է արտացոլի քուլեջի առաջիկա տարիների զարգացման ուղղությունները՝ առանձնացնելով նաև այն հիմնական ոլորտները, որոնցում իրականացվում է մասնագետների պատրաստում՝ ՈԱԾ-ի համապատասխան մակարդակներում: Բացի այդ, անհրաժեշտ է ընդգծել քուլեջի կապը աշխատաշուկայի հետ և դրա դերակատարությունը տարածաշրջանի սոցիալ-տնտեսական զարգացման գործընթացում:

Խումբը նշում է, որ ռազմավարական ուղղությունները պետք է հիմնված լինեն խորքային վերլուծությունների և կարիքների ուսումնասիրության վրա, իսկ պլանավորումը պետք է ունենա կառուցվածքային հստակություն՝ ներառելով կոնկրետ գործողություններ, ժամկետներ, պատասխանատուներ և չափելի արդյունքային ցուցիչներ (KPI-ներ): Ակնկալվող արդյունքների համար ֆինանսական միջոցների պլանավորումը ավելի իրատեսական կդարձնի ռազմավարական պլանավորումը: Չնայած ներկայիս ռազմավարական ծրագրում առկա են որոշ արդյունքներ, սակայն դրանք հիմնականում չափելի չեն, ինչը խոչընդոտում է հիմնախնդիրների լուծման ընթացքի լիարժեք մոնիթորինգն ու գնահատումը: Խումբը նպատակահարմար է համարում ռազմավարական ծրագրում ներառել կոնկրետ և չափելի արդյունքային ցուցիչներ, որոնք կծառայեն որպես գնահատման հստակ գործիքներ՝ ծրագրի առաջընթացի և արդյունավետության վերահսկման համար:

Փորձագիտական խումբը դրական է համարում տնօրենի ակտիվ դերակատարությունը ռազմավարական ծրագրով նախատեսված գործողությունների իրականացման գործում, սակայն միանձնյա վերահսկողությունը և պատասխանատվության ստանձնումը ռիսկային է ծրագրի լիարժեք իրականացման համար: Այս տեսանկյունից խումբը կարևորում է, որ ՄՈՒՀ-ի բոլոր շահակիցները ունենան հստակ սահմանված դերակատարություն և պատասխանատվություն ռազմավարական նպատակների իրագործման գործընթացում, ինչը

կիթանի կառավարման համակարգի ներգրավվածության մակարդակը և կնպաստի զարգացման կայունությանը:

Ռազմավարական նպատակների իրականացման և դրանց արդյունավետ գնահատման նպատակով ՄՈՒՀ-ը կարիք ունի նաև վերանայելու ստորաբաժանումների պլանավորման և հաշվետվությունների ձևաչափերը՝ դրանք համապատասխանեցնելով ռազմավարական ծրագրի նպատակներին: Այս մոտեցումը հնարավորություն կտա գնահատել ինչպես ռազմավարական ծրագրի կատարման ընթացքը, այնպես էլ ստորաբաժանումների աշխատանքային արդյունավետությունը՝ ՌԾ-ում ներառված հիմնախնդիրների լուծման համատեքստում:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ Քոլեջն ունի կարևոր դերակատարություն Նոյեմբերյանի և հարակից համայնքների զարգացման գործում, և նոր ներդրված կրթական ծրագրերը կարող են նպաստել տարածաշրջանում միկրոբիզնեսի զարգացմանը, ինչպես նաև հաշվի առնելով, որ Քոլեջն ունի ռազմավարություն և առաջնահերթ հիմնախնդիրներ, որը ՄՈՒՀ-ին որոշակիորեն տանում է առաջընթացի, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ՆՊՔ-ն **բավարարում է** չափանիշ 1-ի պահանջները:

Եզրակացություն: Փորձագիտական խումբը Նոյեմբերյանի պետական քոլեջի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 1-ի պահանջներին գնահատում է **բավարար:**

II. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄՆ ՈՒ ՎԱՐՉԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ: ՄՈՒՀ-ի կառավարման համակարգը, վարչական կառույցները և դրանց գործառնումն արդյունավետ են և միտված են հաստատության առաքելության ու նպատակների իրականացմանը՝ պահպանելով կառավարման էթիկայի կանոնները:

Փաստեր: «Նոյեմբերյանի պետական քոլեջ» ՊՈԱԿ-ի ընթացիկ կառավարումն իրականացվում է տնօրենի, Կառավարման խորհրդի և Մանկավարժական խորհրդի կողմից: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ Կառավարման խորհուրդը կառավարման արդյունավետությունը կապում է հիմնականում ուսանողների թվաքանակի աճի, կարճաժամկետ ծրագրերի ավելացման, դոնոր կազմակերպությունների ներգրավման և արտաքին համագործակցությունների ակտիվացման հետ: Միևնույն ժամանակ, ԿԻՄ-ի համայնքային ներկայացուցիչները կարևորում են քոլեջի՝ նախկինում գյուղատնտեսական ուղղվածություն ունեցող հաստատության փորձը՝ ընդգծելով, որ վերջին շրջանում ձեռք բերված գյուղատնտեսական ժամանակակից ռեսուրսները (այդ թվում՝ լաբորատոր սարքավորումներ) ապագայում կարող են ծառայել ոչ միայն կրթական նպատակների, այլև համայնքի զարգացմանը՝ խթանելով տեխնոլոգիական գյուղատնտեսությունը և ձևավորելով քոլեջի՝ որպես մասնագիտական-խորհրդատվական կենտրոնի դերակատարություն:

Խորհուրդը քոլեջին աջակցում է նաև ըստ անհրաժեշտության՝ մասնավորապես պրակտիկաների կազմակերպման հարցում, ինչպես նաև երբեմն առանձին անդամներ տրամադրում են ֆինանսական աջակցություն վերանորոգման աշխատանքների նպատակով:

Քոլեջի զարգացումը ԿԽ-ն հիմնականում պայմանավորում է տնօրենի ձկուն կառավարման և ռեսուրսների ներգրավման կարողությունների հետ, սակայն կառավարման մակարդակում հստակ ձևակերպված զարգացման ցուցիչները բացակայում են:

Դասախոսական, ուսանողական համակազմերը (երեք ուսանող և երկու դասախոս) ընդգրկված են կառավարման խորհրդում: Ուսանողները ներգրավված են նաև նպաստներ և կենսաթոշակներ տվող հանձնաժողովում: Մանկավարժական խորհրդում ներգրավված են բոլոր դասախոսները, որտեղ հիմնականում քննարկվում են կազմակերպչական, կարգապահական և դաստիարակչական բնույթի հարցեր, ինչպես նաև տարեկան առաջադիմությունների ամփոփում, պետական որակավորման քննությունների արդյունքների ներկայացում, ընդունելության ցուցանիշները, լսվում է տնօրենի հաշվետվությունը: Տնօրենական խորհրդում ներգրավված է ստորաբաժանումների ղեկավար կազմը: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ վերոնշյալ խորհուրդներում ներգրավված ուսանողները և դասախոսները ոչ միշտ են նախաձեռնողականություն ցուցաբերում կարիքների վերհանման և լուծումներ գտնելու հարցում: Որոշումների կայացման նախաձեռնությունը հիմնականում կենտրոնացած է տնօրենի շուրջ:

ՄՈՒՀ-ի գործառնական կառավարումը տեղի է ունենում տնօրենի կողմից, որը նշանակվել է այդ պաշտոնին 2021թ.-ից: Անհրաժեշտ է նշել, որ ՄՈՒՀ-ը եղել է ճգնաժամային իրավիճակում՝ ընդունելության ցածր մակարդակ, շենքային վատ պայմաններ, ֆինանսական ռեսուրսների սղություն: Այդ պատճառով կառավարման գործընթացում հիմնական ջանքերը ուղղորդել է մինիմալ ուսումնական միջավայրի ապահովմանը, և անհրաժեշտ է նշել, որ ՄՈՒՀ-ում իրականացվող հիմնարար գործընթացները տեսանելի են միայն 2021թ.-ից սկսած:

Քոլեջում վերջին տարիներին կառուցվածքային էական փոփոխություններ չեն իրականացվել: 2023թ. վերանվանվել են ամբիոնները, հաշվի առնելով նոր մասնագիտությունների լիցենզավորումը և իրականացումը: Վերջին տարիներին Քոլեջը իրականացրել է որոշ վարչական և ուսումնաօժանդակ հաստիքների կրճատում, մասնավորապես՝ կադրերի տեսուչի և գրադարանավարի հաստիքների: Քոլեջը ներկայումս չունի դաստիարակչական աշխատանքների գծով տնօրենի տեղակալ, որակի ապահովման պատասխանատու և պրակտիկայի ղեկավարի առանձին հաստիք: Փորձագիտական այցից դարձավ, որ այս կրճատումները պայմանավորված են հիմնականում ֆինանսատնտեսական արդյունավետության նկատառումներով: Մասնավորապես, գրադարանային ենթակառուցվածքի բացակայության պայմաններում, Քոլեջը նպատակահարմար չի համարում գրադարանավարի լրիվ դրույքով հաստիքի պահպանումը: Կրճատված կամ թափուր հաստիքների գործառույթները որոշակիորեն վերաբաշխվել են այլ գործող հաստիքների վրա, օրինակ՝ կադրային աշխատանքներն իրականացնում է օպերատորը, պրակտիկայի ղեկավարի գործառույթները տվյալ մասնագիտական մոդուլը դասավանդող դասախոսը, դաստիարակչական աշխատանքների ուղղությամբ աշխատանքները ուսումնական աշխատանքների գծով տնօրենի տեղակալը և այլն: Քոլեջի գնահատմամբ՝ այս կառավարման մոդելը ներկայիս ֆինանսատնտեսական պայմաններում համարվում է առավել գործնական և կիրառելի: Այդուհանդերձ, փորձագիտական խումբը նկատում է, որ քոլեջում հաստիքային աշխատողները հաճախ իրականացնում են միաժամանակ մի քանի գործառույթներ, տեսանելի է աշխատանքային գերբեռնվածություն պայմանավորված մի քանի պաշտոնական

պարտականությունների համադրմամբ: Մասնավորապես՝ մեթոդիստը նաև կատարում է գրադարանավարի և ամբիոնի վարիչի գործառնությունները և դասավանդում է, կարիերայի պատասխանատուն միաժամանակ հանդիսանում է ամբիոնի վարիչ և դասախոս, իսկ գնումների համակարգողը նաև կատարում է ուսումնական մասի վարիչի գործառնությունները նաև դասավանդում է:

ՄՈՒՀ-ի կազմակերպական կառուցվածքում ներկայացված են ստորաբաժանումների միջև առկա կապերը: Սակայն, ինչպես կազմակերպական կառուցվածքի գծապատկերը, այնպես էլ փորձագիտական ուսումնասիրությունները վկայում են, որ Քոլեջում գերակշռում է ուղղահայաց կառավարման մոդելը: Գծապատկերում ընդգրկված են հիմնականում պաշտոնական վերադաս-ենթակա կապերը, մինչդեռ մի շարք գործառնական փոխգործակցություններ, որոնք իրականում ապահովում են ներքին հաղորդակցությունը և համադրված աշխատանքը, տեսանելի չեն: Օրինակ՝ մասնագիտական ամբիոնների և ուսումնական բաժնի միջև առկա է փոխգործակցություն՝ ուսումնական պլանների մշակման, դասաբաշխման և գնահատման գործընթացների կազմակերպման համատեքստում:

Ֆինանսների բաշխումը Քոլեջում իրականացվում է տարեկան պլանավորմամբ՝ հիմնվելով 2022–2024 թթ. ֆինանսատնտեսական նախահաշիվների վերլուծության վրա (տնօրենի տարեկան հաշվետվության տվյալներով): Քոլեջի ծախսերի հիմնական ուղղությունները 2024թ.

–ին կազմել են . աշխատավարձեր՝ 72.3%, կրթաթոշակներ և նպաստներ՝ 13.6%, գույքի, ապրանքների և ծառայությունների ձեռքբերման վճարումներ՝ 14.1%: 2022–2024 թթ. ընթացքում քոլեջի ընդհանուր եկամուտները աճել են: Մասնավորապես, այլ աղբյուրներից ստացվող մուտքերը 10.9%-ից հասել են մոտ 20%-ի, պետական բյուջեից ստացվող փոխանցումները՝ 87.8%-ից աճել են մինչև 90.2%: Ծառայությունների և ապրանքների ձեռքբերման վճարումները

նույնպես ավելացել են՝ 8.2%-ից հասնելով 14.1%-ի: Ընդհանուր առմամբ՝ 2022–2024 թթ. ընթացքում քոլեջի եկամուտները աճել են մոտ 53.4%-ով ուսանողների թվաքանակի և արտաբյուջեի ավելացման հաշվին: ՄՈՒՀ-ը, հաշվի առնելով կիսամյակային արդյունքները, կանխատեսում է, որ 2025 թ. ավարտին այլ աղբյուրներից ստացվող մուտքերը կկազմեն 15–20%:

Չնայած բյուջեի դրական դինամիկային, այդուհանդերձ քոլեջի ՌԾ պլան-ժամանակացույցում արատացուլված չեն ռազմավարական հիմնախնդիրների և դրանց շրջանակներում պլանավորված գործողությունների իրականացման համար պահանջվող ֆինանսական միջոցները, որտեղ նշվում է աղբյուրը՝ պետական բյուջե, սեփական ռեսուրսներ, միջազգային ծրագրեր, բարեգործություններ, սակայն գնահատված չէ անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցները:

Փորձագիտական հանդիպումից պարզ դարձավ, որ ՄՈՒՀ-ը տարբեր դրամաշնորհային կամ բարեգործական ծրագրերի միջոցով ձեռք է բերել և համալրել ժամանակակից կահավորմամբ տարբեր լաբորատորիաներ: ՄՈՒՀ-ը ձեռք է բերել նաև երեք արևային էներգիայի կայաններ, որոնց միջոցով վերջին տարում կարողանում է ստանալ 43 կվտ հոսանք և 2025–2026 ուստարում պլանավորվում է ջեռուցումն իրականացնել ինքնաբավ՝ (արտադրվող էներգիայով) խնայելով համապատասխան ֆինանսական միջոցներ: Բացի այդ, ՄՈՒՀ-ը արտաբյուջեի ձևավորման նպատակով իրականացնում է կարճաժամկետ ծրագրեր՝ վարորդների պատրաստում, խոհարարություն, օպերատորություն, հաշվապահական

հաշվառում՝ ՀԾ և այլն: ՄՈՒՀ-ը կարճաժամկետ ծրագրերի հիման վրա կարողացել է գոյացնել մոտ 12 մլն դրամ եկամուտ՝ 2025թ. -ի դրությամբ: Փորձագիտական խմբի ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ վերջին երեք տարիներին արտաբյուջեն ունի կայուն աճի դինամիկա:

Քուլեջի գործունեությունն իրականացվում է ռազմավարական (երկարաժամկետ) և ընթացիկ (տարեկան) պլանավորումներով: Ստորաբաժանումների աշխատանքային պլանները կազմվում են տարեկան, սակայն վերջին երեք տարիներին դրանք գրեթե նույնական են, առկա են կրկնություններ և անհամապատասխանություններ: Պլանավորման փաստաթղթերում արտահայտված չեն ՌԾ-ի հիմնախնդիրները, ներդրված չէ պլանավորման և հաշվետվողականության միասնական ձևաչափ: Առանձին պլաններում նշվում են գործողությունները, քայլերը, պատասխանատուները, ժամկետները և վերջնարդյունքները, սակայն այս մոտեցումը ինստիտուցիոնալ չէ: Ընդհանուր առմամբ, կառավարումն իրականացվում է վերնից ներքև ուղղահայաց կառավարմամբ, իսկ հաշվետվողականությունը՝ ներքևից վերև: Ստորաբաժանումների աշխատանքների վերահսկողության և մշտադիտարկման հիմնական մեխանիզմը հաշվետվություններն են: Դրանք հաճախ նկարագրական բնույթ ունեն և չեն պարունակում վերլուծական բաղադրիչ: Տնօրենի տարեկան հաշվետվությունում ամփոփված են տարբեր ստորաբաժանումների և խորհուրդների կողմից իրականացված աշխատանքները, սակայն դրանց վերլուծությունը բացակայում է: Նույնը վերաբերում է ստորաբաժանումների հաշվետվություններին, որտեղ հաճախ նշվում է՝ «կատարված է»:

Քուլեջի գործունեության վրա ազդող գործոնների համակարգային ուսումնասիրություն չի կատարվել: Անհրաժեշտ է միայն նշել, որ վերջին տարում Քուլեջն իրականացրել է առցանց հարցում՝ պարզելու դիմորդների և նրանց ծնողների շրջանում պահանջարկված մասնագիտությունների ցանկը: Ըստ ինքնավերլուծության՝ արտաքին գործոնների ուսումնասիրությունը ամփոփված է տնօրենի տարեկան հաշվետվությունում, սակայն ուսումնասիրությունները ցույց տվեցին, որ հաշվետվություններում տվյալ տեսանկյունից համարժեք վերլուծությունները բացակայում են: Միննույն ժամանակ հարկ է ընդգծել, որ արտաքին գործոններից ՄՈՒՀ-ի համար առավել տեսանելի է տարածաշրջանում մասնագետների պակասը, որը բացասաբար է անդրադառնում քուլեջի համար մասնագիտական կադրերի հավաքագրման վրա, իսկ աշխատավարձերի համեմատաբար ցածր լինելը նպաստում է դասախոսական կազմի հոսունությանը: Ինչ վերաբերում է ներքին գործոններին, ապա ՄՈՒՀ-ի գործունեության վրա նշանակալի ազդեցություն է ունեցել ֆինանսական ճգնաժամը և ռեսուրսների բացակայությունը: Այս ուղղությամբ վերջին տարիներին հաստատությունը գործադրել է զգալի ջանքեր և առկա են բարելավումներ: Ներկայումս որպես ներքին գործոններ շարունակվում են դիտարկվել կրթական ծրագրերի անհամաչափ զարգացումը և դրանց ոչ լիարժեք համապատասխանեցումը աշխատաշուկայի պահանջներին, որակի ապահովման համակարգի ոչ արդյունավետ ներդրումը և մի շարք ուղղություններով տվյալների բացակայությունը, ուսանողների մասնագիտական մոտիվացիայի համեմատաբար ցածր մակարդակը: Չնայած ՄՈՒՀ-ը ձեռնարկում է որոշակի քայլեր այս խնդիրները հաղթահարելու նպատակով (օրինակ՝ մասնագիտական կողմնորոշման աշխատանքներ), քուլեջում դեռևս ձևավորված չէ խնդիրների բացահայտման մշակույթը՝ հիմնված տվյալների համակարգային հավաքագրման վրա: ՄՈՒՀ-ը յուրաքանչյուր ուստարի իրականացնում է

ներքին գնահատում՝ կազմելով համապատասխան տեղեկանք, սակայն վերջինս բովանդակային վերլուծություններ չի պարունակվում, ունի փաստագրող բնույթ: Մինչ օրս իրականացվել են միայն որոշ հարցումներ, որոնք հատվածային են և պարբերական բնույթ չեն կրում: Ներքին և արտաքին գործոնների ուսումնասիրության և ռիսկերի վերահսման համար այլ մշակված գործիքակազմ քուէջը դեռևս չունի:

Ինչ վերաբերում է բոլոր գործընթացներում ՊԻԳԲ շրջափուլի կիրառությանը, ապա փորձագիտական ուսումնասիրությունները ցույց տվեցին, որ քուէջում որակի ապահովման մեխանիզմների թերի ձևավորվածության պարագայում գործընթացները իրականացվում են հատվածային, լիարժեք որակի ապահովման շրջափուլ տեսանելի չէ:

Քուէջն ունի ֆեյսբուքյան էջ, որտեղ լուսաբանվում են քուէջի առօրյա գործընթացները, սակայն մասնավորապես քուէջի ՄԿԾ-ների որակի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակում չի իրականացվում:

Դատողություններ: Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում այն հանգամանքը, որ կառավարման համակարգը վերջին տարիներին նպաստել է ՄՈՒՀ-ի կայուն զարգացմանը՝ աստիճանաբար դուրս բերելով այն ճգնաժամային իրավիճակից և փորձելով ուղղորդել դեպի հարաբերական կայունություն: Կառավարման գործընթացները որոշակիորեն խթանել են ուսանողների թվաքանակի աճը, ապահովել կարճաժամկետ կրթական ծրագրերի արդյունավետ իրականացումը և նպաստել ժամանակակից ռեսուրսների ներգրավմանը: Այս դրական տեղաշարժերում կարևոր դեր է վերապահվում գործադիր կառավարման օղակին, որի գործունեությունը էական ազդեցություն է ունեցել ՄՈՒՀ-ի առաջընթացի ապահովման վրա:

Միևնույն ժամանակ, փորձագիտական խումբը արձանագրում է, որ կառավարման համակարգի զարգացման դրական միտումների համատեքստում, այնուամենայնիվ կառավարման գործընթացներում ուսանողական և դասախոսական համակազմի ներգրավվածությունը ունի պասիվ բնույթ, վերջիններիս ակտիվ ներգրավվածությունը թույլ կտա բարձրացնել կարիքների վեր հանման գործընթացների արդյունավետությունը: Ինչ վերաբերում է կառավարման խորհրդի կողմից քուէջի տնօրենի հաշվետվողականության և ՌԾ-ի իրականացման գնահատմանը, ապա հստակ ցուցիչների բացակայությունը խոչընդոտում է օբյեկտիվ գնահատման գործընթացին, ինչը հանգեցնում ռազմավարական նպատակների անհամաչափ իրականացմանը, իսկ որոշ խնդիրներ դուրս են մնում կառավարման ուշադրությունից, այդ թվում՝ որակի ներքին ապահովման համակարգի լիարժեք ներդրումը:

Փորձագիտական խումբը ընդգծում է, որ քուէջի կազմակերպական կառուցվածքը ունի հիերարխիկ կառավարման մոդել, սակայն իրականում առկա են ստորաբաժանումների միջև համագործակցային կապեր, որոնց հետագա հստակեցումը և արտահայտումը կազմակերպական կառուցվածքում թույլ կտա օբյեկտիվ պատկեր կազմել կառավարման մոդելի վերաբերյալ:

ՄՈՒՀ-ի կառավարման գործընթացների արդյունավետության բարձրացման հիմնական խոչընդոտներից մեկը մարդկային ռեսուրսների պակասն է, որը հանգեցնում է աշխատակիցների գերբեռնվածության և մի շարք գործառնությունների համատեղման: Նման իրավիճակը սահմանափակում է աշխատանքների լիարժեք իրականացումը և խոչընդոտում թափանցիկ հաշվետվողականության ապահովմանը: Խումբը կարևորում է կադրային համալրման հստակ քաղաքականության մշակումը, որի շրջանակում պետք է սահմանվեն

առաջնահերթ համալրման ենթակա հաստիքները: Միաժամանակ նպատակահարմար է իրականացնել հաստիքների պրոֆիլների համակողմանի վերլուծություն՝ պարզելու, թե որ գործառույթներն ունեն առանցքային նշանակություն և չեն կարող արդյունավետ իրականացվել համատեղման եղանակով: Կարևոր է նաև, որ որոշում կայացնող օղակները տվյալներ ունենան յուրաքանչյուր ստորաբաժանման և հաստիքի գործունեության արդյունավետության վերաբերյալ: Վերջինս հնարավորություն կտա գնահատել ռեսուրսների իրական օգտագործումը և կայացնել հիմնավորված որոշումներ կադրային համալրման կամ գործառույթների վերաբաշխման ուղղությամբ:

Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում այն հանգամանքը, որ գործադիր կառավարման գործողությունները նպաստել են ՄՈՒՀ-ում ռեսուրսների համալրմանը, ինչպես նաև բյուջետային և արտաբյուջետային եկամուտների աճին: Այնուամենայնիվ, ներքին ֆինանսական ճգնաժամը դեռևս ամբողջությամբ չի հաղթահարվել, որը բերում է մարդկային ռեսուրսների կառավարման խնդրի:

Փորձագիտական խումբը ընդգծում է, որ ներկայումս քոլեջի 2021-2026 ՌԾ-ը փոխկապակցված չէ քոլեջում գործող այլ պլանավորման փաստաթղթերի հետ ինչը փաստացի թույլ չի տալիս տեսնել ստորաբաժանումների ներգրավվածությունը ռազմավարական հիմնախնդիրների լուծման աշխատանքներում: Բոլոր ստորաբաժանումները իրենց աշխատանքները պլանավորում են տարեկան կտրվածքով, սակայն ՌԾ-ի իրականացման պլան ժամանակացույցը չի արտահայտում պլանավորվող գործողությունները ըստ տարիների, նաև հստակեցված չեն պատասխանատուները, որը օբյեկտիվորեն անհնարին է դարձնում վերջինիս փոխկապակցումը ստորաբաժանումների աշխատանքների հետ: ՌԾ պլան ժամանակացույցը նաև չի արտահայտում ռազմավարական հիմնախնդիրների լուծման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների պլանավորումը: Վերոնշյալ խնդիրների լուծումը փորձագիտական խումբը տեսնում է որոշակի քայլերի հաջորդականության մեջ, այն է հստակեցնել ՌԾ պլան ժամանակացույցը ըստ գործողությունների և ակնկալվող արդյունքների, սահմանելով պատասխանատու ստորաբաժանումներ և կատարման հստակ ժամկետներ, պլանավորել անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցները, ինչը թույլ կտա սահմանել իրականացման տեսանկյունից իրատեսական գործողություններ: Պատասխանատու ստորաբաժանումների աշխատանքային պլաններում և հաշվետվություններում ՌԾ-ի հիմնախնդիրների արտահայտումը թույլ կտա հստակ վերահսկել և վերլուծել ՌԾ իրականացման ընթացքը, վեր հանել ուժեղ և թույլ կողմերը, որը նախադրյալ կհանդիսանա բարեփոխումների իրականացման համար: Անդրադառնալով հաշվետվություններին՝ փորձագիտական խումբը ընդգծում է վերլուծական հաշվետվությունների իրականացման անհրաժեշտությունը, որոնք թույլ կտան գնահատել պլանավորման և իրականացման արդյունավետությունը, հիմք հանդիսանալով հաջորդ պլանավորման համար: Պլանավորման տեսանկյունից կարևոր է նաև ՌԾ նպատակների հստակեցումը ըստ ռազմավարական ուղղությունների, ներկայումս դրանք արատահյուսված են հիմնախնդիրների և լուծման քայլերի ձևով, սակայն բովանդակային առումով արտահայտում են նպատակներ, մյուս կողմից վերջիններս շատ լայն են սահմանվել, որը թույլ չի տալիս կոնկրետացնել խնդիրները: Փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ոլորտային ուղղություններից բխող նպատակների հստակեցումը թույլ կտա քոլեջին որոշակիացնել գործողությունների հաջորդականությունը, սահմանել առաջնահերթություններ, որոնք իրենց հերթին կարտահայտվեն ՌԾ պլան ժամանակացույցում՝

փոխկապակցված ֆինանսական պլանավորման հետ: Վերոնշյալ քայլերի տրամաբանությունը թույլ կտա քուլեջին բոլոր գործընթացներում արտահայտել որակի ՊԻԳԲ շրջափուլը:

Փորձագիտական խումբը կարևորում է քուլեջի գործունեության վրա ազդող ներքին և արտաքին գործոնների ուսումնասիրությունը: Այս տեսանկյունից քուլեջն ունի որոշակի փորձառություն, որն արտահայտվել է առանձին գործընթացներում, օրինակ՝ նոր ՄԿԾ-ի ներդրմանը նախորդող հարցումների կազմակերպման միջոցով: Սակայն համապարփակ և ոլորտային վերլուծություններ դեռևս չեն իրականացվել, մի շարք տվյալներ չեն փաստաթղթավորվել, իսկ առանձին դեպքերում վերլուծությունը եղել է թերի: Ոչ ամբողջական գործընթացների հիմնական պատճառը քուլեջի կառավարման օղակներում որակի ապահովման ներքին կառույցի բացակայությունն է: Վերջինս պետք է հանդես գա որպես տարբեր գործընթացների արդյունավետության գնահատման և հետադարձ կապի ապահովման հիմնական օղակ:

Քուլեջի կառավարման գործընթացների հրապարակայնությունը ներկայումս սահմանափակվում է ֆեյսբուքյան էջում կատարած հրապարակումներով, ինչը չի ապահովում տեղեկատվության ամբողջական տարածում: Փորձագիտական խումբը կարևորում է պաշտոնական կայքէջի գործարկումը, որը հնարավորություն կտա բարձրացնել թափանցիկությունը, ընդլայնել տեսանելիությունը տեղական և միջազգային գործընկերների շրջանում և ներկայացնել ՄԿԾ-ների ու շրջանավարտների հաջողությունները:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ ՆՊԲ-ի կառավարման գործընթացներում դասախոսների և ուսանողների ներգրավվածությունը պահվ է, կառավարումը մեծապես կախված է միայն տնօրենի նախաձեռնողականությունից, կազմակերպական կառուցվածքը չի արտահայտում իրական գործառնական կապերը, ՌԾ հիմնախնդիրը փոխկապակցված չէ ինչպես պլանավորման փաստաթղթերի այնպես էլ հաշվետվությունների հետ, հաշվետվությունները ունեն նկարագրական բնույթ, տվյալների հավաքագրման և վերլուծության մեխանիզմները թերի են գործում, կառավարման օղակների լիարժեք գործարկման համար առկա չէ բավարար մարդկային ռեսուրսներ, որակի ապահովման համակարգը չի հանդիսանում կառավարման բաղկացուցիչ մաս, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ քուլեջը **չի բավարարում** չափանիշ 2-ի պահանջները:

Եզրակացություն: Փորձագիտական խումբը Նոյեմբերյանի պետական քուլեջի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 2-ի պահանջներին գնահատում է **անբավարար**:

III. ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ: ՄԿԾ-ները համապատասխանում են հաստատության առաքելությանը, կազմում են հաստատության պլանավորման բաղկացուցիչ մաս և նպաստում են շարժունությանը և միջազգայնացմանը:

Փաստեր: Նոյեմբերյանի պետական քոլեջը իրականացնում է վեց միջին և վեց նախնական մասնագիտական կրթական ծրագիր: Միջին մասնագիտական ծրագրերն են՝ «Նախադպրոցական կրթություն», «Զբոսաշրջություն (ըստ ճյուղերի)», «Հաշվապահական հաշվառում», «Համակարգչային գեղարվեստական նախագծում», «Գյուղացիական ֆերմերային տնտեսության կազմակերպում» «Ռոբոտաշինություն» (ընդունելություն չի իրականացվել): Նախնական մասնագիտական ծրագրերն են՝ «Տրանսպորտային միջոցների շահագործում և նորոգում», «Գյուղատնտեսական աշխատանքների տեխնիկական ապահովում», «Վերականգնվող էներգետիկ կայանների մոնտաժում, նորոգում և սպասարկում» (փորձարարական), «Խոհարարական գործ», «Կարի արտադրության տեխնոլոգիա» և «Գինեգործություն և հյութերի արտադրություն» (ընդունելություն չի իրականացվել): Վերջին երեք տարիներին ներդրվել են «Զբոսաշրջություն (ըստ ճյուղերի)», «Համակարգչային գեղարվեստական նախագծում», «Վերականգնվող էներգետիկ կայանների մոնտաժում, նորոգում և սպասարկում» (փորձարարական) և «Ռոբոտաշինություն» կրթական ծրագրերը: Փորձագիտական հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ ՄՈՒՀ-ը դիմել է նաև ԿԳՄՍ նախարարություն ձեռք բերելու լիցենզիաներ «Քույրական գործ» և «Հողային ռեսուրսների կառավարում» ՄԿԾ-ների ուղղությամբ: ՄՈՒՀ-ը ձեռք է բերել պայմանավորվածություն բժշկական կենտրոնի հետ դասավանդողներ ներգրավելու ուղղությամբ, սակայն նյութական ռեսուրսների՝ լաբորատորիաներ, մուլյաժներ և այլ ուսումնական պարագաների ձեռքբերման ուղղությամբ պլանավորում չի իրականացվել: Վերջին երկու ՄԿԾ-ների ներդրման անհրաժեշտությունը եկել է համայնքային գործատուների (հիվանդանոց, ամբուլատորիաներ, մարզպետարան) և դիմորդների կարիքներից: ՄՈՒՀ-ը հարցումներ է իրականացրել շահակիցների (400 հարցվող)՝ դիմորդների, գործատուների և շրջանավարտների շրջանում՝ պարզելու համայնքում ամենապահանջված մասնագիտությունները: Հարցվողների մեծ մասը նշել են Քույրական գործ ՄԿԾ-ն: Իսկ ինչ վերաբերում է «Հողային ռեսուրսների կառավարում» ՄԿԾ-ին, վերջինիս ներդրման համար հիմք է ծառայում նոր ձեռքբերված լաբորատոր սարքավորումները և մարզային կարիքները՝ անցում կատարելու առավել տեխնոլոգիական գյուղատնտեսության: 2024-2025 ուստարվա տվյալներով ՄՈՒՀ-ը ունի 206 ուսանող:

Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ ՄՈՒՀ-ի դասախոսական կազմից մասնակցել են պետական կրթական չափորոշիչների կազմմանը և վերանայմանը: Իսկ 2024-2025 ուստարում ՄՈՒՀ-ը յուրաքանչյուր կրթական ծրագրի համար ՊԿԶ-ների հիման վրա մշակել է մասնագիտության նկարագրերը: Նկարագրում ներկայացված են պատրաստվող մասնագետի աշխատանքային պարտականությունների շրջանակը, ձեռքբերվող հիմնական գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները, լեզվային իմացության մակարդակը, համակարգչային գիտելիքների (փափուկ հմտությունների) պահանջները, անձնային որակները և այլն: Սակայն անհրաժեշտ է նշել, որ նկարագրում ՄԿԾ վերջնադյունքները սահմանված չեն:

Ինչ վերաբերում է կրթական ծրագրերի բարելավմանը և վերանայմանը, ապա հարկ է նշել, որ ՄՈՒՀ-ը ՊԿԶ-ների վերանայմանը զուգահեռ կազմակերպել է մոդուլային ծրագրերի

վերանայման աշխատանքներ, որոնք համակարգվել են մեթոդիստի և ուսումնական գծով փոխտնօրենի կողմից: Փորձագիտական հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ 2022-2023 ուստարուց սկսած՝ հաշվի առնելով ամբիոններից և դասախոսներից ստացված առաջարկությունները, ՄՈՒՀ-ը իրականացրել է ուսումնական պլանների մասնակի փոփոխություններ: ՄԿԾ-ներում առկա պահուստային ժամերը հիմնականում բաշխվել են հանրակրթական առարկաների միջև՝ հաշվի առնելով մասնագիտական կրթական ծրագրերի առանձնահատկությունները: Մասնավորապես, «Վերականգնվող էներգետիկ կայանների մոնտաժում, նորոգում և սպասարկում» և «Համակարգչային գեղարվեստական նախագծում» ծրագրերում ավելացվել են ֆիզիկայի դասաժամերը, «Նախադպրոցական կրթություն» ծրագրում՝ կենսաբանության, իսկ «Զբոսաշրջություն» ծրագրում՝ աշխարհագրության դասաժամերը: Բացի այդ, պահուստային ժամերից որոշ մասն ուղղվել է մասնագիտական օտար լեզվի (անգլերեն) դասավանդմանը՝ «Հաշվապահական հաշվառում», «Համակարգչային գեղարվեստական նախագծում» և «Զբոսաշրջություն» ծրագրերում: Ներկայացված փոփոխությունները կատարվել են դասախոսական կազմի քննարկումների արդյունքում:

ՄՈՒՀ-ը 2024-2025թթ. ուսումնական պլաններում կատարել են նաև փոփոխություններ, «Համակարգչային գեղարվեստական նախագծում» մասնագիտական կրթական ծրագրում HTML-ի ուսուցումը երրորդ կուրսից տեղափոխվել է երկրորդ կուրս, նպատակ ունենալով հնարավորություն տալ ուսանողներին ձեռք բերած բազային գիտելիքները կիրառելու ավելի վաղ փուլում: Միաժամանակ, «Հաշվապահական հաշվառում» մասնագիտական կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի ուսումնասիրությունից պարզ դարձավ, որ առկա է մոդուլների հաջորդականության բաշխման խնդիր: Մասնավորապես, «Հարկային օրենսդրություն» մոդուլը տեղակայվել է երրորդ կուրսի երրորդ կիսամյակ, այն դեպքում, երբ անհրաժեշտ կլինեք այն անցկացնել երկրորդ կուրսում, որպեսզի ուսանողները կարողանային ժամանակին ընկալել հարկային համակարգը և դրույքաչափերը՝ հետագայում ապահովելով հաշվապահական գործողությունների (այդ թվում աշխատավարձի հաշվարկի) ճիշտ իրականացումը: Իսկ «Խոհարարական գործ» կրթական ծրագրում ներդրվել է օրգանական գյուղատնտեսություն ընտրովի առարկան:

Վերը նշված փոփոխություններին արտաքին շահակիցները ներգրավվածություն չեն ունեցել: Անհրաժեշտ է նշել, որ ՄԿԾ վերանայման համար սահմանված հստակ կանոնակարգ առկա չէ, դա իրականացվում է ամբիոնային աշխատանքների շրջանակում:

Քոլեջում առկա չէ դասավանդման մեթոդների ընտրության միասնական մոտեցումներ: Ուսումնառության պլաններում որպես ուսումնառության և դասավանդման մեթոդներ նշվում են դասախոսություն, բացատրություն և ցուցադրություն, անահատկան և խմբային աշխատանքներ, հարց ու պատասխան, մտազրոհ, m-ձև և T-ձև աղյուսակներ, Վեննի դիագրամ, թեստային առաջադրանք, խճանկար, շրջայց պատկերասրահում և այլն, որոշ դեպքերում իրականացվում է նաև ինքնագնահատում: Սակայն փորձագիտական հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ դասավանդողների կողմից որպես դասավանդման մեթոդներ հիմնականում կիրառվում է դասախոսության և թելադրման մեթոդը: Առանձին դեպքերում կիրառվում են նաև SS միջոցներ կապված ՄԿԾ- առանձնահատկություններից (օրինակ՝ Համակարգչային գեղարվեստական նախագծում), սակայն վերոնշյալը ինստիտուցիոնալ բնույթ չի կրում:

ՄՈՒՀ-ում միջին մասնագիտական բոլոր ծրագրերում ներդրվել է ուսանողի առաջադիմության թղթապանակ (ուսանողների կատարած աշխատանքները թղթային կամ

սկավառակի ձևով, մոդուլի արդյունքի գնահատման թերթիկները, պրակտիկայի հաշվետվությունները ըստ ձևաչափի): Օրինակ՝ «Համակարգչային գեղարվեստական նախագծում» բաժնի ուսանողների անհատական թղթապանակներում, պահվում են ուսումնառության ընթացքում կատարվող ստեղծագործական բնույթի աշխատանքները տարբեր մոդուլների շրջանակներում (գունային կոմպոզիցիաներ, առցանց խանութներ, պատրաստած լոգոներ, էքսիզներ և այլն): Ուսանողներին տրվող առաջադրանքների ուսումնասիրությունը ցույց տվեց, որ հետազոտական, վերլուծական և ստեղծագործական բնույթի առաջադրանքների հանձնարարումը կախված է դասախոսների մոտեցումներից և տվյալ ՄԿԾ-ի առանձնահատկություններից, օրինակ «Համակարգչային գեղարվեստական նախագծում» ՄԿԾ-ում առավել շեշտադրված է ստեղծագործական մոտեցումները, իսկ դասավանդողները կարևորում են ուսանողի ստեղծագործական և հետազոտական մտքի զարգացումը: Այդուհանդերձ, մյուս ծրագրերում մոտեցումները տարբերվում են, օրինակ՝ Խոհարարական գործ մասնագիտության մասնագիտության շրջանակում ուսանողներին տրվում են առաջադրանքներ, որոնք առնչվում են բաղադրատոմսերի ճիշտ որոշմանը (տրամադրված է ուտեստը, օրինակ լոբով ուտեստ, Արցախի գաթա, տապակած բրոկոլի, կրծքամսով և նոռվ աղցան և այլն, և ուսանողը որոշում է բաղադրիչները) ստուգման թերթիկների միջոցով: Ինչպես նաև ուսանողները խմբային եղանակով պատրաստում են ուտեստներ: «Հաշվապահական հաշվառում» ՄԿԾ-ում հիմնականում ներառված են հաշվապահական խնդիրներ, օրինակ՝ դրամական միջոցների հաշվեգրում, հաշիվների թղթակցում, մաշվածության հաշվարկում, հաշվետվությունների կազմում և այլն: Հաշվապահական հաշվառում ՄԿԾ-ում ուսանողներին տրամադրվող առաջադրանքները հիմնականում տեսական բնույթ են կրում և չեն կապակցվում գործնական միջավայրի խնդիրների հետ: Առաջադրանքները, որպես կանոն, վերցված են ուսումնական ձեռնարկներից և ներկայացնում են ստանդարտ օրինակներ, որոնք հաճախ չեն արտացոլում ընթացիկ տնտեսական իրողությունները կամ օրենսդրական փոփոխությունները: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ ուսանողները չեն դիտարկում որևէ իրական կազմակերպության հաշվապահական փաստաթղթեր կամ հաշվետվություններ, չեն իրականացնում այդ փաստաթղթերի վերլուծություն, իսկ ուսանողների զգալի մասը չունի մասնագիտության նկատմամբ հետաքրքրություն և ուսումնառության մոտիվացիա:

Ուսումնական պլաններում նախատեսված են պրակտիկայի հետևյալ տեսակները՝ ուսումնական պրակտիկա տեսական ուսուցմամբ, ուսումնական պրակտիկա առանց տեսական ուսուցմամբ և նախալարտական արտադրական պրակտիկա: Ուսումնասիրությունը ցույց տվեց, որ պրակտիկաները իրենց բովանդակությամբ էապես չեն տարբերվում, տարբերությունները վերաբերում են միայն ժամկետներին և տեսական ուսուցման առկայությանը: ՄՈՒՀ-ը պրակտիկաների իրականացման համար ընդհանուր առմամբ ունի 6 գործատու: Գործատուի մոտ պրակտիկաներ իրականացնելու հնարավորություն ունի «Նախադպրոցական կրթություն», «Հաշվապահական հաշվառում», «Տրանսպորտային միջոցների շահագործում և նորոգում», «Կարի արտադրություն» և «Զբոսաշրջություն» ՄԿԾ-ների ուսանողները: Մնացյալ ՄԿԾ-ների պրակտիկաները իրականացվում են անմիջապես ուսումնական հաստատության լաբորատոր բազաներում՝ «Խոհարարություն», «Վերականգնվող էներգետիկ կայանների մոնտաժում, նորոգում և սպասարկում», «Համակարգչային գեղարվեստական նախագծում» (2025-2026 ուսումնական տարվանից

կունենա նաև գործատու) և այլն: Բոլոր տեսակի պրակտիկաների գնահատումը (անկախ նրանից գործատուի մոտ է, թե քոլեջում) տեղի է ունենում քոլեջում կցված այն դասախոսի կողմից, որը վերահսկում է պրակտիկան: Պրակտիկայի գնահատումը տեղի է ունենում ուսանողի կողմից ներկայացվող պրակտիկայի օրագրի և հաշվետվության հիման վրա: Պրակտիկաների գնահատման համար հստակ չափանիշներ սահմանված չեն:

ՄՈՒՀ-ում առկա է գնահատման կարգ, և դրան համաձայն իրականացվում է տարբեր ձևի գնահատում՝ ընթացիկ քննություններ, տարբերակված ստուգարքներ, կիսամյակային ամփոփիչ գրավոր աշխատանքներ և պետական ամփոփիչ քննություններ: Մոդուլային ծրագրերում ներկայացված է յուրաքանչյուր արդյունքի գնահատման ձևը, որը կարող է լինել հարց ու պատասխան, թեստ և գործնական առաջադրանք: Գնահատման թերթիկների ուսումնասիրությունը ցույց տվեց, որ կախված արդյունքից գնահատման համար առանձնացված են բանավոր հարցեր և գործնական առաջադրանքներ: Յուրաքանչյուր կիսամյակի վերջում մասնագիտական մոդուլները ևս մեկ անգամ ամփոփվում են կիսամյակային ամփոփիչ քննությամբ: Կարգում առկա է նաև գնահատականի բողոքարկման ընթացակարգը, բայց որպես այդպիսին նմանատիպ դեպքեր չեն գրանցվել:

Ամփոփիչ ատեստավորումը տեղի է ունենում բանավոր քննությունների միջոցով: Հարցաշարերի ուսումնասիրությունը ցույց տվեց, որ դրանցում առկա են և՛ տեսական գիտելիքները, և՛ գործնական հմտությունները ստուգող հարցեր: Հարցաշարի յուրաքանչյուր հարցի պատասխան գնահատվում է «անբավարար, բավարար, լավ, գերազանց» սանդղակով, ամփոփիչ գնահատականը ձևավորվում է միջինացման եղանակով: Նման մոտեցումը ընդունված է բոլոր մասնագիտություններում:

Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ ՄՈՒՀ-ը նախատեսում է հաջորդ՝ 2025-2026 ուստարվանից «Համակարգչային գեղարվեստական նախագծում» ՄԿԾ-ում ամփոփիչ ատեստավորումը իրականացնել դիպլոմային աշխատանքների ձևով և ուսանողները կներկայացնեն նաև իրենց պատրաստած վեբկայքերը և այլ աշխատանքներ: Այս քայլը պայմանավորված է նաև քոլեջի ռեսուրսային բազայի բարելավմամբ՝ նոր տեխնոլոգիկի առկայությամբ: «Խոհարարական գործ» մասնագիտության հարցաշարերում ներառված են գործնական հարցեր՝ ուտեստի պատրաստման տեսքով, սակայն փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ քննության անցկացման համար ուսանողները ուտեստները պատրաստում են մինչև քննական գործընթացի մեկնարկը՝ մեկ օր առաջ (15 բաղադրատոմս, խմբային աշխատանքի միջոցով), իսկ քննության ժամանակ ներկայացնում են պատրաստման տեխնոլոգիան: «Հաշվապահական հաշվառում» ՄԿԾ-ից ուսանողները հաշվարկում են աշխատավարձից կատարվող պահումները, հիմնական միջոցների գնահատումը, հարկ վճարովի էլեկտրոնային համակարգի ստեղծում և այլն:

Փորձագիտական հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ դասախոսական կազմը թե ամփոփիչ ատեստավորման և թե ընթացիկ քննությունների ժամանակ ուսանողներին գնահատելիս կարևորում են տեսական հարցերի դեպքում՝ ուսանողի պատասխանի լիարժեքությունը, իսկ գործնական աշխատանքների դեպքում՝ իրականացված աշխատանքի համապատասխանությունը մոդուլային արդյունքի գնահատման չափանիշներին: Ուսանողի գնահատման հստակ այլ չափանիշներ մշակված և ներդրված չեն:

ՄՈՒՀ-ը կրթական ծրագրերի բենչմարքինգ չի իրականացրել, մշտադիտարկման և բենչմարքինգի իրականացման կարգ և հստակ մեխանիզմներ ներդրված չեն: Փորձագիտական

այցից միայն պարզ դարձավ, որ ՄՈՒՀ-ը նախատեսում է ապագայում Վրաստանի Կախերի շրջանի գյուղատնտեսական քուլեջների հետ իրականացնել «Գինեգործություն և հյուրերի արտադրություն» կրթական ծրագրի համադրություն, ներկայումս գործընթացը քննարկումների փուլում է:

Դատողություններ: Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում, որ ՄՈՒՀ-ը ձեռնարկում է քայլեր ոչ միայն նոր մասնագիտական կրթական ծրագրերի ներդրման, այլև գործողների բարելավման ուղղությամբ: Խումբը գտնում է, որ ՄԿԾ-ների վերանայման գործընթացն առավել համակարգված իրականացնելու համար անհրաժեշտ է մշակել հստակ ընթացակարգ, որը կապահովի գործընթացի իրականացումը միասնական մեթոդաբանությամբ՝ ներառելով տվյալների հավաքագրման մեխանիզմներ, շահակիցների ներգրավման ձևաչափեր (գործատուներ, ոլորտային մասնագետներ և այլք), վերանայման պատասխանատուներ և ժամկետներ: Այս մոտեցումը կնպաստի մասնագիտական հաղորդակցության ամրապնդմանը և ծրագրերի համաչափ զարգացմանը:

Խրախուսելի է վերջին շրջանում դիտվող միտումը՝ ուսումնասիրել գործատուների և դիմորդների կարիքները, ինչը հիմք է ձևավորում առավել նպատակային և համապատասխանող ծրագրերի ներդրման համար: Միևնույն ժամանակ, խումբը կարևորում է այն հանգամանքը, որ բժշկական ուղղվածությամբ ՄԿԾ-ի ներդրումը ենթադրում է բարձր պատասխանատվություն և պահանջում է մանրակրկիտ պլանավորում: Մասնավորապես՝ անհրաժեշտ է հատուկ ուշադրություն հատկացնել մոդուլային կրթական ծրագրերի մշակմանը, դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանության մշակմանն ու ներդրմանը, դասախոսական կազմի մասնագիտական կարողությունների զարգացմանն, ինչպես նաև ռեսուրսային բավարար հագեցվածությանը: Հաշվի առնելով, որ Քուլեջը դեռ չունի բժշկական ոլորտի կրթական ծրագրեր իրականացնելու փորձառություն, կարևոր է ծրագրի ներդրումն ապահովել փուլային մոտեցմամբ՝ համագործակցելով նաև հնարավոր այլ ՄԿՈՒ բժշկական կրթություն իրականացնող գործընկերների հետ և վերցնելով նաև նրանց փորձառությունը:

Ինչ վերաբերում է դասավանդմանը, ապա այն հիմնականում կախված է դասախոսների անձնական մոտեցումներից, ինչի հետևանքով տարբեր խմբերում ուսուցման մեթոդները կարող են զգալիորեն տարբերվել: Օրինակ՝ մի մասնագիտության դեպքում գերակշռում են թելադրությունն ու տեսական դասախոսությունները, մինչդեռ մյուսում՝ գործնական աշխատանքները: Փորձագիտական խումբը կարևորում է դասավանդման մեթոդների առավել գործնական և մասնագիտական իրական միջավայրին մոտեցված լինելու անհրաժեշտությունը: Կարևոր է, որ ուսուցումն իրականացվի իրական աշխատանքային խնդիրների միջոցով՝ նպաստելով ուսանողների մասնագիտության ընկալմանը և մասնագիտական հաղորդակցման հմտությունների ձևավորմանը: Այս ուղղությամբ ՄՈՒՀ-ը կազմակերպել է դասախոսական կազմի վերապատրաստումներ, ինչպես նաև ներքին փորձի փոխանակման միջոցառումներ: Փորձագիտական խումբը գտնում է, որ այս մոտեցումը գործնական կարողության գնահատման պետք է տարածվի բոլոր կրթական ծրագրերում: Նաև անհրաժեշտություն կլինի մշակելու գնահատման չափանիշներ, որոնք առավելապես նորից ուղղված կլինեն գործնական կարողության զարգացմանը:

Գովելի է, որ ՄՈՒՀ-ը միջին մասնագիտական կրթական ծրագրերում ներդրել է ուսանողի անհատական թղթապանակների կիրառումը, ինչը հնարավորություն է տալիս վերլուծելու

ուսանողի առաջընթացն ու կարողությունների զարգացումը: Նման մոտեցումը նպատակահարմար կլինի կիրառել նաև նախնական մասնագիտական կրթական ծրագրերում՝ ապահովելով ուսանողի առաջադիմության շարունակական դիտարկում բոլոր կրթական ծրագրերում:

Ինչ վերաբերում է գնահատման համակարգին, ապա փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում, որ Քոլեջը ռեսուրսների բարելավման հետ մեկտեղ քայլեր է ձեռնարկում ուսանողների կարողությունների գնահատման համակարգի զարգացման ուղղությամբ: Խումբը կարևորում է, որ գնահատման գործընթացում աստիճանաբար մեծանում է գործնական բաղադրիչի դերը, ինչը նպաստում է ուսանողների մասնագիտական կարողությունների բացահայտմանն ու զարգացմանը: Գովելի է, որ «Համակարգչային գեղարվեստական նախագծում» ՄԿԾ-ի ամփոփիչ ատեստավորումը հաջորդ տարվանից պլանավորվում է իրականացնել դիպլոմային աշխատանքի ձևաչափով: Այսպիսի մոտեցումները քայլ են դեպի գործնական կարողությունների վրա հիմնված գնահատման համակարգի ձևավորում: Փորձագիտական խումբը խրախուսում է նման ձևաչափերի ներդրումն ու ընդլայնումը նաև այլ կրթական ծրագրերում՝ տարեցտարի բարձրացնելով ուսանողների պրակտիկ հմտությունների գնահատման տեսակարար կշիռը: ՄՈՒՀ-ը կարիք կունենա մշակելու նաև գնահատման հստակ չափանիշներ՝ ինչպես ընթացիկ, այնպես էլ պրակտիկայի և ամփոփիչ գնահատման համար, որոնք հիմնականում ուղղված կլինեն ուսանողների մասնագիտական հմտությունների, վերլուծական կարողությունների գնահատմանը: Պրակտիկաների գնահատման գործընթացը նպատակահարմար կլինի կազմակերպել երկկողմանի ձևաչափով՝ ներգրավելով և՛ գործատուին, և՛ պատասխանատու դասախոսին, ինչը կնպաստի ավելի օբյեկտիվ և համակողմանի գնահատմանը:

Փորձագիտական խումբը կարևոր է համարում նաև բենչմարքինգի իրականացման մեխանիզմի ներդրումը քոլեջում, որը կնպաստի կրթական ծրագրերի արդիականացմանը, մեթոդների կատարելագործմանը և որակի բարձրացմանը: Իսկ ակադեմիական ազնվության քաղաքականությունն բացի լրացումը կբարելավի է ուսումնական գործընթացը, կխթանի ուսանողների պատասխանատվությանը և կնպաստի է հետազոտական աշխատանքների իրականացմանը:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ ՆՊՔ-ն ներդրել է նոր մասնագիտական կրթական ծրագրեր, որոնք որոշակիորեն բխում են մարզային կարիքներից, ՄԿԾ-ներում իրականացվում են վերանայման և բարելավման քայլեր, հանրակրթական բոլոր որոշակիորեն հարմարեցված է ՄԿԾ-ների առանձնահատկություններին, կրթական ծրագրերի իրականացման համար կազմվել են մասնագիտության նկարագրեր, ներդրվել են ընտրովի մոդուլներ, իսկ միջին մասնագիտական կրթական ծրագրերում առկա են ուսանողի առաջադիմության անհատական թղթապանակներ, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ քոլեջը **բավարարում է** չափանիշ 3-ի պահանջները:

Եզրակացություն: Փորձագիտական խումբը Նոյեմբերյանի պետական քոլեջի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 3-ի պահանջներին գնահատում է **բավարար**:

IV. ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ: ՄՈՒՀ-ն ուսանողներին տրամադրում է համապատասխան աջակցություն՝ կրթական միջավայրի արդյունավետությունն ապահովելու նպատակով:

Փաստեր: Դիմորդների հավաքագրման նպատակով ՆՊՔ-ն իրականացնում է մասնագիտական կողմնորոշման միջոցառումներ: Ապրիլ-մայիս ամիսներին կազմակերպվում են այցելություններ քաղաքի և հարակից գյուղերի դպրոցներ, ինչպես նաև տեղեկատվական հանդիպումներ աշակերտների և նրանց ծնողների հետ: Դիմորդների հավաքագրման գործընթացներում ներգրավված են քոլեջի տնօրենը, Կարիերայի պատասխանատուն, որոշ դասախոսներ և ուսանողական խորհրդի անդամներ: Այդուհանդերձ քոլեջը դեռևս չի գնահատել թե՛ մասնագիտական կողմնորոշման աշխատանքները ինչպսի՛ ազդեցություն են ունեցել ընդունելության ցուցանիշների վրա, ինչպես ընդհանուր, այնպես էլ առանձին մասնագիտությունների համար: Քոլեջն ունի նաև ֆեյսբուքյան էջ, որտեղ ներկայացվում է տեղեկատվություն մասնագիտությունների, ինչպես նաև ընդունելության վերաբերյալ: Փորձագիտական ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ վերջին տարիներին ՄՈՒՀ-ում դիտվում է դիմորդների թվի կայուն աճ, հատկապես «Զբոսաշրջություն», «Վերականգնվող էներգիայի էներգետիկ կայանների մոնտաժում, նորոգում և սպասարկում», ինչպես նաև «Հաշվապահական հաշվառում» մասնագիտությունների գծով: Քոլեջի ներկայացուցիչների գնահատմամբ՝ ուսանողների թվի ավելացման դրական դինամիկան պայմանավորված է մի շարք գործոններով, այդ թվում՝ քոլեջի ռեսուրսային բազայի բարելավմամբ, ուսանողներին տրանսպորտային խնդիրների լուծմանն ուղղված աջակցությամբ (մասնավորապես՝ միջքաղաքային տեղափոխման կազմակերպում վարորդների միջոցով), որոշ մասնագիտությունների գերակա կարգավիճակով և կրթաթոշակների տրամադրմամբ: Այսպիսով ուսանողների քանակի աճի դինամիկան ունի հետևյալ պատկերը՝ 2022–2023 ուստարում քոլեջում ուսանել է 106 ուսանող, 2023–2024 ուստարում՝ 137 ուսանող, 2024–2025 ուստարում ուսանողների թիվը հասել է 236-ի: Փորձագիտական այցի պահին ՄՈՒՀ-ում հիմնական և միջնակարգ կրթության հիմքով կրթություն է ստացել 206 ուսանող:

Ինչ վերաբերում է ուսանողների հեռացումներին, ապա վերջին 3 տարիների վերլուծության արդյունքները ցույց են տալիս, որ 2022-2023 ուսումնական տարում քոլեջում հեռացված ուսանողների թիվը կազմել է 32, 2023-2024 ուսումնական տարում՝ 26, իսկ 2024-2025 ուսումնական տարում՝ 30: Ուսանողների հեռացումների հիմնական պատճառներ են հանդիսացել անհարգելի բացակայությունները, ուսումնական պարտքերը, քոլեջի ներքին կարգապահական կանոնների խախտումը: Հեռացումների քանակը նվազեցնելու նպատակով կուրսղեկները շարունակական կապի մեջ են գտնվում նաև ծնողների հետ:

Քոլեջն ուսանողների կարիքների գնահատումն իրականացնում է Ուսանողական խորհրդի և կուրսղեկների միջոցով (ուսանողներն ազատ են խոսելու իրենց կարիքների մասին, սակայն կարիքների վեր հանման հստակ մեխանիզմներ ներդրված չեն): Կրթական կարիքները հիմնականում վերաբերում են ռեսուրսների բարելավմանը, պրակտիկաների վայրերի բազմազանեցմանը և այլն: Անհրաժեշտ է նշել, որ ՄՈՒՀ-ը արձագանքում է այս խնդիրներին և այդ ուղղությունները բարելավելու աշխատանքներ են տարվում:

Ինչ վերաբերում է ուսանողներին տրամադրվող խորհրդատվություններին, ապա անհրաժեշտ է նշել, որ ՄՈՒՀ-ում հիմնականում իրականացվում են նախաքննական և ոչ

ֆորմալ ընթացիկ խորհրդատվություններ: Խորհրդատվությունների անցկացման համար հստակ ժամանակացույցներ սահմանված չեն: Չնայած այն հանգամանքին, որ ՄՈՒՀ-ը ներկայացրել է տվյալներ խորհրդատվական պարապմունքներին ուսանողների շուրջ 78% մասնակցության վերաբերյալ, փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ ուսանողների ներգրավվածության մակարդակի և խորհրդատվությունների արդյունավետության վերաբերյալ կարծիքների ուսումնասիրություն կամ գնահատում չի իրականացվել:

Ուսանողներն ազատ են դիմելու վարչական անձնակազմին իրենց հուզող հարցերով ցանկացած ժամանակ:

Ուսանողների և շրջանավարտների կարիերային զարգացմանն աջակցելու նպատակով քոլեջում գործում է կարիերայի ստորաբաժանում: Կարիերայի ստորաբաժանումը կազմակերպում է դասընթացներ մասնագիտական կողմնորոշման, ինքնակենսագրականների (CV) կազմման, հարցազրույցներին ներկայանալու հմտությունների ձևավորման ուղղությամբ, ինչպես նաև երբեմն կազմակերպում է հանդիպումներ գործատուների և շրջանավարտների հետ: Այդուհանդերձ, փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ ուսանողները ունեն հետաքրքրության պակաս իրենց մասնագիտությունների նկատմամբ, իսկ մեծ մասը հետագայում չի ցանկանում այդ ուղղությամբ մասնագիտական գործունեություն ծավալել:

Կարիերայի պատասխանատուի գործառության շրջանակում ներառված է նաև շրջանավարտների բազայի հավաքագրումը և պարբերական թարմացումը: Սակայն բազայի ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ այն ամբողջական չէ . ներառված են միայն շրջանավարտների ավարտման տարեթվերը, անուն-ազգանունները, հեռախոսահամարներն ու էլեկտրոնային հասցեները: Առկա չեն նշումներ շրջանավարտների զբաղվածության վերաբերյալ՝ մասնավորապես, թե արդյոք նրանք աշխատում են իրենց մասնագիտությամբ, չեն աշխատում, թե շարունակում են ուսումը բուհերում, ինչպես նաև բացակայում են աշխատավայրի անվանումը, զբաղեցրած պաշտոնը և այլ կարևոր տեղեկատվություն: Սակայն միևնույն ժամանակ, ըստ ՄՈՒՀ-ի տրամադրած հաշվետվությունների, որոնք ներկայացվում են ԿԳՄՍ նախարարություն, 2023–2024 թթ. ընթացքում 70 շրջանավարտներից բուհեր է ընդունվել շուրջ 5.7% (4 շրջանավարտ), բանակ է զորակոչվել 31.4% (22 շրջանավարտ), իրենց մասնագիտությամբ աշխատում է 18.6% (13 շրջանավարտ), իսկ ոչ իրենց մասնագիտությամբ՝ 34.3% (24 շրջանավարտ): Իսկ 2022–2023 թթ. 34 շրջանավարտներից իրենց մասնագիտությամբ աշխատել է 29.4% (10 շրջանավարտ), ոչ իրենց մասնագիտությամբ՝ 35.3% (12 շրջանավարտ), իսկ բանակ զորակոչվել է 14.7% (5 շրջանավարտ):

Քոլեջը չունի շահագրգիռ կազմակերպությունների և հաստատությունների հետ կնքած համաձայնագրեր՝ թափուր աշխատատեղերի վերաբերյալ տեղեկատվության փոխանակման նպատակով: Միևնույն ժամանակ անհրաժեշտ է նշել, որ քոլեջը որոշակիորեն պահպանում է կապ գործատուների հետ նաև ՄՄԾ-ի /միասնական սոցիալական ծառայության/ միջոցով, և թափուր աշխատատեղերի առկայության դեպքում շրջանավարտներին տեղեկացվում է կուրսդեկների կամ հեռախոսազանգերի միջոցով: ՄՈՒՀ-ը չունի հստակ տվյալներ, թե զբաղվածության ապահովման տեսանկյունից լավագույն դիրքերում որ ՄԿԾ-ներն են գտնվում:

Ուսանողների իրավունքների պաշտպանության հարցերով հիմնականում զբաղվում են կուրսդեկները և ուսանողական խորհուրդը: Ուսանողական խորհուրդը նախատեսվող միջոցառումները ամրագրում է տարեկան աշխատանքային պլաններում՝ սահմանելով դրանց իրականացման ժամկետները, պատասխանատու անձանց և կատարողներին: Ուսանողական

խորհրդի նիստերի արձանագրություններում, որպես կանոն, արձանագրվում է օրակարգի ներկայացումը և ընդունված որոշումները, սակայն որոշումների ընդունման գործընթացը, որպես կանոն, տեղի է ունենում առանց քննարկումների: Օրակարգում ներառված հարցերը մեծամասամբ չեն համընկնում տարեկան աշխատանքային պլանով նախատեսված հարցերի հետ:

Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ ՈւԽ-ն իրականացնում է սոցիալական, ուսուցողական և ժամանցային բնույթի միջոցառումներ: Ուսանողական խորհրդի նախաձեռնությամբ կազմակերպվում են նաև տարբեր միջոցառումներ՝ նվիրված Ուսանողի տոնին, ամանորյա միջոցառումներ, «Ոսկե աշուն» ծրագիր, շաբաթօրյակներ և այլն:

Քոլեջում գործող կրթական, խորհրդատվական և օժանդակ ծառայությունների որակի գնահատումը իրականացվում է անանուն հարցումների, քննարկումների, ուսումնական արդյունքների ամփոփման միջոցով: Սակայն վերլուծություններ իրականացվում են միայն շատ սահմանափակ ծավալով կամ ընդհանրապես չեն կատարվում:

Դաստողություններ: Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում քոլեջի կողմից իրականացվող քայլերը՝ ուղղված դիմորդների հավաքագրմանը, ինչը նպաստում է ուսանողական կազմի կայուն և շարունակական աճին: Խումբը խրախուսում է ՄՈՒՀ-ին շարունակել այս նախաձեռնությունները՝ ընդլայնելով այցերի աշխարհագրությունը և ներառելով բոլոր համայնքային ուսումնական հաստատությունները:

Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում, որ ՄՈՒՀ-ը քայլեր է ձեռնարկում ուսանողների կարիքները բացահայտելու և դրանց արձագանքելու ուղղությամբ՝ որոշակիորեն ապահովելով քոլեջի և ուսանողների միջև ազատ երկխոսությունը: Ուսանողների կարիքների վեր հանման ինստիտուցիոնալ մեխանիզմների կիրառությունը և հետագա բազմազանեցումը թույլ կտա ՄՈՒՀ-ին բարձրացնել գործընթացների արդյունավետությունը:

Փորձագիտական խումբը կարևորում է Կարիերայի կենտրոնի գործունեությունը և դրական է գնահատում ուսանողների արտալսարանային զբաղվածությունն ապահովող նախաձեռնությունները: Խումբը խրախուսում է, որ Կենտրոնը պարբերական դարձնի հաջողակ գործատուների և ոլորտային մասնագետների հետ հանդիպումները՝ ներկայացնելով հաջողված պատմություններ, որոնք կարող են բարձրացնել ուսանողների մոտիվացիան և հետաքրքրությունը մասնագիտության նկատմամբ: Նման հանդիպումները կարող են կազմակերպվել նաև առցանց ձևաչափով՝ ներառելով մասնագետներ Երևանից և այլ մարզերից: Անհրաժեշտ է նաև այս միջոցառումների ազդեցությունը չափել ուսանողների մասնագիտական մոտիվացիայի բարձրացման և զբաղվածության տվյալների աճի տեսանկյունից:

Փորձագիտական խումբը շեշտադրում է շրջանավարտների վերաբերյալ ամբողջական և համակարգային տվյալների հավաքագրման կարևորությունը: Մասնավորապես՝ անհրաժեշտ է, որպեսզի տվյալները ներառեն շրջանավարտի մասնագիտական զբաղվածության փաստը, չաշխատելու հնարավոր պատճառները, հիմնական աշխատավայրը, կարիերայի աճը և այլն: Տվյալների հավաքագրումը պետք է իրականացվի հստակ մշակված մեթոդաբանությամբ՝ ապահովելով դրանց օբյեկտիվությունն ու արժանահավատությունը: Բացի այդ, կարևոր է սահմանել հստակ քաղաքականություն շրջանավարտների հետագծի ուսումնասիրության տևողության վերաբերյալ (օրինակ՝ վերջին հինգ տարիների ընթացքում)՝ ապահովելով տվյալները պարբերաբար թարմացնելու և վերլուծելու հնարավորությունները:

Շրջանավարտների բազայի առկայությունը նաև կնպաստի վերջիններիս հետ հետադարձ կապի ամրապնդմանը և անհրաժեշտության դեպքում քոլեջի աշխատանքներում ներգրավմանը: Այսպիսի մոտեցումը կբարելավի ոչ միայն Կարիերայի կենտրոնի աշխատանքների արդյունավետությունը, այլև կստեղծի հիմքեր ՄԿԾ-ների շարունակական վերանայման և բարելավման համար՝ հիմնվելով աշխատաշուկայում շրջանավարտների կարիերայի իրական առաջընթացի վրա:

Ինչ վերաբերում է Ուսանողական խորհրդի աշխատանքներին, փորձագիտական խումբը նշում է, որ կառույցը կարող է զգալիորեն ակտիվացնել իր դերակատարությունը՝ հիմքում ունենալով ուսանողների կարիքների վերլուծությունները: Խորհուրդը կարող է նախաձեռնել թեմատիկ ակումբների ստեղծում, ուսուցողական կամ սոցիալ-մշակութային արշավների կազմակերպում, ինչը կնպաստի ուսանողների արտալսարանային կյանքի աշխուժացմանը և ներգրավվածության բարձրացմանը: Չնայած նրան, որ Քոլեջը տարածաշրջանում միակ ուսումնական հաստատությունն է, Ուսանողական խորհուրդը կարող է առցանց հարթակների միջոցով կապ հաստատել այլ ուսումնական հաստատությունների ուսանողական խորհուրդների հետ, ինչպես նաև նախաձեռնել համատեղ միջոցառումներ, որոնց կարող են ներգրավվել համայնքային դպրոցների աշակերտական խորհուրդները: Նման համագործակցային և նախաձեռնողական մոտեցումները կզարգացնեն ուսանողների մասնակցայնությունը կրթական միջավայրի ձևավորման գործընթացներում, կմեծացնեն սոցիալական պատասխանատվությունը, ինչպես նաև կդառնան կապող օղակ դպրոցական աշակերտական խորհուրդների և քոլեջի ուսանողների միջև՝ նպաստելով տարբեր ուսումնական հաստատությունների միջև համագործակցության ամրապնդմանը:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ Քոլեջում առկա են ուսանողների հավաքագրման որոշ մեխանիզմներ, առկա է ուսանողական համակազմի աճի դրական դինամիկա, առկա են ուսանողների կարիքների վերհանման որոշ մեխանիզմներ, կարիերայի կենտրոնի կողմից իրականացվում են որոշ դասընթացների փափուկ հմտությունների զարգացման ուղղությամբ, առկա են նախավարտական խորհրդատվություններ, ուսանողները ազատ են դիմելու վարչական աշխատակիցներին, առկա է ուսանողական խորհուրդ և ուսանողների համար կազմակերպվում են տարբեր միջոցառումներ, փորձագիտական խումբը գտնում է, ՆՊԲ-ն **բավարարում է** չափանիշ 4-ի պահանջները:

Եզրակացություն: Եզրակացություն: Փորձագիտական խումբը Նոյեմբերյանի պետական քոլեջի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 4-ի պահանջներին գնահատում է **բավարար:**

V. ՊՐՈՑԵՍՈՐԱԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱԾՄԱՆԴԱԿ ԿԱԶՄԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ: ՄՈՒՀ-ի առաքելությանը հասնելու և ՄԿԾ-ների նպատակներն իրականացնելու համար հաստատությունն ապահովված է անհրաժեշտ մասնագիտական որակներ ունեցող պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմով:

Փաստեր: Ըստ ՄՈՒՀ 2021-2026 թվականների ռազմավարական զարգացման ծրագրի՝ Քոլեջը նպատակ է սահմանել համալրել և բարելավել դասախոսական կազմը՝ համապատասխանեցնելով այն որակի ապահովման միջազգային չափանիշներին: Այս նպատակին հասնելու համար սահմանվել է վեց հիմնական քայլեր, որոնք ներառում են բարձրակարգ մանկավարժական պատրաստվածությամբ դասախոսների ներգրավումը, դասախոսական կազմի պարբերական վերապատրաստումների կազմակերպումը, դասախոսների ինքնակրթության խրախուսումը, ինչպես նաև աշխատանքի վարձատրության տարբերակված մեխանիզմի ներդրումը: Վերոնշյալ քայլերից որոշակիորեն իրականացվել է նոր դասավանդողների ներգրավումը և վերապատրաստումների կազմակերպումը: Դասախոսների խրախուսման և տարբերակված վարձատրման մեխանիզմները դեռևս ներդրված չեն:

Դասախոսի, վարպետների թափուր հաստիքները լրացվում են Նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական պետական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողի թափուր տեղի համար անցկացվող մրցույթի կազմակերպման և անցկացման կարգի համաձայն: Դասախոսական կազմի ներգրավման համար թափուր հաստիքների վերաբերյալ տարածվում են մրցույթի հայտարարություններ ֆեյսբուքյան էջով: 2021-2025 թվականների ընթացքում կազմակերպվել են համապատասխան մրցույթներ՝ ինչպես հանրակրթական, այնպես էլ նախնական և միջին մասնագիտական կրթական ծրագրերի դասախոսների ընտրության համար: 2021-2025 թթ . ընթացքում ՄՈՒՀ-ը ընդունել է 20 դասախոս, որից 16-ին՝ մրցութային կարգով: Ներգրավված մասնագետները ընդգրկվել են հետևյալ առարկաների և կրթական ծրագրերի դասավանդման գործընթացում՝ հայոց լեզու, հայոց պատմություն, մաթեմատիկա, ֆիզկուլտուրա, խոհարարություն, վերականգնվող էներգետիկա, գյուղացիական ֆերմերային կազմակերպում, կար, ինչպես նաև տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ, հաշվապահություն և այլն: Նկատելի է, որ մեծամասամբ մրցույթին մասնակցել է միայն մեկ դիմորդ (բացառությամբ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, խոհարարության և վերականգնվող էներգետիկայի): Մրցույթի ընթացքում իրականացվում է հարցազրույց կամ թեկնածուի կողմից հարցաթերթի լրացում, որից հետո մրցութային հանձնաժողովի քվեարկությամբ ընտրված թեկնածուն համալրում է քոլեջի դասախոսական կազմը:

Անհրաժեշտ է նաև նշել, որ քոլեջում առկա է դասավանդողների արտահոսք, մասնավորապես 20 ընդունված նոր աշխատակիցների կեսը՝ 10-ը, հետագայում աշխատանքից հեռացել են մարզից տեղափոխվելու կամ այլ աշխատանք գտնելու պատճառով:

Ըստ կրթական ծրագրերի դասախոսի առջև դրված հստակ պահանջներ առկա չեն: Դասախոսի պաշտոնի անձնագրում սահմանված են որոշակի պահանջներ, օրինակ նշվում է բարձարգույն կրթության առկայության պահանջը: Անհրաժեշտ է նշել, որ տարածաշրջանում առկա է մասնագետների սղություն և քոլեջը դժվարությամբ է կարողանում մասնագետներ ներգրավել: Մասնագետների սղության պատճառով ՄՈՒՀ-ը երբեմն ստիպված է լինում գտնել

ոչ ստանդարտ լուծումներ՝ փորձելով ապահովել ուսուցման գործընթացի շարունակականությունը: Օրինակ՝ ռադիոֆիզիկայի որակավորում ունեցող դասախոսներին վերապատրաստել և վերապրոֆիլավորել էներգետիկայի ոլորտում, կամ վիճակագրագետի որակավորում ունեցող մասնագետներին, ով ունի նաև հաշվապահություն իրականացնելու պրակտիկ փորձ, ներգրավել հաշվապահական հաշվառում կրթական ծրագրերում: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ ներկայումս ՄՈՒՀ-ում առկա է դասախոսի երկու թափուր տեղ՝ Խոհարարության վարպետի և Ֆիզկուլտուրայի ուսուցչի:

2024-2025 ուստարում քոլեջն ունի 28 դասախոս, որոնցից պրակտիկ ոլորտից ներգրավված դասախոսները երկուսն են՝ հաշվապահության և համակարգչային գեղարվեստական նախագծման ոլորտներից:

Ինչ վերաբերում է դասախոսական կազմի աշխատանքի արդյունավետության գնահատմանը և խրախուսմանը, ապա անհրաժեշտ է նշել, որ այդ ուղղությամբ հստակ կանոնակարգեր, ընթացակարգեր առկա չեն: Դասախոսների գնահատումը ՄՈՒՀ-ում իրականացվում է դասախոսների, բաց դասերի դիտարկման, ինչպես նաև վերջին տարիներին ուսանողների շրջանում անցկացվող հարցումների միջոցով: Դասախոսները կազմակերպվում են ուսումնական աշխատանքների գծով տնօրենի տեղակալի, ամբիոնի վարիչների և մեթոդիստի կողմից, ինչպես նաև իրականացվում են փոխադարձ դասախոսներ դասախոսների միջև:

Մինչև 2022թ. ՄՈՒՀ-ում դասախոսներն իրականացվել են դասախոսման մատյանների միջոցով, դրանց ուսումնասիրության արդյունքում պարզ դարձավ, որ դասախոսների ընթացքում բարձրաձայնվել են խնդիրներ կապված ուսանողների ներգրավման, դասի կառավարման, ժամանակի արդյունավետ օգտագործման, տնային առաջադրանքների մեկնաբանման և ուսուցման մեթոդների կիրառման հետ: 2025 թվականին մշակվել և ներդրվել են նոր դասախոսման թերթիկներ, դրանք ընդգրկում են 20 բնութագրիչներ, որոնցով դասը գնահատվում է «գերազանց», «լավ», «ձգտում է լավի», «բավարար» և «անբավարար» չափանիշներով: Բնութագրիչների թվում են, օրինակ՝ «դասի նպատակը ուսանողին հասանելի է», «դասախոսը խրախուսում է ուսանողների հավասարաչափ մասնակցությունը քննարկումներին», «խրախուսում է ուսանողների հարցադրումները» և այլն: Ձևաթերթում դասախոսի համար նախատեսված հավելյալ դիտարկումների կամ նկատառումների ձևակերպման տիրույթ առկա չէ: Դասախոսման թերթիկները մեթոդիստի կողմից վերլուծվել են և ըստ վերհանված կարիքների 2024-2025 ուստարում կազմակերպվել են վերապատրաստումներ մոդուլային ուսուցման կազմակերպման ուղղությամբ: Այնուամենայնիվ մեթոդական վերապատրաստումներ տեղի չեն ունեցել, որոնց ուղղությամբ հիմնականում եղել են դասախոսման մատյաններում վերհանված դիտարկումները:

Վերջին մեկ տարվա ընթացքում Քոլեջը սկսել է գնահատել դասախոսական կազմի աշխատանքը նաև ուսանողների շրջանում իրականացվող հարցումների միջոցով: Վերջինիս միջոցով ուսանողները հնարավորություն են ստանում արտահայտելու իրենց կարծիքը դասախոսների մասնագիտական կարողությունների, դասավանդման մեթոդների, ինչպես նաև կրթական միջավայրում ստեղծված հարաբերությունների վերաբերյալ: Փորձագիտական հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ ՄՈՒՀ-ը հարցումների արդյունքները համակարգային վերլուծության չի ենթարկել, քանի որ դրանց թվայնացման գործընթացում (հարցումը թղթային է իրականացվել) որոշ բարդություններ են առաջացել: Առաջիկայում նախատեսվում է

հարցումների կազմակերպումն իրականացնել առցանց եղանակով: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ հարցաթերթիկները առանձին քննարկվել են տվյալ դասախոսի հետ, սակայն գործընթացը չի ամփոփվել և արձանագրվել:

Իսկ ինչ վերաբերում է դասախոսական կազմի խրախուսման մեխանիզմների առկայությանը, անհրաժեշտ է նշել, որ դրանք իրականացվում են քոլեջի ֆինանսական հնարավորությունների սահմաններում, բոլոր աշխատակիցներին տրվող դրամական պարգևի ձևով՝ հիմնականում տոնական օրերով պայմանավորված:

Ինչ վերաբերում է դասախոսական կազմի մասնագիտական զարգացմանը, ապա ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ 2021-2024 թթ. ընթացքում ՄԿՈՒԶԱԿ-ի կողմից կազմակերպված մեթոդական վերապատրաստումներին մասնակցել է 24 դասախոս: Բացի այդ, 12 դասախոս 2025 թ. առաջին կիսամյակում մասնակցել է «Հուլիսի կամուրջ» ՀԿ-ի կողմից իրականացված «Ընկալման փոփոխություն. ուսուցիչների իրավունքների և հնարավորությունների ընդլայնում» վերնագրով վերապատրաստմանը: «Համակարգչային գեղարվեստական նախագծում» մասնագիտության կրթական ծրագրում ընդգրկված երկու դասախոս մասնագիտական վերապատրաստում են անցել Հայաստանի ազգային պոլիտեխնիկական համալսարանում՝ «Գրաֆիկա», «Ծրագրավորման հիմունքներ» և «Ավտոմատացված համակարգեր» ուղղություններով: Քոլեջի նախահաշվի և բյուջեի ուսումնասիրությունից պարզ դարձավ, որ քոլեջը ֆինանսական միջոցներ չի հատկացնում դասախոսական կազմի մասնագիտական վերապատրաստումների համար:

ՄՈՒՀ-ն ունի որոշակիորեն ձևավորված աջակցության միջոցառումներ սկսնակ դասախոսների համար, փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ փորձառու դասախոսները իրականացնում են մենթորական և անհատական աշխատանքներ տվյալ դասախոսի հետ՝ աջակցելով մոդուլային ուսուցման իրականացմանը և դրա փաստաթղթայնացմանը: Հարկ է նշել, որ սկսնակ դասախոսների աջակցության հստակ ընթացակարգ քոլեջում սահմանված չէ:

Վերջին երեք տարիներին նոր դասավանդողների ներգրավման արդյունքում դասախոսական կազմն ունի երիտասարդացման միտում: Ներկայումս քոլեջի դասավանդողների միջին տարիքը կազմում է 45-ը: Սակայն կայունության տեսանկյունից քոլեջն ունի դասախոսական կազմի խնդիր, կրթական բոլոր ծրագրերը սպասարկվում են ընդամենը 1-2 մասնագիտական դասախոսների կողմից: Այդ իսկ պատճառով դասախոսական կազմը միջինում դասավանդում է 10-15 մասնագիտական մոդուլներ: Բացի այդ, նկատելի է, դասախոսական կազմի արտահոսք, առկա են կրթական ծրագրեր, որոնց ուղղությամբ ՄՈՒՀ-ն ունի մեկ մասնագիտական դասախոս, կամ չունի, ինչպես օրինակ՝ «Խոհարարական գործ», «Կարի արտադրության տեխնոլոգիա» մասնագիտությունների համար: ՄՈՒՀ-ում թափուր հաստիքները համալրելու թեկնածուների բազա ձևավորված չէ:

Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ դասախոսական կազմի մասնագիտական առաջընթացի դեպքեր հիմնականում արձանագրված չեն՝ կապված նաև մարդկային ռեսուրսի սակավությամբ: Բոլոր աշխատակիցների գործառնությունները սահմանվում են պայմանագրերով և պաշտոնների նկարագրերով:

Դատողություններ: Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում քոլեջի վերջին տարիների մոտեցումը՝ դասախոսական կազմը համալրելու և երիտասարդացնելու ուղղությամբ: Միևնույն ժամանակ, որոշ արտաքին գործոններ, մասնավորապես՝

տարածաշրջանում մասնագետների և գործատուների պակասը, շարունակում են ստեղծել լրացուցիչ խոչընդոտներ ՄՈՒՀ-ի համար մասնագետների ներգրավման գործընթացում: Այս իրավիճակը փորձագիտական խումբը ռիսկային է դիտարկում կրթական գործընթացների շարունակականության ապահովման տեսանկյունից: Նման պայմաններում կրթական գործընթացների անխափան կազմակերպումն ապահովելու նպատակով ՄՈՒՀ-ը դրսևորել է ճկունություն և կիրառել ոչ ստանդարտ մոտեցումներ՝ իրականացնելով նաև դասախոսական կազմի վերապրոֆիլավորման աշխատանքներ: Փորձագիտական խումբը այս գործելակերպը գնահատում է դրական՝ հաշվի առնելով տարածաշրջանային առանձնահատկությունները: Այնուամենայնիվ, խումբը նշում է, որ ՄՈՒՀ-ը կարիք ունի մշակելու և ներդնելու դասախոսական կազմի վերապրոֆիլավորման և մասնագիտական զարգացման (բոլոր դասախոսների համար) հստակ ռազմավարություն և դրանից բխող կանոնակարգեր և ընթացակարգեր, որի շրջանակներում վերապատրաստումները և մենթորական աջակցությունը պետք է իրականացվեն պարբերական և համակարգված ձևով:

Փորձագիտական խումբը շեշտադրում է, որ ներկա փուլում արտաքին գործոններով պայմանավորված քոլեջի հիմնական մարտահրավերը դասախոսական կազմի կայունության ապահովումն է, ինչը կարող է անդրադառնալ տարբեր ՄԿԾ-ների մասնագիտական մոդուլների ուսուցման որակի վրա, կամ վտանգել առանձին ծրագրերի շարունակականությունը: ՄՈՒՀ-ը կարիք ունի՝ մասնագիտական դասախոսների սակավության պայմաններում, բազմազանեցնել մասնագետների ներգրավման մեխանիզմները դիտարկելով նաև դասախոսական կազմի ներգրավման այլընտրանքային լուծումների համադրության հնարավորությունը: Մասնավորապես՝ նպատակահարմար է կիրառել հիբրիդային ուսուցման ձևաչափեր, կազմակերպել դասախոսություններ ուսանողների համար Երևանի կամ այլ մարզերի քոլեջների և գործատուների մասնագետների մասնակցությամբ, ինչպես նաև ապահովել մասնագետների միջև փորձի փոխանակման հնարավորություններ՝ դասավանդման մեթոդների և ուսանողներին տրամադրվող մասնագիտական առաջադրանքների կազմման ուղղությամբ: Մյուս կողմից դասախոսի պաշտոնի անձնագրում քոլեջը բարձրագույն կրթությունը սահմանել է որպես նախապայման, որը կարևոր է բարձրակարգ մասնագետների ներգրավման տեսանկյունից, այդուհանդերձ վերոնշյալը սահմանափակում է քոլեջին դասավանդման գործընթացում ներգրավելու իր շրջանավարտներին (բարձրագույն կրթությունը կարող է լինել մասնագետների ընտրության առաջնահերթություն), որը մասնագետների բացակայության պայմաններում կարող է արդյունավետ լուծում հանդիսանալ, հաշվի առնելով նաև, որ քոլեջը հանդիսանում է Նոյեմբերյանի միակ միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունը: Վերոնշյալ գործընթացները անհրաժեշտ է պլանավորել երկարաժամկետ տեսլականով՝ նպատակ ունենալով առաջիկա տարիներին ձևավորել ավելի կայուն և մրցունակ դասախոսական կազմ: Նման մոտեցումը միաժամանակ կնպաստի ուսանողների մոտիվացիայի բարձրացմանը իրենց մասնագիտության նկատմամբ և մասնագիտական կարողությունների զարգացմանը:

Ինչ վերաբերում է դասախոսական կազմի գնահատման գործընթացներին, ապա փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում այն հանգամանքը, որ ՄՈՒՀ-ում կիրառվում են որոշակի գնահատման մեխանիզմներ, մասնավորապես՝ դասալսումներ և բաց դասերի դիտարկումներ: Դասալսումների ընթացքում միասնական մոտեցում ապահովելու նպատակով ՄՈՒՀ-ը մշակել է դասալսման թերթիկներ՝ հստակ չափանիշներով: Այնուամենայնիվ,

փորձագիտական խումբը նշում է, որ նպատակահարմար է թերթիկներում ներառել նաև առանձին հատված՝ նախատեսված դասալսողի ազատ դիտարկումների, անհատական կարծիքի կամ շեշտադրումների համար, ինչը կբարձրացնի դասալսման գործընթացի վերլուծականությունը և արդյունավետությունը:

Փորձագիտական խումբը նաև ընդգծում է, որ թեև առկա են դասախոսի արդյունավետության գնահատման որոշ մեխանիզմներ, այնուամենայնիվ անհրաժեշտություն կա բարելավել և բազմազանեցնել այդ մեխանիզմները: Դրական է, որ այդ նպատակով ՄՈՒՀ-ը նաև սկսվել է իրականացնել ուսանողական հարցումներ, սակայն անհրաժեշտ է ապահովել դրանց արդյունքների խորքային վերլուծությունը և համադրումը այլ գործոնների հետ, ինչպես օրինակ՝ դասալսումների արդյունքները, ուսանողների առաջընթացի տվյալները (ստացած գնահատականներ, անհատական թղթապանակներում ընդգրկված առաջադրանքների որակական բարելավում, արտադրական պրակտիկայի արդյունքներ և այլն), ինչը թույլ կտա ՄՈՒՀ-ին դասավանդման արդյունավետությունը առավել ամբողջական պատկերով գնահատել: Վերոնշյալ գործընթացների ինստիտուցիոնալ կայացման և հետագա բարելավման համար անհրաժեշտ է մշակել և ներդնել դասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմի գնահատման հստակ կանոնակարգեր և դրանցից բխող ընթացակարգեր, որոնք կսահմանեն պատասխանատուներին, գնահատման պարբերականությունը և բազմագործոն համակարգը, ապահովելով բազմակարծությունը և օբյեկտիվ տվյալների համադրումը, վերլուծությունները և արդյունքների հաշվետվողականությունը:

Փորձագիտական խումբը շեշտադրում է, որ դասախոսական կազմին գնահատելիս առանցքում մշտապես պահել դասավանդման մեթոդները ու ուսանողի պրակտիկ կարողությունների գնահատման մեթոդաբանությունը: Գնահատումը անհրաժեշտ է դիտարկել անմիջական կապի մեջ ուսանողներին տրվող առաջադրանքների հետ՝ կարևորելով դրանց համապատասխանությունը գործնական ոլորտի պահանջներին, ինչպես նաև խնդիրահենք (problem based), իրավիճակային և կիրառական բնույթը: Դասախոսների գնահատման արդյունքներով վերհանված խնդիրները պետք է ոչ միայն արձանագրվեն, այլև վերլուծվեն և հետևողականորեն ուղեկցվեն դրանց լուծմանը միտված գործողություններով: Այս համատեքստում վերապատրաստումների իրականացումը, մասնագետների միջև փորձի փոխանակման հարթակների ձևավորումը կնպաստի դասախոսական կազմի զարգացման հստակ ռազմավարության ձևավորմանը: Բացի այդ, անհրաժեշտ է հետագայում գնահատել նաև իրականացված վերապատրաստումների և փորձի փոխանակման գործընթացների արդյունավետությունը՝ կապելով դրանք ուսանողների առաջընթացի և կրթական արդյունքների ցուցանիշների հետ:

Փորձագիտական խումբը նաև նշում է, որ վերապատրաստումների իրականացման և մասնագետների միջև փորձի փոխանակման հարթակների ձևավորման համար ՄՈՒՀ-ը կարիք կունենա նաև արտաքին գործընկերների և աջակից կազմակերպությունների ներգրավման, ինչպես նաև որոշակի ֆինանսական միջոցների ներդրման: Վերոնշյալը կարևոր նախապայման է կայուն և շարունակական մասնագիտական զարգացման ապահովման համար:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ չնայած նրան ՄՈՒՀ-ն ունի դասախոսական կազմի ներգրավման տարածաշրջանային խնդիր, սակայն առկա չէ դասախոսական կազմի ներգրավման և զարգացման հստակ ռազմավարություն, դասավանդման և գնահատման

հիմնական մեխանիզմը սահմանափակվում է միայն դասալսումներով, վերջին շրջանում իրականացվում են նաև ուսանողական հարցումներ, սակայն դրանց արդյունքները խորքային չեն վերլուծվում և չեն համադրվում այլ տվյալների հետ, առկա է դասախոսական կազմի կայունության խնդիր, ՄԿԾ-ների իրականացման համար ռիսկային է բավարար քանակությամբ դասախոսական ապահովումը, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ՆՊՔ-ն **չի բավարարում** չափանիշ 5-ի պահանջները:

Եզրակացություն: Փորձագիտական խումբը Նոյեմբերյանի պետական քոլեջի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 5-ի պահանջներին գնահատում է **անբավարար**:

VI. ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԶԱՐԳԱՅՈՒՄԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ: ՄՈՒՀ-ն ապահովում է հետազոտական գործունեության իրականացումը և կապն ուսումնառության հետ:

Փաստեր: Հետազոտական աշխատանքների իրականացումը ՄՈՒՀ-ի ռազմավարական առաջնահերթությունների շրջանակում չի դիտարկվում: Ինչպես նշվում է ինքնավերլուծությունում, ուսանողների և դասախոսների հետազոտական գործունեությունը, ինչպես նաև հետազոտական աշխատանքների պլանավորումն ու իրականացումը ներկայումս դիտարկվում են որպես հաստատության թույլ կողմերից մեկը: Քոլեջում բացակայում են ուսանողների անհատական և հետազոտական աշխատանքների կատարմանը և կազմակերպմանն առնչվող մեթոդական ցուցումներ, ներկայացման և գնահատման կանոնակարգեր:

Փորձագիտական ուսումնասիրությունները ցույց տվեցին, որ ՄՈՒՀ-ի մասնագիտությունների կրթական ծրագրերում վերլուծական և հետազոտական աշխատանքները համակարգված կերպով ներառված չեն: Հարկ է նշել, որ մասնագիտական մոդուլների շրջանակում տեսանելի են, որոշ հետազոտական և ստեղծագործական աշխատանքներ հիմնականում «Համակարգչային գեղարվեստական նախագծում» ՄԿԾ- ում: Ուսանողների անհատական թղթապանակներում, ներառված են նրանց ստեղծագործական և գործնական աշխատանքները, ինչպիսիք են կայքերի ստեղծումը, գրաֆիկ մոդելավորումը, գունային և տեքստային տարբեր աշխատանքները: Նմանատիպ առաջադրանքների իրականացման համար ուսանողները կատարում են ոլորտային ուսումնասիրություններ, վերլուծում են առկա օրինակները՝ համադրելով դրանք սեփական մոտեցումների հետ, օրինակ՝ ուսանողները իրականացնում են գունային վերլուծություն՝ ուսումնասիրելով, թե դիզայնի տեսանկյունից կայքերի համար որոնք են առավել հարմար գույները: Այս գործընթացում կարևոր դեր են խաղում ուսանողների ստեղծագործական մտածողությունը, ինչպես նաև բանավոր և գրաֆիկական արտահայտման կարողությունները: Այդուհանդերձ այս մոտեցումը չի տարածվել մյուս կրթական ծրագրերում, որոնցում իրականացված աշխատանքները հատվածային/եզակի են: Որոշ հանրակրթական առարկաների և մասնագիտական մոդուլների շրջանակներում ուսանողներին տրվում են ռեֆերատային բնույթի հանձնարարություններ: Օրինակ՝ «Հաշվապահական հաշվառում»

մասնագիտական կրթական ծրագրում միայն «Տնտեսագիտություն» մոդուլի շրջանակներում ուսանողներին առաջադրվել է ռեֆերատային աշխատանք, որի շրջանակում նրանք դիտարկել են տարբեր երկրների համախառն ներքին արդյունքի (ՀՆԱ) մակարդակները: Իսկ հանրակրթական առարկաներից, օրինակ «Աշխարհագրությունից», ուսանողները ուսումնասիրել են տարբեր երկրների բնակլիմայական առանձնահատկությունները: Սակայն նշված աշխատանքների հիմքում առկա չեն վերլուծություններ, ինքնուրույն եզրակացություններ և օգտագործված աղբյուրների հիշատակում: ՄՈՒՀ-ի մնացյալ մասնագիտական կրթական ծրագրերում ևս հետազոտական բաղադրիչը գրեթե առկա չէ:

Քոլեջը Նոյեմբերյան քաղաքի և հարակից համայնքների միակ ուսումնական հաստատությունն է (առկա չեն նաև բուհեր), և վերջին տարիներին ՄՈՒՀ-ը «Ռազմավարական զարգացման գործակալության» միջոցով կարողացել է ձեռք բերել թանկարժեք լաբորատորիաներ, ինչպիսիք են համակարգչային լսարանը, մասնագիտացված խոհանոցը և այլն:

Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ մարզի ղեկավարությունը ակնկալում է Քոլեջից, որ վերջինս հատկապես գյուղատնտեսության ուղղությամբ դառնա հետազոտող կազմակերպություն և աջակցի տարածաշրջանի գյուղատնտեսության տվյալահենք զարգացմանը՝ հիմնվելով ձեռք բերած լաբորատոր ռեսուրսների և հետագայում նաև պատրաստած շրջանավարտների կարողությունների վրա: Այս համատեքստում ՄՈՒՀ-ը ներկայումս ունի լաբորատոր բազա՝ հողի անալիզի լաբորատորիա (վերջինս ուսումնական և կրթական նպատակներով չի կիրառվել), որի միջոցով ՄՈՒՀ-ը համայնքին մատուցում է վճարովի ծառայություններ (հողի նմուշի քիմիական բաղադրության որոշում): Նշված լաբորատորիայի գործարկման նպատակով երկու աշխատակիցներ վերապատրաստում են անցել նաև Հայաստանի ազգային ագրարային համալսարանում: Այնուամենայնիվ, գյուղատնտեսության ուղղությամբ լաբորատորիաները գործող ՄԿԾ-ների իրականացման համար դեռևս չեն կիրառվել (օրինակ՝ քիմիայի համար) և ուսանողների նոր կարողությունների ձևավորմանը չեն նպաստել: ՄՈՒՀ-ը դիմել է ԿԳՄՄՆ «Հողային ռեսուրսների կառավարում» ՄԿԾ-ի իրականացման թույլտվություն ձեռք բերելու համար, նպատակ ունենալով արդյունավետ օգտագործել առկա ռեսուրսները:

Իսկ ինչ վերաբերում է դասախոսական կազմին, ապա անհրաժեշտ է նշել, որ վերջիններս հետազոտական աշխատանքներով չեն զբաղվում, առկա չեն քոլեջի դասավանդողների կողմից մասնագիտական ոլորտի միջազգային փորձի ուսումնասիրության, մեթոդական ձեռնարկների կամ ուղղորդող նյութերի մշակման և հրատարակման նախադեպեր: Բացի այդ, հաստատությունում բացակայում են դասախոսական կազմի հետազոտական և ուսումնամեթոդական գործունեությունը խթանող և խրախուսող քաղաքականություն և մեխանիզմները:

Դատողություններ: Փորձագիտական խումբը գտնում է, որ Նոյեմբերյանի պետական քոլեջը ներկայիս լաբորատոր ռեսուրսներով ունի մեծ պոտենցիալ ՄԿԾ-ներում հետազոտական բաղադրիչի ներդրման և հետազոտական գործունեության ինստիտուցիոնալ մշակույթի ձևավորման ուղղությամբ: Հետազոտության ուղղությամբ ՄՈՒՀ-ում զարգացում ապահովելու համար անհրաժեշտ են առաջին հերթին ռազմավարական մոտեցումներ, հստակ ոլորտային քաղաքականության իրականացում: Փորձագիտական խումբը նկատում է, որ քոլեջի

դասախոսական կազմը չունի բավարար փորձառություն՝ ուսանողներին հետազոտական և վերլուծական բնույթի աշխատանքներ առաջադրելու, դրանց կատարումը կազմակերպելու և համակարգելու ուղղությամբ: Ուսանողներին տրվող առաջադրանքները հիմնականում չունեն հետազոտական բնույթ (բացառությամբ մեկ կրթական ծրագրի), իսկ հետազոտական բնույթի աշխատանքների իրականացումը ՄՈՒՀ-ում դեռևս հստակ կանոնակարգված չէ: Այս իրավիճակում հրատապ առաջնահերթություն է հանդիսանում դասախոսական կազմի կարողությունների զարգացումը տարբեր վերապատրաստումների միջոցով, այդ թվում ոլորտային գիտամանկավարժական կադրերի հետ համագործակցությունը և փորձի փոխանակումը, կարող են օգնել դասախոսներին հասկանալու, թե ինչպես պետք է ուսանողներին ներգրավել հետազոտական աշխատանքներում, ինչպես կազմել համապատասխան առաջադրանքներ և ինչպես ճիշտ գնահատել այդ աշխատանքները:

Հետազոտության և ուսումնառության փոխկապակցման համար անհրաժեշտ է ՄԿԾ-ներում հետազոտական աշխատանքների իրականացումը կանոնակարգող փաստաթղթային հենքի, ինչպես նաև մեթոդական ուղեցույցների մշակումը և ներդրումը, ապահովելով ուսանողներին տրվող առաջադրանքներում հետազոտական բաղադրիչի ընդգրկումը, ինչպես նաև առկա լաբորատորիաների նպատակային կիրառումը: Զուգահեռ անհրաժեշտ է մշակել մեթոդական ցուցումներ ուսանողների համար, որոնք կօգնեն նրանց ճիշտ կազմակերպել իրենց հետազոտական աշխատանքները: Այս ցուցումները պետք է ընդգրկեն հստակ ուղղորդումներ այն մասին, թե ինչպես ձևակերպել թեման, ինչ հարցեր բարձրացնել, ինչպես հավաքել և վերլուծել տվյալներ, ինչպես շարադրել աշխատանքը և ինչպես օգտվել հավաստի աղբյուրներից: Այսպիսի մոտեցումները կնպաստեն թե՛ դասավանդման բարելավմանը, և թե՛ ուսանողների վերլուծական, քննադատական և կիրառական մտածողության զարգացմանը: Դիտարկելով Քոլեջի՝ որպես տարածաշրջանային հետազոտակրթական կենտրոնի ձևավորման հեռանկարները, փորձագիտական խումբը անհրաժեշտ է համարում քայլերի հստակ պլանավորումը և փուլային մոտեցումը: Այս համատեքստում կարևոր է կիրառական հետազոտական աշխատանքների իրականացումը, որոնք կարտահայտեն համայնքի խնդիրները և կարիքները (օրինակ՝ գյուղատնտեսության ոլորտում): Բացի այդ նաև չափազանց կարևոր է, որ ՄՈՒՀ-ի նոր ձեռք բերած լաբորատորիաները կիրառություն գտնեն նաև ուսանողների շրջանում և հիմք հանդիսանան ուսանողների գործնական և հետազոտական կարողությունների զարգացման համար:

Սկզբնական փուլում կարևոր է ուսումնական գործընթացում ներառել առավել պարզագույն հետազոտական աշխատանքներ, որպեսզի ուսանողները ծանոթանան հետազոտության հիմնական քայլերին և ձևավորեն համապատասխան հմտություններ: Այս աշխատանքները կարող են իրականացվել առաջին և երկրորդ կուրսերում՝ կենտրոնանալով տվյալների հավաքագրման, դիտարկման, համեմատության և վերլուծության վրա: Հետագա կուրսերում ուսանողները կարող են անցում կատարել նախագծային աշխատանքների իրականացմանը: Նախագծերի թեմաները կարող են ընտրվել՝ ուսումնասիրելով և վերլուծելով համայնքի կարիքները, ինչը թույլ կտա ուսանողներին աշխատել իրական խնդիրների վրա և տեսնել իրենց աշխատանքի հնարավոր ազդեցությունը: Արդյունքում, իրականացված հետազոտությունները և նախագծերը կարող են ամփոփվել և հրապարակվել՝ ինչպես կրթական միջավայրում, այնպես էլ համայնքի ներսում, ծառայելով տեղական զարգացման նպատակներին և ուսանողների ձեռք բերած գիտելիքների գործնական կիրառմանը:

Կրթական գործընթացներում հետազոտական բաղադրիչի համակարգված ներդրումը կնպաստի նաև դասախոսական կազմի մասնագիտական աճին և կարող է խթանել նրանց մասնակցությանը հետազոտական գործընթացներին՝ ամրապնդելով կրթության և համայնքի, ինչպես նաև գործատուների միջև կապը: Վերոնշյալ գործընթացներին զուգահեռ անհրաժեշտ է նաև ներդնել դասախոսական կազմի հետազոտական և ուսումնամեթոդական գործունեության և խրաբուսման մեխանիզմներ, որը նախադրյալ կհանդիսանա հետազոտության արդյունքների հրապարակման և մասնագիտական լավագույն փորձի ուսումնասիրության և տեղայնացման համար, որը իր հերթին կնպաստի ՄԿԾ-ների բովանդակային բարելավմանը:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ Նոյեմբերյանի պետական քոլեջը չունի հետազոտության ոլորտում որևէ քաղաքականություն կամ ռազմավարական մոտեցում, ուսանողներին հիմնականում չեն տրվում հետազոտական աշխատանքներ, այլ միայն որոշ ռեֆերատներ, որոնք իրական հետազոտական բնույթ չեն կրում, բացակայում են աշխատանքների կատարման հստակ մեթոդաբանությունը և գործիքակազմը, առկա չեն նման աշխատանքների գնահատման հստակ չափանիշներ, դասախոսները չեն իրականացնում հետազոտական գործունեություն կամ մեթոդական մշակումներ և ուսումնառության հետ որևէ կապ չեն ապահովում՝ փորձագիտական խումբը գտնում է, որ քոլեջը **չի բավարարում** չափանիշ 9-ի պահանջները:

Եզրակացություն: Փորձագիտական խումբը ՆՊԲ-ի ինստիտուցիանալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 6-ի պահանջներին գնահատում է **անբավարար:**

VII. ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ: ՄՈՒՀ-ն ունի անհրաժեշտ ռեսուրսներ՝ ուսումնական միջավայրի ստեղծման և սահմանված առաքելության ու նպատակների արդյունավետ իրականացման համար:

Փաստեր: ՆՊԲ 2021–2026 թթ. զարգացման ռազմավարական ծրագրում որպես առաջին հիմնախնդիր սահմանվել է շենքային և տեխնիկական պայմանների բարելավումը: Հիմնախնդրի լուծման համար Քոլեջն իր առջև նպատակ է դրել իրականացնել շենքի կապիտալ վերանորոգում, կառուցել մարզադահլիճ և ուսանողական հանրակացարան, որը նախատեսված կլինի ինչպես այլ բնակավայրերից ժամանած ուսանողների, այնպես էլ հրավիրված մանկավարժադասախոսական կազմի կեցության կազմակերպման համար: Զուգահեռաբար նախատեսվել է շենքային պայմանների հարմարեցում՝ ներառական կրթության պահանջներին համապատասխանեցնելու ուղղությամբ, ինչպես նաև նոր արհեստանոցների հիմնում՝ համալրված անհրաժեշտ գույքով: Նշված գործողություններից քոլեջը հիմնականում կենտրոնացել է վերջին խնդրի լուծման ուղղությամբ:

Բացի այդ, ռազմավարական ծրագրի հինգերորդ հիմնախնդիրը սահմանում է տեխնոլոգիապես հագեցած, ժամանակակից ուսումնական միջավայրի ստեղծման անհրաժեշտությունը: Տվյալ հիմնախնդրի լուծման շրջանակում նախատեսվում է առավել արդյունավետ օգտագործել առկա ուսումնական և լաբորատոր տարածքները՝ ուսումնական

գործընթացի պլանավորման և կազմակերպման մեխանիզմների կատարելագործման միջոցով: Նպատակադրվում է նաև ստեղծել էլեկտրոնային գրադարան և ընթերցասրահ, ինչպես նաև ներդնել ուսանողների գիտելիքների ստուգման համակարգչային թեստային համակարգ:

Քոլեջն ունի ընդհանուր 13,414 քմ մակերեսով տարածք, որի կազմում ընդգրկված են մի շարք կառուցվածքային և ֆունկցիոնալ միավորներ: Տարածքի կառուցվածքում ներառված են Վարչական շենքը՝ 308.11 քմ մակերեսով, ինչպես նաև երկու ուսումնական մասնաշենք՝ համապատասխանաբար 103.4 քմ և 80.12 քմ մակերեսներով: 2021 թվականից մինչ օրս տարբեր միջազգային կազմակերպությունների աջակցությամբ Քոլեջում հիմնադրվել են մի շարք նոր լաբորատորիաներ՝ ներառյալ Հողի անալիզի լաբորատորիան (33.23 քմ), Տեխնոտուփը (60 քմ), ինչպես նաև Խոհարարական արհեստանոցը (75.4 քմ): Տարածքում առկա են նաև պահեստային հատվածներ, ավտոկայանատեղի, հրաձգարան և ենթակայան:

Ռեսուրսատար կրթական ծրագրերից հիմնականում միայն «Կարի արտադրության տեխնոլոգիա» ՄԿԾ-ն է, որը ապահովված չէ համապատասխան ռեսուրսներով, եղած կարի մեքենաները մեծամասամբ հին են և անսարք, սակայն այս ուղղությամբ ՄՈՒՀ-ը ռեսուրսային համալրում չի իրականացնում՝ կապված նաև ուսանողների ոչ մեծ քանակով (10 ուսանող):

Համակարգչային գեղարվեստական նախագծում կրթական ծրագրի և Ինֆորմատիկա առարկայի դասավանդումը իրականացվում է ՄՈՒՀ-ի համակարգչային լսարանում և քոլեջի բակում կառուցված «Տեխնոտուփում» (համակարգչային ժամանակակից լսարան): Ընդհանուր առմամբ, քոլեջի տեխնիկական հագեցվածությունն ունի հետևյալ պատկերը՝ առկա է **51 համակարգիչ, 6 նոթբուք, 6 թափեթ, 2 պրոյեկտոր:** Երկու լսարաններն էլ միացված են ինտերնետային ցանցին: Տեխնոտուփում առկա են նաև բազմաֆունկցիոնալ և եռաչափ տպիչ և հեռուստացույց:

Քոլեջում առկա է նոր և ժամանակակից կահավորված խոհանոց, որը նախատեսված է «Խոհարարական գործ» մասնագիտության կրթական ծրագրի շրջանակում գործնական պարապմունքների և ուսումնական գործընթացի կազմակերպման համար: Խոհանոցը հագեցած է ժամանակակից և մասնագիտական գործունեությանն անհրաժեշտ սարքավորումներով, այդ թվում՝ էլեկտրական հացթխման վառարան, հասունացման պահարան, խմորիոնց մեքենա, էլեկտրոնային սալոջախ ջեռոց, գազօջախ և այլ պարագաներ: Գործնական պարապմունքների իրականացման համար անհրաժեշտ հումքի ձեռքբերումը տեղի է ունենում ուսանողների կողմից:

Քոլեջում գործում է նաև հողի անալիզի ուսումնական լաբորատորիա, որը միաժամանակ ծառայում է որպես քիմիայի լսարան, սակայն փորձագիտական հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ մինչ օրս քիմիական փորձեր այնտեղ չեն կատարվել: Լաբորատորիան հագեցած է համապատասխան գույքով՝ լաբորատոր երկկողմանի սեղան, երկու տեղանի լվացարան ծորակներով, քիմիական նյութերի պահարան, ջրի թորման սարք (5 լ), հողի, բույսի և ջրի նմուշների քիմիական հետազոտության սարքավորում, խոնավություն, ջերմաստիճան չափող սարք և այլն: Լաբորատորիան ծառայում է նաև որպես լրացուցիչ ֆինանսական միջոցների ներգրավման միջոց: ՄՈՒՀ-ը վճարովի հիմունքներով տարածաշրջանի բնակիչների համար իրականացնում է հողի որակի ախտորոշում, սակայն պահանջարկը մեծ չէ:

ՄՈՒՀ-ը՝ «Ֆերտի» բարեգործական կենտրոն հասարակական կազմակերպության, «Միացյալ ազգերի զարգացման ծրագրի» (ՄԱԶԾ), «Գլոբալ էկոլոգիական հիմնադրամի» և «Փոքր դրամաշնորհների ծրագրի» ֆինանսական աջակցությամբ հիմնել է «Վերականգնվող

էներգիայի աղբյուրների և էներգաարդյունավետ տեխնոլոգիաների» կենտրոն-լաբորատորիա: Լաբորատորիան հազեցած է ժամանակակից տեխնիկայով և գործիքներով, ներառյալ մասնագիտացված ուսումնական սարքավորումներ՝ ուղղված արևային էներգիայի համակարգերի մոնտաժման, սպասարկման և գործարկման հմտությունների ձևավորմանը: Բացի այդ, Քոլեջը նվիրատվության հիմքով ստացել է 26.4 Կվտ հզորությամբ արևային ֆոտովոլտային կայան՝ իր ամբողջական տեխնիկական բաղադրիչներով, ինչպես նաև արևային ջրատաքացուցիչ: 2023–2024 ուսումնական տարում Քոլեջի տարածքում, «Արևոդի» հասարակական կազմակերպության և Ucom ընկերության աջակցությամբ, տեղադրվել է 10.44 Կվտ դրվածքային հզորությամբ արևային ֆոտովոլտային կայան: Նշված կայանների միջոցով ՄՈՒՀ-ը չի կատարում ծախսեր էլեկտրաէներգիայի դիմաց՝ դրանով իրականացնելով ֆինանսական խնայողություն:

ՄՈՒՀ-ը բարերաների միջոցով վերանորոգել և վերազինել է նաև հրաձգարանը: Ինչ վերաբերում է գրադարանային ռեսուրսներին, ապա անհրաժեշտ է նշել, որ Քոլեջը չունի գրադարանի համար առանձնացված տարածք: ՄՈՒՀ-ում ընդհանուր առմամբ առկա է շուրջ 6000 միավոր գիրք, որոնցից մոտ 3000-ը ենթակա է դուրսգրման մաշվածության կամ ոչ արդիական լինելու պատճառով: Մնացյալ գրքերն ըստ թեմատիկ դասակարգման բաշխված են ուսումնական լսարաններում: Գրադարան չունենալու հիմնական պատճառներից մեկը դիտարկվում է լսարանային տարածքների սակավությունը: ՄՈՒՀ-ը չունի նաև քիմիայի և ֆիզիկայի լաբորատորիաներ:

Փորձագիտական այցից և ռեսուրսների դիտարկումից պարզ դարձավ նաև, որ քոլեջն իրականացրել է լսարանային ֆոնդի վերանորոգումներ, որոշ բարելավումներ: Նոյեմբերյանի պետական քոլեջում ֆինանսական հոսքերի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացնելու նպատակով կազմվում է բյուջետային մուտքերի և ելքերի տարեկան նախահաշիվ, իսկ ֆինանսական տարվա ավարտից հետո փաստացի տվյալների վերլուծությունների հիման վրա ներկայացվում է տարեկան բյուջեի կատարողականը: 2024թ. ծախսերի հիմնական մասն ուղղվել է աշխատավարձերին (72.3%), կրթաթոշակներին և նպաստներին (13.6%), ինչպես նաև գույքի, ապրանքների ու ծառայությունների ձեռքբերմանը (14.1%): 2022–2024 թթ . ընթացքում քոլեջի ընդհանուր եկամուտները աճել են շուրջ 53.4% . պետական փոխանցումները կազմել են մինչև 90.2%, իսկ այլ աղբյուրներից ստացվող մուտքերը աճել են 10.9%-ից մինչև մոտ 20%: 2025 թ.-ին կանխատեսվում է այլ աղբյուրներից մուտքերի 15–20% չափաբաժին:

ՄՈՒՀ-ի արտաբյուջետային միջոցների ձևավորման հիմնական աղբյուրը հանդիսանում են կարճաժամկետ մասնագիտական ծրագրերը: Ներկայումս ՄՈՒՀ-ում իրականացնում է 5 կարճաժամկետ դասընթացներ: Ավտովարորդների պատրաստման համար հաստատությունը համալրվել է չորս մեքենայով, որոնցից երեքը ստացել են նվիրատվության միջոցով, իսկ մեկը ձեռք է բերվել սեփական միջոցներով: Վերոնշյալ ծրագրերի արդյունքում ՄՈՒՀ-ը հասել է նրան, որ ընթացիկ տարում ապահովել է մոտ 12 միլիոն դրամի արտաբյուջետային տարեկան հասույթ:

Քոլեջն արտաքին շահակիցների հետ հաղորդակցումն ապահովում է Mulberry համակարգով, ինչպես նաև էլեկտրոնային փոստի միջոցով: Հաստատության ներսում՝ ՄՈՒՀ-ը փաստաթղթաշրջանառությունն հիմնականում իրականացնում է էլեկտրոնային փոստ

միջոցով: Էլեկտրոնային փաստաթղթաշրջանառության միասնական համակարգ քոլեջում ներդրված չէ:

Ռեսուրսների դիտարկման արդյունքում պարզ դարձավ, որ քոլեջը չունի կենտրոնական ջեռուցման համակարգ: Նախկինում շենքի ջեռուցումն իրականացվել է փայտե վառարանների միջոցով: 2023–2024 ուսումնական տարում նախատեսվում է շենքի ջեռուցումն իրականացնել արևային ֆոտովոլտային կայաններից ստացվող էներգիայի կիրառմամբ: ՄՈՒՀ-ում առկա են անվտանգության նվազագույն անհրաժեշտ միջոցներ, ներառյալ՝ կրակմարիչներ, պահակակետ, ինչպես նաև բոլոր հարկերում տեղադրված տարհանման պլաններ: Քոլեջն ունի նաև գործող բուժկետ:

Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ քոլեջում կրթություն է ստանում կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երկու ուսանող: Նրանց կարիքները կապված չեն հենաշարժողական համակարգի խանգարումների հետ: Այնուամենայնիվ ՄՈՒՀ-ում բացակայում են թեքահարթակները:

ՄՈՒՀ-ը չի իրականացրել ռեսուրսների կիրառելիության, հասանելիության և արդյունավետության գնահատման ուսումնասիրություններ:

Դատողություններ: Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում ՄՈՒՀ-ի ղեկավար անձնակազմի կողմից վերջին տարիներին իրականացված ռեսուրսային բազայի համալրման նախաձեռնությունները, որոնք նպաստել են ոչ միայն կրթական միջավայրի գրավչության բարձրացմանը, այլև որոշակի չափով՝ արտաբյուջետային միջոցների ձևավորմանը: Նոր ձևավորված լաբորատորիաները նպաստում են նաև մասնագիտական կրթական ծրագրերի գործնական բաղադրիչի ուժեղացմանը՝ հանդիսանալով գործատուների պակասի պայմաններում ուսանողների գործնական հմտությունների ձևավորման համար հիմնական միջավայր: Միևնույն ժամանակ, փորձագիտական խումբը կարևորում է, որ ՄՈՒՀ-ը կարողանա ապահովի նոր ձեռքբերված բոլոր լաբորատորիաների լիարժեք օգտագործումը ուսանողների կրթական գործընթացում: Նոր լաբորատորիաների նպատակային օգտագործումը կօգնի ուսանողներին զարգացնել իրենց կարողությունները, ինչը կհանգեցնի կրթական արդյունքների բարձրացմանը: Հակառակ դեպքում, լաբորատորիաները չեն կարող արդյունավետորեն ծառայել քոլեջի երկարաժամկետ զարգացման նպատակներին, քանի որ հաստատության հիմնական առաքելությունը նախ և առաջ տարածաշրջանային կարիքներին համապատասխան կարողություններ ունեցող մասնագետի պատրաստումն է:

Խումբը նաև շեշտադրում է քիմիայի և ֆիզիկայի լաբորատորիաների ստեղծման անհրաժեշտությունը, որոնք բազային հիմք են մի շարք մասնագիտությունների կայացման համար:

Գովելի է, որ վերջին տարիներին ՄՈՒՀ-ը կարողացել է իրականացնել ֆինանսների արդյունավետ կառավարում, ինչի արդյունքում քոլեջը քայլ առ քայլ հաղթահարում է ճգնաժամային վիճակը՝ աստիճանաբար ավելացնելով եկամուտները: Այս միտումը կարող է հիմք հանդիսանալ մարդկային ռեսուրսների՝ մասնավորապես հաստիքների համալրման, աշխատավարձերի վերանայման և զարգացման այլ ուղղությունների համար:

Փորձագիտական խումբը կարևորում է կրթական գործընթացում գրադարանային ռեսուրսների դերը՝ որպես ՄԿԾ-ների արդյունավետ իրականացման հիմնական բաղադրիչներից մեկը: Դիտարկելով ՄՈՒՀ-ում առկա լսարանային և նյութատեխնիկական

սահմանափակումները՝ խումբը խրախուսում է թվային գրադարանի ստեղծումը, որը կներառի հայալեզու և օտարալեզու արդի մասնագիտական գրականություն: Նման մոտեցումը կնպաստի ծախսաարդյունավետության ապահովմանը՝ միաժամանակ ստեղծելով ուսանողների և դասախոսական կազմի համար ժամանակակից կրթական տեղեկատվության հասանելիության պայմաններ: ՄՈՒՀ-ը կարող է դիտարկել նաև համագործակցության պայմանագրերի կնքում այլ ուսումնական հաստատությունների և գրադարանների հետ՝ հնարավոր դարձնելով մուտք համընդհանուր թվային գրադարանային հարթակներ:

Փորձագիտական խումբը կարևորում է շահակիցների շրջանում ռեսուրսների բավարարվածության պարբերական գնահատումը, ինչը կնպաստի հետագայում ռեսուրսների առավել նպատակային և հիմնավորված բարելավմանը:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ Քոլեջը վերջին տարիներին հետևողականորեն իրականացրել է ռեսուրսային բազայի բարելավման քայլեր, ստեղծվել և համալրվել են ժամանակակից լաբորատորիաներ, ձեռք են բերվել նոր նյութատեխնիկական ռեսուրսներ, ինչը հնարավորություն է տալիս իրականացնել ոչ միայն հիմնական, այլև կարճաժամկետ կրթական ծրագրեր, արձանագրվում է նաև ֆինանսական միջոցների որոշ դիվերսիֆիկացում, առկա են համագործակցություններ մի շարք դոնոր կազմակերպությունների հետ, որոնց աջակցությամբ ապահովվում է կրթական գործընթացի համար անհրաժեշտ սարքավորումներով և նյութերով, առկա են նաև որոշակի անվտանգային պայմաններ, գործում է փաստաթղթաշրջանառության արտաքին էլեկտրոնային համակարգ, փորձագիտական խումբը գնահատում է, որ Քոլեջը **բավարարում է** չափանիշ 7-ի պահանջները:

Եզրակացություն: Եզրակացություն: Փորձագիտական խումբը ՆՊԲ-ի ինստիտուցիանալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 7-ի պահանջներին գնահատում է **բավարար**:

VIII. ՀԱՍԱՐՄԱԿԱՆ ՊԱՏԱՄԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ: ՄՈՒՀ-ն իր տրամադրած կրթության, իրականացրած հետազոտության և օգտագործած ռեսուրսների համար հաշվետու է պետությանը և հասարակությանը:

Փաստեր: ՄՈՒՀ-ում ներքին հաշվետվողականության համակարգը գործում է հետևյալ ձևով . դասախոսները հաշվետու են ամբիոնների վարիչներին, ամբիոնները՝ ուսումնական աշխատանքների գծով տնօրենի տեղակալին, վերջինս՝ տնօրենին: Կարիերայի պատասխանատուն և հաշվապահը ևս հաշվետու են տնօրենին: Տնօրենը, համակարգելով ստորաբաժանումների կողմից կատարված աշխատանքների վերաբերյալ հավաքական տեղեկատվությունը և արդյունքների վերլուծությունը, տարեկան կտրվածքով կազմում և Կառավարման խորհրդին ներկայացնում է Քոլեջի գործունեության տարեկան հաշվետվություն: Անհրաժեշտ է նշել, որ թե՛ ստորաբաժանումների պլանները և հաշվետվությունները, թե՛ տնօրենի կողմից կազմվող տարեկան հաշվետվությունը փաստացիորեն չեն կապակցվում ռազմավարական ծրագրին:

Տնօրենի հաշվետվության մեջ ներառված են հիմնականում քանակական տվյալներ՝ վերաբերվող դիմորդների թվին, ստացած նոր լիցենզիաներին, ավարտական որակավորման քննաշրջանի արդյունքներին, մանկավարժական խորհրդի նիստերի քանակին, իրականացված կարճաժամկետ ծրագրերին և այլ ցուցանիշներին: Սակայն անհրաժեշտ է նշել, որ հաշվետվությունները չեն կրում վերլուծական բնույթ, դրանցում բացակայում են համեմատական վերլուծություններ նախորդ տարիների հետ, զարգացման միտումների դիտարկում և կրթական գործընթացի բարելավման վերաբերյալ հետևություններ: Հաշվետվությունները չեն բացահայտում ոչ քուլեջի զարգացման ընթացքը, ոչ էլ առաջացած խնդիրներն ու դրանց հրատապ լուծման ուղղությունները:

Նոյեմբերյանի պետական քուլեջը տեղեկատվության տարածման նպատակով որպես հիմնական հաղորդակցային հարթակ կիրառում է Ֆեյսբուք սոցիալական ցանցը (<https://www.facebook.com/npqpoak>): Քուլեջի ֆեյսբուքյան պաշտոնական էջը ակտիվորեն թարմացվում է՝ ապահովելով շարունակական տեղեկատվություն ընդունելության ընթացքի, թափուր հաստիքների, առկա մասնագիտությունների, կարճաժամկետ դասընթացների, համագործակցային ծրագրերի, ինչպես նաև մասնագիտական կողմնորոշման հանդիպումների վերաբերյալ: Էջում հրապարակվում են լուսանկարներ և տեսանյութեր, էջն ունի ավելի քան 49,000 հետևորդ: Միևնույն ժամանակ, անհրաժեշտ է նշել, որ Քուլեջը չունի պաշտոնական կայքէջ, սակայն փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ կայքի ստեղծումը գտնվում է պլանավորման փուլում: Քուլեջի համար հետադարձ կապի ապահովման մեխանիզմներ հիմնականում դիտարկվում է կրկին ֆեյսբուքյան էջը, քուլեջի էլ. հասցեն (npq2004@yandex.com) և հեռախոսահամարը:

ՄՈՒՀ-ը դրսևորում է իր սոցիալական պատասխանատվությունը՝ մասնակցելով տարածաշրջանային խնդիրներին նվիրված քննարկումներին (օր.՝ «Կյանքը սահմանին» կլոր-սեղան ֆորում), ինչպես նաև համայնքի մասնակցությամբ կազմակերպելով մշակութային միջոցառումներ: Այդուհանդերձ հարկ է նշել, հասարակական նշանակության, ինչպես նաև գիտելիքների և արժեքների փոխանցման միջոցառումներում ուսանողների ներգրավման մշակույթը քուլեջում դեռևս նոր է ձևավորվում:

ՄՈՒՀ-ը գիտելիք և հմտություններ է փոխանցում հասարակությանը, իրականացնելով կարճաժամկետ կրթական ծրագրեր, որոնք իրականացվում են հինգ ուղղություններով՝ «Տրակտորիստ-մեքենավար», «Ավտովարորդ», «ՀԾ», «Հրուշակագործ» և «Համակարգչային օպերատորություն»: Այս ծրագրերը դիտարկվում են նաև արտաբյուջետային ֆինանսական միջոցների ձևավորման աղբյուր:

Դատողություններ: Դրական է, որ ՄՈՒՀ-ն ունի ներքին հաշվետվողականության հստակ համակարգ՝ ըստ կառավարման հիերարխիկ կապերի՝ ապահովելով աշխատանքների հաշվետվողականություն և թափանցիկություն դասախոսից մինչև տնօրեն: Միևնույն ժամանակ, փորձագիտական խումբը նշում է, որ բոլոր հաշվետվությունները (ներառյալ նաև տնօրենի տարեկան հաշվետվությունը) անհրաժեշտ է ուղղակիորեն կապակցել Քուլեջի ռազմավարական ծրագրի առաջնահերթություններին: Այս մոտեցումը կստեղծի հնարավորություն մշտադիտարկելու և գնահատելու ինչպես ստորաբաժանումների, այնպես էլ ամբողջ Քուլեջի գործունեությունը՝ ՌԾ-ի իրագործման համատեքստում: Այդ նպատակով նպատակահարմար է մշակել պլանների և հաշվետվությունների միասնական ձևաչափեր,

որոնք կունենան ընդհանուր կառուցվածք և կապահովեն ռազմավարական նպատակների հետ կապը: Բացի այդ, Քոլեջը կարիք ունի նաև հաշվետվությունները դարձնել առավել վերլուծական՝ ներառելով համեմատական վերլուծություններ ըստ տարիների, պատճառահետևանքային վերլուծություններ և հստակ եզրահանգումներ: Նման հաշվետվողական մոտեցումը հնարավորություն կտա ապագա պլանների ձևավորման ժամանակ հիմնվել իրական և վերլուծված տվյալների և արդյունքների վրա:

Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում ՄՈՒՀ-ի կողմից Ֆեյսբուքյան էջի ակտիվ գործածումը, որն ապահովում է շահակիցների հետ շարունակական հաղորդակցություն, որոշակի հաշվետվողականություն և հետադարձ կապի հնարավորություններ: Միննույն ժամանակ, հաշվի առնելով պաշտոնական փաստաթղթերի (օր.՝ ռազմավարական ծրագիր, հաշվետվություններ, կանոնակարգեր) հրապարակման, ինչպես նաև մասնագիտական կրթական ծրագրերի վերաբերյալ ավելի մանրամասն և համակարգված տեղեկատվության անհրաժեշտությունը, խումբը կարևորում է պաշտոնական կայքէջի ստեղծումը (նվազագույնը՝ երկլեզու տարբերակով): Պաշտոնական կայքէջը հնարավորություն կընձեռի բարելավել համագործակցային հնարավորությունները միջազգային գործընկերների հետ:

Հաշվի առնելով, որ Քոլեջը Նոյեմբերյանի և հարակից համայնքների միակ մասնագիտական կրթական հաստատությունն է, այն կարող է ստանձնել հասարակական պատասխանատվություն՝ բնակիչների համար անվճար դասընթացներ կազմակերպելով և կիրառական նոր հմտություններ ուսուցանելով: Միջոցառումները կարող են ներառել նաև կամավորական ակցիաներ՝ համայնքին պարբերաբար տրամադրելով ոլորտային տեղեկատվություն բլոգների կամ այլ հանրամատչելի ձևաչափերի միջոցով: Բովանդակությունը կարող է ընդգրկել գյուղատնտեսության զարգացման միտումները, ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառման հնարավորությունները և այլ կարևոր թեմաներ: Նման նախաձեռնություններին կարող են ներգրավվել նաև ուսանողները, ինչը ոչ միայն ուսուցողական կլինի նրանց համար, այլև կխթանի համայնքի հետ փոխգործակցությունը: Թեմաների ընտրությունն ու դրանց կարիքի գնահատումը կարող է իրականացվել նաև համայնքի հետ հաղորդակցության արդյունքում:

Նման նախաձեռնություններում նպատակահարմար է ընդգրկել նաև ուսանողներին, ինչը կխթանի նրանց մասնագիտական զարգացմանը և կնպաստի սոցիալական պատասխանատվության ձևավորմանը:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ ՆՊԲ-ն ունի ներքին հաշվետվողականության որոշակի կառուցվածք՝ հիմնված կառավարման հիերարխիկ կապերի վրա, ՄՈՒՀ-ի վերաբերյալ տեղեկատվության տարածման նպատակով առկա է ակտիվ ֆեյսբուքյան պաշտոնական էջ, որը ծառայում է ոչ միայն տեղեկատվության հրապարակման, այլև շահակիցների հետ հետադարձ կապի ձևավորման նպատակով, իրականացվում են բազմաթիվ կարճաժամկետ ծրագրեր՝ ապահովելով դրանց սոցիալ-հասարակական օգտակարությունը տարածաշրջանի համար, փորձագիտական խումբը գնահատում է, որ ՄՈՒՀ-ը **բավարարում է** չափանիշ 8-ի պահանջները:

Եզրակացություն: Փորձագիտական խումբը ՆՊԲ-ի ինստիտուցիանալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 8-ի պահանջներին գնահատում է **բավարար:**

IX. ԱՐՏԱՔԻՆ ԿԱՊԵՐԸ ԵՎ ՄԻՋԱԶԳԱՅՆԱՑՈՒՄԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ: Արտաքին կապերի միջոցով ՄՈՒՀ-ը խրախուսում է փորձի փոխանակումը և զարգացումը՝ նպաստելով հաստատության միջազգայնացմանը:

Փաստեր: Նոյեմբերյանի պետական քոլեջի ռազմավարական ծրագրում արտաքին կապերի հաստատումն ու զարգացումը ընդգրկված է հիմնախնդիր 10-ում, որն ուղղված է սոցիալական գործընկերության ցանցի ձևավորմանն ու գործատուների հետ համագործակցության շրջանակի ընդլայնմանը: Հիմնախնդրի լուծման նպատակով սահմանված են մի շարք քայլեր, այդ թվում՝

- սոցիալական գործընկերների ակտիվ ներգրավում ուսուցման գործընթացի կատարելագործմանը, աշխատանքի տեղավորմանը, ներդրումային նախաձեռնություններին և ուսանողական խորհրդատվական կամ բիզնես ծրագրերին,
- մարզի սոցիալ-տնտեսական զարգացման ուղղությունների ուսումնասիրություն և համագործակցության պլանավորում՝ ըստ ակնկալվող մասնագիտական պահանջարկի,
- Քոլեջի վերապատրաստման հնարավորությունների ներկայացում գործատուներին և զբաղվածության ոլորտի շահառուներին,
- շահակից կազմակերպությունների հետ համագործակցության պայմանագրերի նախապատրաստում և նյութատեխնիկական ռեսուրսների օգտագործման պայմանների հստակեցում,
- սոցիալական գործընկերների մասնակցության ապահովում քոլեջի համար կարևոր որոշումների և գործընթացների ձևավորման ու իրականացման մեջ:

Փորձագիտական խումբը նշում է, որ ռազմավարական ծրագրում ներկայացված քայլերը հիմնականում նկարագրում են պարզապես իրականացվելիք գործողություններ, սակայն չեն ուղեկցվում դրանցից բխող ակնկալվող արդյունքների հստակ ձևակերպմամբ: Օրինակ՝ «Քոլեջի վերապատրաստման հնարավորությունների ներկայացում գործատուներին և զբաղվածության ոլորտի շահառուներին» ձևակերպումը չի հստակեցնում, թե արդյոք դրա արդյունքը պետք է լինի վերապատրաստումների կազմակերպումը, կարճաժամկետ ծրագրերում ներգրավված մասնակիցների թվի աճը, թե որևէ այլ կոնկրետ արդյունք:

Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ ՄՈՒՀ-ում արտաքին կապերի և միջազգայնացման ուղղությամբ աշխատանքները համակարգվում են տնօրենի և կարիերայի պատասխանատուի կողմից:

Գործատու գործընկերների հետ համագործակցությունը ներառում է ուսումնական պրակտիկայի կազմակերպում, ինչպես նաև որոշակի բանավոր քննարկումներ ՄԿԾ-ների բարելավման ուղղությամբ: Հաստատությունն ունի համագործակցություն ընդհանուր թվով ութ գործատու-գործընկեր կազմակերպությունների հետ, որոնք ընդգրկված են տարբեր կրթական ծրագրերի շրջանակներում հիմնականում պրակտիկաների կազմակերպման ուղղությամբ: Գործընկեր կազմակերպությունների շարքում են՝ Նոյեմբերյանի համայնքապետարան («Զբոսաշրջություն» ՄԿԾ), «Հուլիսի Կամուրջ» ՀԿ («Նախադպրոցական կրթություն»), «Լևոն Երկրորդ» ՄՊԸ («Տրանսպորտային միջոցների շահագործում և նորոգում (ըստ տեսակների)», «Գյուղատնտեսական աշխատանքների տեխնիկական ապահովում»), «Անուշ Ծատուրյան» ԱԶ

(«Կարի արտադրության տեխնոլոգիա», «Դերձակ» որակավորում), «Պրոֆթիմ Ըքստենթինգ» ՍՊԸ («Հաշվապահական հաշվառում»), «Վիտրում» ՍՊԸ, «ԱյթՕկ» ՍՊԸ («Համակարգչային գեղարվեստական նախագծում», «Վեր-դիզայներ»), «Նոյեմբերյանի թիվ 2 մաուր-մանկապարտեզ» («Նախադպրոցական կրթություն»): Փորձագիտական հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ նշված գործատուների հետ համագործակցությունը մեծամասամբ սկսվել է 2021թ.-

2025թթ.-ի ընթացքում: Վերջիններս փոքր և միջին ձեռնարկություններ են: Սակայն ոչ բոլոր ՄԿԾ-ների շրջանակներում ՄՈՒՀ-ն ունի գործընկերներ, դրա պատճառներից է նաև այն, որ այդ ուղղություններով (օրինակ՝ «Վերականգնվող էներգետիկ կայանների մոնտաժում, նորոգում և սպասարկում» ՄԿԾ) տարածաշրջանը գործատուներ չունի:

2021 թվականից սկսած՝ Նոյեմբերյանի պետական քոլեջը սկսել է համագործակցել նաև մի շարք միջազգային կազմակերպությունների հետ, որոնց շարքում առանձնանում են ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալությունը (USAID) և Ավստրիական զարգացման գործակալությունը: Միջազգային գործընկերների հետ համագործակցության արդյունքում Քոլեջը զգալիորեն բարելավել է իր նյութատեխնիկական բազան՝ ձեռք բերելով արդի պահանջներին համապատասխանող թանկարժեք լաբորատորիաներ, այդ թվում՝ տեխնոպարկ, հողի անալիզի լաբորատորիա և մասնագիտացված խոհանոց: Ձեռք բերված նոր ռեսուրսների մեծ մասն արդեն կիրառվում է ՄԿԾ-ների իրականացման գործընթացում (բացառությամբ հողի անալիզի լաբորատորիան):

Բացի միջազգային գործընկերներից, Քոլեջը ձևավորել է նաև համագործակցություն անհատ ձեռներեցների, տեղական կազմակերպությունների հետ: Վերջիններիս աջակցությամբ կառուցվել է կրակային պատրաստության հարթակ (ուսումնական հրաձգարան), որը ծառայում է որպես կիրառական ուսուցման հարթակ ռազմագիտություն առարկայի համար, հիմնել են արևային ֆոտովոլտային կայան և այլն: Անհրաժեշտ է նաև նշել, որ քոլեջն իր հիմնական զարգացումը տեսնում է արտաքին կապերի ընդլայնման և բազմազանեցման մեջ:

Ինչ վերաբերում է միջազգայնացման գործընթացներին, այն դեռևս սաղմնային փուլում է: Մասնավորապես, 2025 թվականի մայիսի 19-22-ը Քոլեջի մի քանի դասախոսներ մասնակցել են Թբիլիսիում կազմակերպված «Մասնագիտական համագործակցությունների միջազգային շաբաթ» խորագրով միջոցառմանը: Միջոցառման շրջանակում Քոլեջը համագործակցային կապ է հաստատել Վրաստանի Կախեթի շրջանի գինեգործության քոլեջի հետ ձեռք է բերել նախնական պայմանավորվածություն «Գինեգործություն» մասնագիտական կրթական ծրագրի իրականացման շրջանակում փորձի փոխանակման համար:

Ինչ վերաբերում է «Էրազմուս+» կամ այլ միջազգային կրթական ծրագրերում ներգրավմանը, ապա դրանք ներկայումս դեռևս չեն հանդիսանում Քոլեջի գործող համագործակցության մաս, սակայն դիտարկվում են որպես զարգացման հեռանկարային ուղղություն:

ՄՈՒՀ-ի ուսանողների օտար լեզուների իմացության վերաբերյալ 2023-2024 թթ . տվյալների վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ ռուսերենի բավարար իմացություն ունի ուսանողների շուրջ 41%-ը, լավ իմացություն՝ մոտ 39%, իսկ գերազանց մակարդակի տիրապետում է ընդամենը 15%-ը: Անգլերենին ուսանողների 36%-ը տիրապետում է բավարար, 32%-ը՝ լավ, և ևս 32%-ը՝ գերազանց իմացություն: Տվյալները դուրս են բերվել գրավոր և տեսական գնահատականների արդյունքների նախորդ տարիների հետ համեմատությամբ:

Դասախոսական կամգի օտար լեզվի իմացության մակարդակը գնահատված չէ: ՄՈՒՀ-ը որոշակի քայլեր է իրականացրել ուսանողների օտար լեզվի իմացության բարձրացման համար, ներառելով ընտրովի առարկաներ և ավելացնելով անգլերեն լեզվի ժամերը ի հաշիվ պահուստային ժամերի: Իրականացված փոփոխությունների արդյունավետությունը դեռևս գնահատված չէ:

Դասողություններ: Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում, որ վերջին տարիներին Նոյեմբերյանի պետական քոլեջը ձեռնարկել է հստակ քայլեր արտաքին կապերի զարգացման ուղղությամբ: Այս գործընթացը հատկապես ակտիվացել է 2021 թվականից՝ նոր տնօրենի պաշտոնավարման մեկնարկից ի վեր, երբ համագործակցությանը միտված աշխատանքները դարձել են առավել համակարգված և նպատակային: Քոլեջի համագործակցությունը գործատուների և գործընկեր կազմակերպությունների հետ հանգեցրել է մի շարք բարելավումների, մասնավորապես՝ ռեսուրսային բազայի ուղղությամբ:

Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում ՄՈՒՀ-ի որդեգրած այն քաղաքականությունը, ըստ որի՝ արտաքին կապերը դիտարկվում են որպես հաստատության զարգացման հիմնարար միջոց: Այս համատեքստում խումբը խրախուսում է քոլեջին ակտիվացնելու համագործակցությունը նաև միջին և բարձրագույն մասնագիտական կրթական հաստատությունների, ինչպես նաև ոլորտային կազմակերպությունների հետ: Նման համագործակցությունները կարող են ստեղծել նաև վերապատրաստումների և մարդկային ռեսուրսների զարգացման նոր հնարավորություններ, որը ներկա փուլում ՄՈՒՀ-ի համար հրատապ է:

Գովելի են նաև ՄՈՒՀ-ի նախաձեռնությունները՝ ուղղված տարածաշրջանում նոր գործընկերների ձեռքբերմանը, ինչը ուսանողների համար որոշակի հնարավորություն է ստեղծում ներգրավվելու իրական աշխատանքային միջավայր և պատկերացում ձևավորելու իրենց ապագա մասնագիտության վերաբերյալ:

Փորձագիտական խումբը կարևորում է ՄՈՒՀ-ի նախաձեռնողականությունը՝ ուղղված միջազգային գործընկերների հետ կապերի հաստատմանը և փորձի փոխանակման հարթակների որոնմանը: Խումբը խրախուսում է ՄՈՒՀ-ին քայլեր ձեռնարկել նաև «Էրազմուս+» կարողությունների զարգացման ծրագրերում ներգրավվելու ուղղությամբ, ինչը հնարավորություն կտա մասնագետների միջև փորձի փոխանակման, ինչպես նաև ժամանակակից դասավանդման մեթոդների և մոտեցումների ներդրմանը:

Դրական են Քոլեջի նախաձեռնությունները ուսանողների անգլերեն լեզվի գիտելիքների բարելավման ուղղությամբ, ինչը կարող է խթանել նրանց մասնակցությունը միջազգային ծրագրերին: Միևնույն ժամանակ կարևոր է դիտարկել նաև անձնակազմի լեզվական կարողությունների զարգացումը՝ նրանց ներգրավվածությունն ապահովելու միջազգային համագործակցային հարթակներում:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով Քոլեջի տարածաշրջանային տեղակայման առանձնահատկությունները և ՄՈՒՀ-ի որդեգրած ռազմավարական մոտեցումները՝ արտաքին և միջազգային կապերի զարգացման միջոցով ապահովելու շարունակական առաջընթաց, ինչպես նաև վերջին տարիներին արձանագրված ակտիվ համագործակցությունը դոնոր կազմակերպությունների և տարածաշրջանային գործատուների հետ, որը նպաստել է

նյութատեխնիկական բազայի բարելավմանը, ինչպես նաև միջազգային նոր գործընկերների որոնման խրախուսվող նախաձեռնողականությունը՝ փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ՆՊՔ-ն **բավարարում է** չափանիշ 9-ի պահանջները:

Եզրակացություն: Փորձագիտական խումբը ՆՊՔ-ի ինստիտուցիանալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 7-ի պահանջներին գնահատում է **բավարար:**

X. ՈՐԱԿԻ ՆԵՐՔԻՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ: ՄՈՒՀ-ն ունի որակի ապահովման ներքին համակարգ, որը նպաստում է հաստատության բոլոր գործընթացների շարունակական բարելավմանը և որակի մշակույթի ձևավորմանը:

Փաստեր: Ըստ ինքնավերլուծության՝ Քոլեջում որակի ապահովման համակարգի ներդրման աշխատանքները մեկնարկել են 2016 թ. , երբ Որակի մշակույթի ձևավորման և գործընթացների կանոնակարգման նպատակով քոլեջը փորձել է մշակել համապատասխան փաստաթղթային բազա: Փորձագիտական ուսումնասիրությունները ցույց տվեցին, որ այս նպատակով քոլեջի կողմից մշակվել է «ՆՊՔ Որակի ապահովման կենտրոնի կանոնակարգը» (2016թ.) և Որակի ապահովման ներքին համակարգի ուղեցույցը, որը համապատասխանեցվել է նախորդ 2015-2019թթ. ՌԾ-ի հետ: Սակայն նոր ՌԾ-ի գործողության ընթացքում ՈԱ ապահովման փաստաթղթային հենքը չի բարելավվել, իսկ մշակված փաստաթղթերը կիրառություն չեն գտել:

Որակի ապահովման ուղղությամբ քոլեջը իր ռազմավարական ծրագրում սահմանել է «Կատարելագործել և հզորացնել ներքին որակի ապահովման համակարգը՝ եվրոպական չափանիշներին համապատասխան» հիմնախնդիրը: Հիմնախնդրի իրականացման ուղղությամբ սահմանվել են մի շարք քայլեր, որոնք վերաբերում են ուսումնառության և դասավանդման գործընթացների բարելավմանը, դասախոսների գնահատմանը, ինքնագնահատման գործընթացների կազմակերպմանը և հաշվետվությունների հրապարակայնությանը: Մինչև ժամանակ առկա են նաև քայլեր, որոնք լիովին չեն համապատասխանում սահմանված հիմնախնդրին, օրինակ՝ հետևողական աշխատանքների իրականացում ուսանողների թվի ավելացման, եկամուտների մեծացման և քոլեջի վարկանիշի բարձրացման ուղղությամբ: Անհրաժեշտ է նաև նշել, համակարգի կայացման և ռազմավարական նպատակների լիարժեք իրականացման համար ՄՈՒՀ-ը չունի բավարար մարդկային ռեսուրս և ամբողջական՝ հաստատության կարիքներին համապատասխան որակի ապահովման կարգավորումներ ու մեխանիզմներ: Քոլեջում որակի ապահովման պատասխանատուի հաստիքը չի համալրվել: Այնուամենայնիվ, աշխատակիցներից մի քանիսը մասնակցել են ՈԱԱԿ-ի կողմից կազմակերպված աշխատաժողովների, քննարկումների և վերապատրաստումների:

Քոլեջում տվյալների հավաքագրման միակ մեթոդը հարցումներն են, որոնք իրականացվում են տարբեր աշխատակիցների կողմից՝ կարիերայի պատասխանատու, մեթոդիստ: Հարցումների և տարբեր ձևաթերթերի մշակումը իրականացվում է մեթոդիստի և

ուսումնական գծով փոխտնօրենի կողմից: Վերջին 2 տարում կազմակերպվել է ուսանողների կողմից դասախոսների գնահատման հարցումը, սակայն արդյունքները ամփոփ չեն վերլուծվել, քանի որ հարցումները իրականացվել են թղթային հարցաթերթերի միջոցով, ինչը դժվարություն է առաջացրել տվյալների մշակման փուլում: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ մեթոդիստի կողմից յուրաքանչյուր դասախոսի ներկայացվել է հարցման արդյունքները, ուսանողների արձագանքը: Քոլեջում վերջին տարվա ընթացքում կիրառվում են էլեկտրոնային հարցարաններ (ուսանողների շրջանում հարցում)՝ սակայն տվյալները վերլուծվել են միայն քանակապես: Ուսանողների կողմից դասավանդողների գնահատման հարցաշարի ուսումնասիրությունը ցույց տվեց, որ ներառված հարցերը դեռևս խնդիր վեր հանող բույր չեն կրում և արատահայտում են հարցվողի գոհունակության աստիճանը: Որպես այդպիսին գնահատման գործընթաց է նաև դասալսումները, որի համար 2023թ. -ից կիրառվում է ամփոփ ձևաթերթ: Հարկ է նշել, որ մեթոդիստի կողմից իրականացված դասալսումների հիման վրա վեր է հանվել կարիքը և կազմակերպվել է մոդուլային ուսումնառվողները վերաբերող վերապատրաստում մի շարք դասախոսների համար:

Հարցումների արդյունքները ներառված չեն համապատասխան ստորաբաժանման հաշվետվությունում և չեն քննարկվել քոլեջի ղեկավար կազմի հետ:

Քոլեջը իրականացնում է ներքին գահատում՝ համապատասխան տեղեկանքի հիման վրա, որի համար ձևավորվում է աշխատանքային խումբ: Ներքին գնահատման տեղեկանքում բացակայում են խորքային վերլուծությունները, առանձին դեպքերում տրվում են թվային տվյալներ:

Որակի ապահովման գործընթացները գտնվում են պլանավորման փուլում, կրթական նշանակության գործընթացները գտնվում են իրականացման փուլում, գնահատման գործիքակազմ ձևավորված չէ, առկա է հատվածային գնահատում՝ դասալսումների և հարցումների ձևով, սակայն արդյունքները ոչ միշտ են պլանավորման մաս դառնում:

Անդրադառնալով քոլեջի ներկայացրած ինքնավերլուծությանը՝ որակի արտաքին գնահատման գործընթացների իրականացման համար, կարելի է նշել, որ փաստաթղթում հիմնականում չեն ներկայացվել անհրաժեշտ հիմքերը, վերլուծությունների արդյունքները: Ինստիտուցիոնալ կարողությունների ինքնավերլուծություն իրականացնելու նպատակով ձևավորվել է աշխատանքային խումբ: Ինքնավերլուծության դիտարկումը ցույց է տալիս, որ քոլեջում ձևավորված չեն տվյալների հավաքագրման և վերլուծության մեխանիզմներ, հաճախ ինքնավերլուծության չափանիշի և չափորոշի պահանջը սխալ է ընկալվել, կամ թերի է վերլուծվել, տվյալների միջև առկա են եղել հակասություններ: Այդուհանդերձ նշված տիրույթներում փորձագիտական խմբին հաջողվել է անհրաժեշտ տեղեկատվություն հավաքագրել փորձագիտական այցի ընթացքում:

Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ քոլեջի ուսումնական գծով փոխտնօրենի կողմից կազմակերպվել և համակարգվել է ինստիտուցիոնալ կարողությունների ինքնավերլուծության գործընթացը: Կազմված ինքնանվերլուծությունը, այսուհանդերձ, չի տարածվել շահակիցների ամբողջական շրջանակում:

Փորձագիտական ուսումնասիրություններից պարզ դարձավ, որ գործատուների և ներքին շահակիցների կարիքները ամբողջությամբ արտացոլված չեն ինքնավերլուծությունում, ինչպես նաև չի ապահովվել նրանց մասնակցությունը ԻՎ աշխատանքներում:

Դատադրություններ: Թեև 2016 թ . ՄՈՒՀ-ում մեկնարկել են որակի ապահովման համակարգի ներդրման աշխատանքները, դրանք գործնականում հետագա զարգացում չեն ստացել, ինչն էլ խոչընդոտել է համակարգի կայացմանը: Որակի ապահովման որոշ տարրեր առկա են տարբեր գործընթացներում, օրինակ՝ դասախոսների գնահատման և ուսանողների կարիքների վերհանման մեջ, սակայն դրանք չունեն համակարգված և փոխկապակցված բնույթ, ինչի հետևանքով ապահովում են միայն հատվածային ազդեցություն: Նշվածը պայմանավորված է ինստիտուցիոնալ կառավարման համապատասխան օղակի բացակայությամբ: Այս տեսանկյունից փորձագիտական խումբը հրատապ է համարում որակի ապահովման պատասխանատուի հաստիքի համալրումը, ինչպես նաև փաստաթղթային հենքի մշակումը և դրա ներդրումը գործընթացներում:

Հաշվի առնելով, որ ՄՈՒՀ-ը ներկայումս գտնվում է անցումային փուլում, որակի ապահովման գործընթացների պլանավորումը պահանջում է առավել համակարգված և տվյալահեն մոտեցում: Անհրաժեշտ է պարբերաբար հավաքագրել և վերլուծել տվյալներ ստորաբաժանումների գործունեության արդյունավետության վերաբերյալ՝ ապահովելով խնդիրների վաղաժամ հայտնաբերում և դրանց լուծման ուղիների մշակումը: Այս մոտեցումը կնպաստի կառավարման գործընթացների շարունակական բարելավմանը և կբարձրացնի որոշումների կայացման հիմնավորվածությունը:

Միևնույն ժամանակ անհրաժեշտ է ձևավորել համապարփակ տվյալների բազա, որը կներառի դասավանդման որակի, ուսանողներին տրվող առաջադրանքների արդյունավետության, ռեսուրսների կիրառման նպատակահարմարության, գործատուների պահանջների, ինչպես նաև շրջանավարտների հետազոծի և նրանց կարիերայի ընթացքում առաջացող խնդիրների վերաբերյալ համակարգված տեղեկատվություն: Նման տվյալահեն մոտեցումը կնպաստի կրթական գործընթացների ամբողջական գնահատմանը և դրանց շարունակական համապատասխանեցմանը աշխատաշուկայի պահանջներին ու շահակիցների ակնկալիքներին:

Փորձագիտական խումբը կարևորում է որակի ապահովման գործընթացների փոխկապակցումը քոլեջի պլանավորման գլխավոր փաստաթղթի՝ ՌԾ-ի հետ, ինչպես նաև որակի ապահովման մեխանիզմների ներդրումը և առկա մեխանիզմների լավարկումը, որոնք թույլ կտան ապահովել ՊԻԳԲ շրջափուլը բոլոր գործընթացներում: Ռազմավարական ծրագրի ԳԱՑ-երի սահմանումը և դրանց տեղայնացումը առանձին ստորաբաժնումների աշխատանքներում, թույլ կտա արձանագրել ինստիտուցիոնալ գործընթացների առաջընթացը, և ապահովել բավարար հիմքեր արտաքին գնահատման գործընթացների համար:

Անդրադառնալով որակի ապահովման մեխանիզմներին փորձագիտական խումբը կարևորում է քոլեջի կողմից արդեն իսկ ուսանողների շրջանակներում կազմակերպվող հարցումները, որոնք դրական նախադրյալ են հանդիսանալու այս ուղղությամբ աշխատանքների ակտիվացման համար: Հարկ է նշել, որ քոլեջը պետք է պատշաճ ուշադրություն հատկացնի կիրառվող հարցարաններին, դրանց միջոցով հավաքագրվող տվյալների հավաստիության ապահովմանը, ներգրավված հարցվողների քանակակազմին, արդյունքների վերլուծությանը: Հարցարանների բազմազանեցումը ըստ նպատակների և հարցվող կոնիտզենտի (ուսանողների, շրջանավարտների, գործատուների դասավանդողների և այլ շահակիցների շրջանակներում՝ կարիքների վեր հանման, գնահատման, տվյալների հավաքագրման և այլ նպատակներով) և տվյալների հավաքագրման ֆորմալ և ոչ ֆորմալ

մեխանիզմների համադրումը թույլ կտա համադրել և բազմակողմանի գնահատել գործընթացների արդյունավետությունը: Քոլեջի կողմից տեղեկատվական բազաների ստեղծումը, շարունակական համալրումը զուգորդված գործընթացների փաստաթղթավորմամբ, որական նախադրյալներ կհանդիսանան հետագա ինստիտուցիոնալ ինքնավերլուծության համակարգված իրականացման համար: Փորձագիտական խումբը ընդգծում է, որ որակի ներքին ապահովման համակարգի ներդրումը ներկա փուլում պետք է հանդիսանա քոլեջի ռազմավարական պլանավորման մաս, որը նախադրյալ կհանդիսանա որակի ապահովման մշակույթի տարածման համար: Ներքին շահակիցների ներգրավումը որակ ապահովման գործընթացներում ներկայումս սահմանափակվում է կրթական գործընթացների շրջանակներում դասալսույնների իրականացմամբ, այնուամենայնիվ վերջիններիս լիարժեք ներգրավումը տարբեր գործընթացների իրականացման և գնահատման գործընթացներում անհրաժեշտ նախապայման է որակի մշակույթի տարածման համար, ինչը կարևոր է քոլեջի կայուն զարգացման հեռանկարում:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ ՄՈՒՀ-ի կողմից մշակված որակի ապահովման քաղաքականությունը և ընթացակարգը գործնականում կիրառություն չեն գտել, որակի ապահովման գործընթացներում առկա չեն իստիտուցիոնալ հիմքեր, համակարգային գործընթացները բացակայում են, քոլեջը չունի որակի ապահովման պատասխանատու կամ այդ պատասխանատվությունը ստանձնած այլ հաստիքային աշխատող, ներքին որակի ապահովման մեխանիզմները լիարժեք չեն գործում՝ ինչպիսի են պլանավորումը, հաշվետվությունները, հարցումները, իսկ տվյալահենք որոշումները՝ հիմնված վերլուծությունների և արդյուքների գնահատման վրա կրում են հատվածային բնույթ, որակի ապահովման գործընթացներում շահակիցներ ներգրավումը պասիվ է, կամ բացակայում է, ինքնավերլուծության գեկույցը հաճախ ունի ունի նկարագրական ոչ վերլուծական բնույթ, վերջինս չի տարածվել շահակիցների շրջանակներում, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ՆՊՔ-ն **չի բավարարում** չափանիշ 10-ի պահանջները:

Եզրակացություն: Փորձագիտական խումբը ՆՊՔ-ի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 10-ի պահանջներին գնահատում է **անբավարար:**

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆՆԵՐԸ՝ ԸՍՏ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ

ՉԱՓԱՆԻՇ	ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
1. Առաքելություն և նպատակներ	Բավարարում է
2. Կառավարում ու վարչարարություն	Չի բավարարում
3. Մասնագիտության կրթական ծրագրեր	Բավարարում է
4. Ուսանողներ	Բավարարում է
5. Պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմ	Չի բավարարում
6. Հետազոտություն և զարգացում	Չի բավարարում
7. Ենթակառուցվածք և ռեսուրսներ	Բավարարում է
8. Հասարակական պատասխանատվություն	Բավարարում է
9. Արտաքին կապեր և միջազգայնացում	Բավարարում է
10. Որակի ներքին ապահովման համակարգ	Չի բավարարում

Ասյա Միմոնյան
Փորձագիտական խմբի ղեկավար

11-ը նոյեմբերի 2025թ.

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԻՆՔՆԱԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆՆԵՐ

- 1. Ասյա Միմոնյան-** 2013թ. ավարտել է Գյումրու պետական մանկավարժական ինստիտուտի (ԳՊՄԻ ներկայիս՝ ՇՊՀ) «ֆիզիկական կուլտուրա և սպորտ» մագիստրոսական ծրագիրը: 2013- 2017թթ. եղել է ԳՊՄԻ «Դասավանդման և դաստիարակության մեթոդիկա (ֆիզիկական կուլտուրա)» մասնագիտությամբ ասպիրանտ: Մանկավարժական գիտությունների թեկնածու է: 2017թ. մինչ օրս Շիրակի պետական համալսարանի Սպորտի և արվեստի ամբիոնի ասիստենտ է: 2007թ.-ից մինչ օրս Գյումրու մարզական բարձրագույն վարպետության դպրոցում գեղարվեստական մարմնամարզության մարզիչ-մանկավարժ է: 2017թ.ից ներառյալ 2025-2028թթ. . Օլիմպիական ցիկլը, գեղարվեստական մարմնամարզության անհատական և խմբակային ձևերի միջազգային կարգի մրցավար է: ՀՀ մարմնամարզության ֆեդերացիայի գեղարվեստական մարմնամարզության մրցավարական խորհրդի անդամ է: ՀՀ գեղարվեստական մարմնամարզության սպորտի վարպետ է: Մասնակցել է մի շարք մասնագիտական վերապատրաստումների: 14 գիտական հոդվածների հեղինակ է:
- 2. Սյուզաննա Հովսեփյան-**2020թ. ավարտել է Երևանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի (ԵՊՏՀ) «Բանկային գործի կազմակերպում» մագիստրոսական ծրագիրը: 2017թ.-ից մինչ օրս Էջմիածնի Վ.Համազասպյանի անվան պետական քոլեջի դասախոս է: 2023թ. ին եղել է Էջմիածնի Վ. Համազասպյանի անվան պետական քոլեջի կարճաժամկետ հաշվապահական կուրսերի դասավանդող: 2023թ. -ից մինչ օրս Էջմիածնի Վ. Համազասպյանի անվան պետական քոլեջի տնտեսագիտության ամբիոնի վարիչն է: Մասնակցել է մի շարք վերապատրաստումների՝ ՈԱԱԿ- կողմից որպես փորձագետ, ՄԿՈՒԶԱԿ-ի կողմից, Edcamp Armenia-ի կողմից կազմակերպված ամենամյա համաժողովին, ԵՊՀ կողմից Մասնագիտական սթրենների կանխարգելում և կառավարում:
- 3. Տաթևիկ Պետրոսյան-**2021թ. . -ին ավարտել է Հայկական պետական մանկավարժական համալսարանի (ՀՊՄՀ) «Ինֆորմատիկա» մագիստրոսական ծրագիրը: 2019 թվականից առ այսօր դասավանդում է Երևանի պետական հումանիտար-տեխնիկական քոլեջում: Նույն թվականից հանդիսանում է «Արմաթ» ինժեներական լաբորատորիայի խմբավար: 2024 թվականից աշխատում է որպես ռոբոտաշինության ուսուցման մասնագետ «Կոնիլա» կրթական կենտրոնում: 2025 թ. . հունվարի 21-27-ը փոխարինող ուսուցչի կարգավիճակով հանդես է եկել «Այբ կրթական հանգույց» հիմնադրամում՝ որպես ինֆորմատիկայի ուսուցիչ: Մասնակցել է մի շարք դասընթացների՝ «Բի Էս Սի» Բիզնեսի Աջակցման Կենտրոն Automation QA, SkilleX Academy Manual QA, Հայաստանի Բուհերի Արհմիություն «Արհմիությունը որպես աշխատանքային իրավունքի իրացման երաշխավոր», «ԱՅ ԷՖ Ի ԷՍ» «Ներգրավված քաղաքացի», ինչպես նաև մասնակցել է ԳԹԿ – ի կողմից կազմակերպված՝ նախնական Մասնագիտական(արհեստագործական) եւ միջին

մասնագիտական կրթության ուսումնական հաստատությունների մանկավարժների ատեստավորում վերապատրաստմանը:

4. **Էվա Միրզոյան-2022թ.-ից** մինչ այժմ սովորում է Արարատի տարածաշրջանային պետական քոլեջի «Համակարգչային գեղարվեստական նախագծում» բաժնում: 2021թ.-ից մինչ այժմ ներգրավված է կամավորական գործունեության մեջ: 2019 թվականից հանդիսանում է Դալարի Սուրբ Աստվածածին եկեղեցու «Շնորհալի» երիտասարդաց միության անդամ, իսկ 2022 թվականից՝ Արտաշատի Սուրբ Հովհաննես Ավետարանիչ առաջնորդանիստ եկեղեցու երիտասարդաց միության անդամ: 2023 թվականից դարձել է «Խորոտ» երիտասարդական ակումբի համահիմնադիր:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՅՑԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԸ

30.06.2025թ. – 02.07.2025

N.	30.06.2025 թ.	Մեկնարկ	Ավարտ	Տևողություն
1.	Հանդիպում տնօրենի հետ	09:30	10:20	50 րոպե
2.	Հանդիպում տնօրենի տեղակալի հետ	10:30	11:20	50 րոպե
3.	Հանդիպում ստորաբաժանումների (Հաշվապահ, գրադարանավար, գնումների համակարգող, մեթոդիստ, կարիերայի պատասխանատու) ղեկավարների հետ	11:30	12:20	50 րոպե
4.	Ռեսուրսների դիտարկում	12:30	13:40	70 րոպե
5.	Ընդմիջում, փորձագիտական խմբի քննարկումներ	13:50	14:40	50 րոպե
6.	Հանդիպում ինքնավերլուծություն իրականացրած խմբի անդամների հետ	14:50	15:30	40 րոպե
7.	Հանդիպում գործատուների հետ	15:40	16:20	40 րոպե
8.	Հանդիպում Կառավարման խորհրդի անդամների հետ	16:30	17:10	40 րոպե
9.	Փաստաթղթերի ուսումնասիրություն և փորձագիտական խմբի փակ հանդիպում	17:20	18:30	70 րոպե

N.	01.07.2025 թ.		Մեկնարկ	Ավարտ	Տևողություն
1.	Հանդիպում ամբիոնների վարիչների հետ		09:30	10:20	50 րոպե
2.	Հանդիպում դասախոսական կազմի ներկայացուցիչների (10-12 ներկայացուցիչ) հետ		10:30	11:20	50 րոպե
3.	Հանդիպում ՈւՄ ներկայացուցիչների հետ		11:30	12:10	40 րոպե
4.	Հանդիպում ուսանողների (10-12 ներկայացուցիչ) հետ		12:20	13:10	50 րոպե
5.	Ընդմիջում, փորձագիտական խմբի քննարկումներ		13:20	14:20	60 րոպե
6.	Հանդիպում «Համակարգչային գեղարվեստական նախագծում» և «Հաշվապահական հաշվառում» մասնագիտության կրթական ծրագրերի պատասխանատու/ների և դասախոսների հետ	«Խոհարարական գործ» կրթական ծրագրի պատասխանատու/ների հետ և դասախոսների հետ	14:30	15:20	50 րոպե
7.	Հանդիպում «Համակարգչային գեղարվեստական նախագծում» և «Հաշվապահական հաշվառում» մասնագիտության կրթական ծրագրերի ուսանողների հետ	«Խոհարարական գործ» կրթական ծրագրի ուսանողների հետ	15:30	16:20	50 րոպե
8.	Հանդիպում շրջանավարտների հետ		16:30	17:20	50 րոպե
9.	Փաստաթղթերի ուսումնասիրություն և փորձագիտական խմբի փակ հանդիպում		17:30	18:30	60 րոպե

N.	02.07.2025 թ.	Մեկնարկ	Ավարտ	Տևողություն
1.	Բաց հանդիպում	09:30	10:00	30 րոպե
2.	Հանդիպում ընտրված կազմի հետ	10:10	10:40	30 րոպե

3.	Փաստաթղթերի ուսումնասիրություն և փորձագիտական խմբի փակ հանդիպում	10:50	13:00	130 րոպե
4.	Ընդմիջում, փորձագիտական խմբի քննարկումներ	13:10	14:00	50 րոպե
5.	Փաստաթղթերի ուսումնասիրություն և փորձագիտական խմբի փակ հանդիպում	14:10	16:00	110 րոպե
6.	Ամփոփիչ հանդիպում ղեկավար կազմի հետ	16:10	16:30	20 րոպե

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՑԱՆԿ

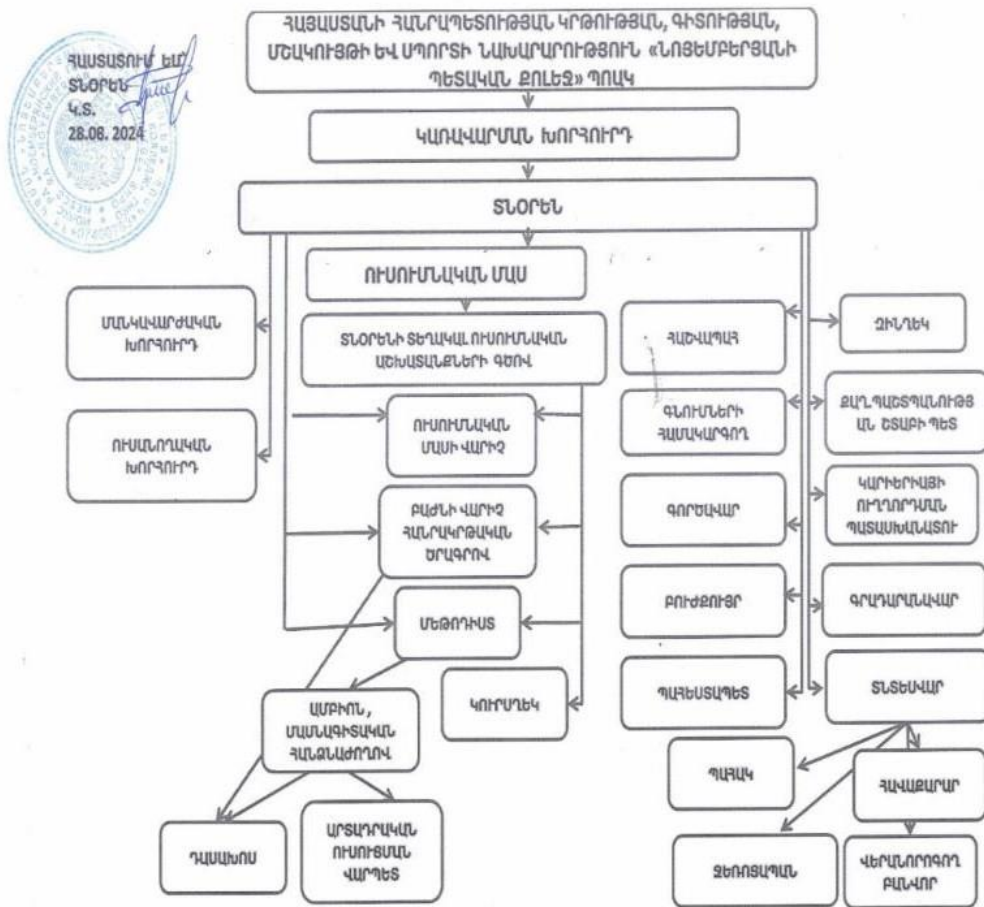
N	Փաստաթղթի անվանում	Զափանիշ
1.	ՌԾ իրականացման պլան-ժամանակացույց	1
2.	Տարեֆիկացիա 2025թ.	2
3.	Ֆինանսական հաշվետվություններ	2
4.	Գնումների պլան և հաշվետվություններ վերջին տարիների	2
5.	Ստորաաբաժանումների վերջին 5 տարիների պլաններ և հաշվետվություններ	2
6.	Պաշտոնների անձնագրեր	2
7.	Կառավարման և մանկավարժական խորհուրդների արձանագրություններ	2
8.	Ուսումնական, արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաների լրացված օրագրեր /3 ՄԿԾ-ների համար/	3
9.	3 ՄԿԾ-ների շրջանակներում հարցաշարերի, գործնական առաջադրանքների, թեստերի, ստուգողական աշխատանքների և այլ գնահատման միջոցների օրինակներ /ըստ 3 ՄԿԾ-ների/	3
10.	3 ՄԿԾ-ների ամբողջական փաթեթներ՝ ուսումնական պլաններ, մոդուլային ծրագրեր, դասի պլաններ	3
11.	Պետական ամփոփիչ քննության հարցատոմսեր	3
12.	Ամբիոնների նիստերի արձանագրությունները	3
13.	ՄԿԾ-ների մշտադիտարկման, գնահատման փաթեթներ և վերլուծություններ-	3
14.	Դասամատյաններ	3
15.	Դասալսման ժամանակացույց, ձևաթերթեր և վերլուծություններ	3
16.	ՈւՆ կանոնադրությունը	4
17.	ՈւՆ աշխատանքային պլաններ, հաշվետվություններ	4
18.	Շրջանավարտների զբաղվածության թվային տվյալներ	4
19.	ՈւՆ նիստերի արձանագրություններ	4
20.	Գործատու, պրակտիկ ոլորտի մասնագետների թիվը՝ ըստ ՄԿԾ-ների	5
21.	Վերջին 3 տարիներին խրախուսում ստացած աշխատակիցների քանակ՝ նշելով խրախուսման ժամկետը, խրախուսման ձևը (ֆինանսականի դեպքում նաև չափը) և խրախուսման նպատակը	5
22.	Վերջին երեք տարում մասնագիտական և մեթոդական վերապատրաստումներ անցած դասախոսական կազմի տվյալները՝ նշելով վերապատրաստման ժամանակահատվածը, թեման, տևողությունը, վերապատրաստող կազմակերպությունը	5

23.	Ուսանողների շրջանում իրականացված հարցաշարերի օրինակներ	5
24.	Նեթոդական ներքին վերապատրաստումների փաթեթ	5
25.	Ուսանողների կողմից իրականացվող հետազոտական-, վերլուծական և ստեղծագործական աշխատանքների օրինակներ	6
26.	Կարճաժամկետ ծրագրերի փաթեթներ՝ ներկայացնելով նաև վերջին 3 տարում քանի ծրագիր է իրականացվել, ինչ թեմաներով, մասնակիցների քանակ և վճարի չափ	7
27.	Միջազգային ծրագրերով, նվիրատվություններով ձեռքբերված լաբորատորիաների և սարքավորումների փաստաթղթեր՝ պայմանագրեր, հանձման-ընդունման ակտեր	7
28.	Գործատուների հետ կնքված բոլոր պայմանագրերը, որոնց շրջանակներում առկա են համագործակցություններ	9
29.	Հուշագիր բուհերի կամ այլ կազմակերպությունների հետ	9
30.	Քոլեջի կողմից իրականացված հարցումներ+ և դրանց վերլուծություններ-	10

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

1. Լսարաններ
2. Հողի անալիզի լաբորատորիա
3. Տեխնոտուփ նախատեսված վերդիզայն ՄԿԾ-ի համար
4. Խոհարարական սենյակ
5. Ֆոտովոլտային կայանների տեղադրման և մոնիտաժման լաբորատորիա
6. Վարչական սենյակներ
7. Ուսուցչանոց
8. Կրակակետ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5. ՄՈՒՀ-Ի ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6. ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

ԱԶ- Անհատ ձեռնարկատեր

ԿԳՄՄՆ - Կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն

ԿԽ- Կառավարման խորհուրդ

ՀԿ- Հասարակական կազմակերպություն

ՆՊՔ- Նոյեմբերյանի պետական քոլեջ

ՄԱԶԾ- Միացյալ ազգերի զարգացման ծրագիր

ՄԿԾ - Մասնագիտության կրթական ծրագիր

ՄԿՈՒ - Մասնագիտական կրթություն և ուսուցում

ՄԿՈՒԶԱԿ- Մասնագիտական կրթության և ուսուցման զարգացման ազգային կենտրոն

ՄՈՒՀ - Մասնագիտական ուսումնական հաստատություն

ՈՆԱ - Որակի ներքին ապահովում

ՈԱԱԿ - Մանագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն

ՈԱՇ - Որակավորումների ազգային շրջանակ

ՊԿԶ - Պետական կրթական չափորոշիչ

ՊՈԱԿ- Պետական ոչ առևտրային կազմակերպություն

ՌԾ - Ռազմավարական ծրագիր

ՍՊՀ-Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն

ՈւԽ - Ուսանողական խորհուրդ